

خلق ادبیاتی

احمد پروت بك افندی

اهلحق درجهده استفاده ایچون مدرسارک درس لرینه دوام ایتدی، سرایت دوسلر آچدی، قونقرا نسل ویرلهسی کفایت ایتدی. اورده کی کرسیلرک نشریات لازمه، او نشریات سایه سنده طلبه درس لرین ده اطرافلی یایلر، خلق ایسه اولندن تردهه بولتورسه بولتورسون استفاده ایده بیلیر. شو مهمه فی کورن و تقدیر این دارالفتون کتبلری بر نشریات ایچمی قوردیلر. چالیسه چاپلایه نه طولایه بیله یئر یکنی سکن: ایچی یوز کور لیرا! نتیجه تک یوله اولان سنده کتبلر سکن بک، تواضع طاورانه لری تک بوک تا میری اولدینی بیلیوم. ایته اولندن طولای کندی حسابه صرورت صاحب لرینه اوونق ایکنر دبه یالوار بیوم.

شعدی اصل چودت بک، سکا سویله هک ایچون اله قلم آلدی ران دوشونجه م کلام. افداهک چینه چی و چینه چی زمان نه لر کپرمش اولدینی، او کوجلکره قارشی بزم دوشولوب بوله بیلدی کمز تدبیرلری سنک نه کوزل تطبیق واجرا ایتدی کتبلر خاطر لادم، و بو خاطر ایله شوکا قناعت کتبلر که منک هر هادی برایش باشا زمی ایچون طولایه چی درنکاره سنک کی بر باش اولازسه ایش یوله کیریمه چک. اگر عیدالجرده دورنک او علم دوشانی اولسه یدی مرحوم امراه افندی کتبلر ری ریاستی آنتنه نشریه باشا لیران «محیط» المعارف» سنک ایدامکله بلکه بوکون بیتردی. ایته بزده خلق ادبیاتی احیا ایچون سنکا مراجعت ایدی بیوم. مهم کابیلی رفت، کورمیلی زاده محمد قواد وین ایش آتی چله طرک برده چی شانی خلق ادبیاتی طولایه چی، بوله «ملا رادوف، قوتوش، نامه بری، طومسن کی ذاترک نشریات علاوه ایدرسه ک شوله یوله اون چلدک برخنی ادبیاتی اوزته یه آتقی ایشدن بیه دکل.

قط ایس بوتکه بیتر. تاغان غازی زماننده شعر سویله برن طور سون قنیلدن زمانزه قدر تورکجه یازیش، ترجمه ایضلش نییه اثرلر واردور. «ملا ایکنچی یازیده زمانه قدر بکریمدن زاده، و قانی بللی ویا بیچول، منظوم و منثور تاریخ آل عثمان واردر که ایلك عثمانلی ایچون بونلر که قدر مهم اولدینی سویلکه حاجت یوق. «ملا سلطان مراد ثانی عهدنده یازیش اوغلی علی افندی سنکا ساجو. «نامه سی، مرجع اجدک قاموسنامه سی، اولیا چایی سیاحتنامه سی، ابراهیم باشا طرفدن ترجمه ایتدی ران عینی نارنجی ودها نییه اثرلر. بونلر مراجعت و اختصاص ایچوندر. بزده عزم جهانک بک آثار شلهده می دلایزه چوریلدر. سنکا ده کچلر ده دینار ک کی انزده امام عقلی برطاق ترجمه سی بیه یوق.

بزده ایلمت وناز، عام حال کی شیلردن باشا لیر ق انارچه بیله می افشا ایکن مرعاه، هر معرفت شهینه عامه آچیق دیلار یازیش رساله لر ایتر.

بونلر علاوه دارالفتون کرسیلرینک ابداع ایده چکاری مهم اختصاص کتابلری وار. ایته بونلری نشریاتون، وجوده کتبلرک ایچون قال بره یته لزوم واردور.

اسکی اثرلر می بولنی، طبیعه نظارت ایچک، دلا بیلری، غوام رساله لرینی ترجمه ایتک ایچون آدامارمن وار. ایش بونلری بر بره قاپوب چالیشدی برقمده، اثرلرینی صفاق ایچون یول بولغده در.

شعدی حاجیه هفتده ایکه هر فرمه نشر ایده بیله ک ایچون دورت بیک لیرا بن کاف بولیوم، بوکا ایسه بیله ایک لیرا و بره چک ایک بیک منتدی قیدی الویرر. ایته وقیله موضوعات الماری اولیا چایی اوزته آتاک سنک هرنک کی بر همنه مالک بر ذات بوله بیله سه ک شو ملی ایشون بوله یولچه نزه شهیم بوقدر.

شورازی ده علاوه ایدهم بوکون اورویاده مکمل بر اسلام آتیه یولدنسی نشر اولور. بر آتاق یوق بر فاق آتیه امله ترجمه چی درشونسی ایدک. فقط مختلف مذاهب و عقاید اسلامیه چی فرنگچه دن ترجمه چی مناسب کور. دنک. عیب ایقام مشیت ویا بر ایک بیاتنامه نشریه وظیفه سی ایضا ایتدی کتبلر «بیان» «دارالکلمه» شو مهم ایشی درعهده ایده می.

برده «ملا کتبلر ده صورت اوتخالی غره لره تفصیلا» یازیلان نافه نظار کی اوراق مدبری بیچت کی بر طلاق ذوانک متروکانی بیاتنامه کتبلرور ایش. صانع افلر نه بر خیر یابیان شو ذواللرک متروکانی بوله اسلامک، تورکک نغمه تخصیص ایله سه خیرل کوشلش اوازلی؟ ایته عزم بزم مقاله کن بکا بونلری اهام ایله سی بولک بزدن حین تأثیریه ده دها ایده مک بینه بزدن اولسون آیین!

هر بزم چودت، بکا تحاف ایتدی کتبلر ماله نی تأثره اوتودم؟ بک تورکجه، تورکجه جذب ایند عواملر برمی ده ایچیبیان ایله میخار بیک ترجمه حالری اولدینی اعتراف ایتدی. بو ایکی بوک آدمک منلرینه ایشکاری خدمت هر تورو کتبلر و توفیق هوننده در، بونلر ازمینجه بیه بوتون اورویاک وحی و دیبیلر که جهانک فلاسفی وعاد اثرلری ترجمه ایله مال ایتک بولی بولمشلردور. فقط بونلرک اطرافنه موق اولیشلری صرف کندی مجملری سایه سنده اولدینی اعتراف ایتک کرک. ذواللی هران کتبلر چالیسه می سایه سنده زنگینه مش بر ازمیندن بیث ایدرک: البت شروتک یوزده یکر ییشی منته ترک ایدر» دینش ایدی. او بحث ایتدی ک آدم هنوز جانده در، فقط کتبلرینی تکذیب ایتیه چکنه هیچ شهیم بوندر.

برده بزده باقم: اون اوچون عصر ایچنده بکده اوقدر ثروتمنی اولیان بر ماقم رجال بزده بر هارالعهه بر افده لرینی بیلیوم، فقط اولندن صرورک زنگینه لرین علمی و سوسه لرینه، ملی حرورک انکیافته مایه فدا کارانی کوسترلر من بک آزدور.

هر طویله زنگ ایلک یاننده بر تاریخ عثمانی ایچمی تکبیل ایش ایدک. اعضا می حسبه له، چالیشدی، چاپلادی، مجموعه سیله نشر ایله چی برجله عثمانی تاریخیه کندی سوسه منته، باخاصه اورویاک علمی مجملرینه طایندی ایدی. بوله بر ایچمه حکومتنک، برطاق بوکک، موقی ذاترک امانه و حایه می بکاتر کن اوکجه تا مین و تعهد اولدان معاونت و حمایت موک بیللر ده بوس بوتون کتبلر اید! ایچنک اغلاله سبب اعضا سنک دو استرلی در دینه بیلر. دلک کی بوقدر برلر، هر شی سویلر اما برزده شو ایچنده بولنده یز بجران آراسنده هر کس کی برقمه ایتک دینه دوشن اعضا ک مادی فدا کارلر اختیار یله چکارکاری کوشه بولیلر دن قانوب ایچمه ده دوام ایتلری تکلیف اولنه ما میبرم.

تاریخ عثمانی ایچنندن صرورک ناسس ایند «ملی تدبیر ایچمی» غایه سی وهله نشریات اعتبار یله تاریخ عثمانی ایچننک بر منته ایدی، بوه کندی سوسه برنی واجبی بیلکی درنکار شه طایفه سی، تقدیر ایشدریمش ایدی. نه چاره که او کوزل ایچمی، تأسیس ایند حکومت بقدی!

قاج بیلن بری معایبه حاضره مرده شععدانی زاده لطفی باشا نارنجلی ایله این مهناک تورکجه، باصایمه و وفوفیله برلقی باصایمه باشا لغش ایدی، حالا بولر اوزته یه چینه یله مدی. این مهناک ایتک بر ایک فوزه می قلمش، باری اوکا بر همت ایتسه، نه اولور.

هر بیه ایتر سکن، ایته بر دانه دها: اوزاف طبیعه سنده نصله بر نازرک کوی آتلمن الدلسلی مشهور ایچیمالک تورکجه نحوی باصایمه باشا لغش، بیدم ایچون بر فوزه می قلمش، ناظر دکشش، بیک کای دیکر بر ناظر زماننده: بوله «تورک کتبلر باصایمه می دیدی قودی موجب اولور». شعدیلک طور سون! «دینامش. تورک مملکتنده تورکجه کتبلر باصاق بیدی قودی موجب اولور دین بر ذات هانکی ایتک وکی اولدینی بو قدر اونودور سه رای تورککک باشنه کله چکاره!

ایچیمالک نحوی، اولیا چایی سیاحتنامه سنک آتیه رانک دوامی تجویز ایده مین دوات «تاریخ نبی» فی باقمه دینش، بر بوکاده راضی ایدک، مع الاسف اونیه یاهمادی!

بومات نه قدر طالع بر مات ایش، عالم، ایش بیلر دبه باشنه چینه رده بی ادا ملر، اولیا چایی خرافه ایش، کاتب چایی، لایینه دن چالیش، شمس الدین ساقی بک جاهل بر یازی ما کتبه سی ایش، اجمده م فره کوزدن جاهل بر کوزه ایش! دیر دورولر، آمارک ذاتر سزه صورتارم اولیا چایی قدر مملکتی بیلیورمیسکنر، کاتب چایی درجه سنده چیرایان آکلارمیسکنر، شمس الدین صای قدر حق قارالامه یازده بیلیورمیسکنر، مدحت قدر خلقه خدمتکنر طوقوندی؟ ذواللی سامبک باشنده بر طاش، عالمه سنک بارینه چی بر اوافه می یوق!

برده دینساری باقم: بوکون ضرورت وسفانک دینه دها ایتکده اولدی بزم اوستریلر بر طرفدن بزم نشری، لطفی باشا کی اسکی مورخ لر سنک کتبلرینی، دیکر طرفندن دها باب عالی ایله ویا آراسنده عصرلردن برنی جریان ایند صیامی غایره کافدرینی منی و ترجمه یله باصقه باشلادرلر.

اوستریلرک شو فدا کارلنی کورمه ده عبرت آلم. بزم بر دارالفتون وار. بودارالفتون

نجیب حاصم

یکی بر قاموس فرانسوی احتیاجی

امروزه موت يك افندی

زیر وزیر ایدرک وضع ایشلار ، تحف تحف لغتاری اصطلاح دینه نابجا قبول ایشلورد . از جمله اطیامن بو خصوصه انک ایلرو کیمش اولانلردر . مثلا *Hydrémie* مقابلنده «میغه دم» دینیلور ؛ بو لفظ عربجه دکل ، اوبدیرمه بر شی در . اصلاح لغات وسیله سینه بو خطالارک علی قدر الامکان تهنیه عینا موقیت الویره مزنی ؟ « قاموس فرانسوی » اصطلاحات بجنده جایجا پاکش و نقیصه واردر . استعاره *Métaphore* دن عبارت اولدنی حالده *Périphrase* مقابلی کو سترک ؛ قیاس (*Déduction*) ایله استقراء (*Induction*) ؛ قصداً قتل نفس (*Meurtre*) ایله تعدماً قتل [*Assassinat*] ؛ جرم انواع قانونیه سنندن جنایت [*Brime*] ایله جنحه [*Délit*] ؛ *Abolir* [انسا] ، *Abroger* [نسخ] ، *Annuler* [ابطال] ، *Alinéa* [فقره] ، *Paragraphe* [بند] تعبیرات منطقیه و قانونیه سی اوره سننده کی فرقلر تبیین اولماقی ؛ ضابطان سفینه ایله برابر عموم مرتبات معناسنه کان *Equipage* ایچون یالکیر « طاقه » دینلمک ؛ *De facto* [فعلاً] تعبیرتیک ضدی اولان *De jure* [حقوقاً] به « حقوق صریحه سی ایچاچمه ، یقیر » معناسی و برلک یوقیلدن در . ۴ - فرانسجه کله لریک اول و آخر لرینه لاحق اولان لایتجه ، یونایچه بعض الفاظی فی الجمله تعریفده ، کذلک الفاظک صورت تلفظ لرینی دانما و صحته کوسترک خصوصنده « قاموس فرانسوی » نیک مسلکی غیر مطرد در . منشأ و مشتق منهل لزومه کوره سولنسه ارباب تبعجه برطاقم لغاتک معناسی ای آکلاشلمه مدار اولور . مثلا « قاموس » ده *Heli* ایله باشلایان برسوری لفظ وار ؛ یولرک باشلانغنده *Helios* ک یونایچه « کونش » معناسنه کلدیک یقید اولنسه ایدی نه ایی اولوردی . *Heurt* کله سنده « ت » نیک او قوت لرینی مذکوردر ؛ حال بوک فرانسجه جیب لغاتندن طو تکرده امهات کتب لغویه به قدر هبسی بولفظک « تور » صورتنده متلفظ اولدنی بیانده متعذر درلر . کذلک *Hargneux* ده کی (*gneu*) نیک « غنو » او قوت لرینی ذکر اولمازسه « یو » او قوتک مجتهدلر .

۵ - « قاموس فرانسوی » نیک اصطلاحات خارجنده کی برچوق تعریفاتی تأمین مقصده کافی اولندن اوزاق و حتی غلط فهمه بادی در . مثلا ، *Hypnatre* ایچون « طیب فی المنام » دینیلور . بو تعریف یوقاریده سولدی بیکم « دمویدین » دن فنادر ، چونکه اولکینی متخصصین خارجنده کیسه آکلماز ؛ ایکنجیسه ایسه درلو معانی غربیه و برمک ممکن در . کیمک خاطرینه کله لریک « طیب فی المنام » دن مقصود ، مایاتیرمه طریقه او بولش اولدنی ایشاده کندینندن فلان و یا فلان خسته لیک صورت تدابیرسی صوریلان بر شخص در ؟

۶ - الفاظ مترادفه و یا خود ارباب تدقیقدن اولماظر نظر نده اوقیلان اولان لفظلر یحیی چوق اوزون در . ذاتاً ترکیه مزک انک بیوک در اولندن بری بودر . مترادف کی تلقی ایدرک برر و او عاطفه ایله باغلاوب تسلسل ایدر دیکمز لغتلی یکدیگریته یان باقار .

نقصه جوئیلکدن زیاده انتقاد تیت مشرو . عهسی ایله واقع اولان تمهیدات سالفه - که تأییدی باننده ایراد ایدرک مثاللر کلیشی کوزل دینه بیله جک صورتده التقاط ایدلش و مجرد توضیح فکر و ادعا ایچون تدارک اولدنی جهتله تکشیری مراد ایدلماش در ، - « قاموس فرانسوی » ماهیت و وسعتنده برجه لیک فرانسجه فی الایق اولدنی وجه اوزره او کونک ایچون بو کونکی ترک کنججه کفایت ایته جکنی کوسترر . بناء علی ذلک بو خصوصه صده کی برم و عاجل احتیاجی دفعه چاره آرا می بز . اول امرده شوا اعتقادی عرض ایدم : مکمل بر لغات کتابتک یازلمسی برکشی موقیسنله در عهده ایدم ، دائرة اختصاصه کیر میان لغتلی حقیقه اربابنه مراجعتله استشاره ایسه بیله . بویه براری آتیق باشلیجه علوم و فنونده متبحر ایش اولان ذالدرن مرکب بر هیئت وجوده کنیره بیلیر . هر ذات کندینه تعلق ایدن قسم اثری میدانه کتیر . دیکه دیگر اعضای هیئت اولافردا ، بعده اوزاتک ده حضور بیه مجتهداً تدقیق ایتیلدر لر و هر حالده لسانین عمومجه دیکانلیدر لر . دقت بیورلش اولاجقدر که ترکیه سی ضعیف ، فرانسجه سی قوتلی اولانلر ترجمه ده عکس حالده بولنالردن ده ما موقی اولمشلردر . مقل ناجی مرحومک فرانسجه دن مترجم آناری ، بالخاصه منظومه لری ، بوکاشهدر . « تهر زرا کن » ی ترک یک اغلا آکلماش و ذوق ایله او قوش در . فقط مثلا « روح الاقوام » کویا ترکیه نیک غیری بر دبلدن یازلمش صائیلر . فصل اوله صالسنونک ایشته لاعلی التعین آچدیلم بر صحیفه سننده شونلر کی عبارات عجیبه تصادف اولور : « اجداد مزنی شادکام ایدن اسکی اعتقاد لریک دیندیکرینه [مترجمک املاسته رعایت ایدیلورم لا یک مغایر یوتون بو جودی و تنداسه سترا کات ؛ روحلرده آرام افکن نزاعات حصوله کتیردی ... عینی منازعات آر تیس و و دانشمند اولان شیبانده مظهر و کافه اراداتی خراب ایدنجی بر قید سزله ، لاعلی التعین برامل ایچون هیجانده کلک عدم استعداد تامنه دوغریدن دوغری به شخصی و تنک بر مذهب منفعت خواهی به منجر اولدی . »

یکی بر قاموس فرانسوی یانمک ، بوکار عظیمک برده مالی جهتی وار ، کچن کون دارالاشغال کان بردات اظر لنده بولان کتابلره اشارتله : « بولر افلاس ایدنی ! » دیدی . نتیجه آلودکل ، شیطانه آتلرله اشغال ایدن بزلر ... ده اطو عربسی صنعت تحریر و تألیفی واسطه تیش ایش بولنالر افلاس ایدیلر . بو کون ساحه مطبوعه قالیبن ، طو تونه بیلن عمله عرفانک قدر و حیثیت علمیه لری منزلدر . بوتزاده آنلرک هیچ بر حصه مشولیتلری یوقدر . ۱۳۲۴ عوزنده پیدا اولان شوق عظیمی داخا و خارج لهجه غا انا ساسه کولدر .

هر بزم يك افندی ،
ترك دبی ایچون ولد چلی افندی حضرتلر نیک
تألیف ایدیک ائردن « اقدام » ستونلنده بحث
ایدرک : « دینک که بز شمدی تورک دیننده کی
صوزلرک تشکیلاتی حقیقه علمی بر قلاغوزه مالک
اولاجیز » بیورسورسکن . بو قلاغوزه احتیاج
قدر غرب عرفانه طوغری بزه برر رهبر صحیح
اوله جق لغت کتابلرینه ده محتاجز . بر یکی دلایلری
حقی معارف حاضره نیک مملکتیزده انتشار و تکمیل
ایچون احتیاجات اوله عدادنده کورنلردم .
انکیزجه ، آسایجه و فرانسجه فی نشر و تعمیم
ایتمک افکار مزه جیادت و وسعت و برمک غیر
ممکن در ؛ حال بوکه بولسانلرک تحصیلنده متدی
اولیق . بر اسانک تحصیل ایدی ای کتب لغویه
یکسنه موقوف در ؛ بز بوجهجه چوق فقیرز .
اولا بزده انک چوق شایع اولان فرانسز دینندن
بحث ایدم .

فرانسجه دن تورکجه لغات موجوده من ایچنده
- یک کوچوک و آتیق تحصیل ایدانده اوبریشلی
اولانلرین قطعاً لنتظر ، - احتیاجات عصره بالنسبه
انک اویغونی و من حیث المجموع انک آز نقصانلیسی
« قاموس فرانسوی » در . او بیله فرانسجه ده
تیماتی در لحت عالی به ایصال ایتک مراننده اولانلر
ایچون کافی دکلدر ؛ توسیعه محتاج اولدقدن
دشقه ، وجوده عدیده ایله تصحیح و اصلاح اولنسه ده
لازم در . « قاموس فرانسوی » نیک او چ تمیلندن
اولکینسی ۱۸۸۱ ، ایکنجیسی ۱۸۸۹ و یکیدن
تخریر درجه سنده تصحیح و همان کافه اصطلاحات
قیه و عسکریک نیک علاوه وسیله اکال « اولنان
صوکنسیسی ۱۹۰۱ تاریخلی در فرانسجه تریدن
حالی قاتلر برلسان اولفته برابر ، یکیری برسته لک
بر عمر بر لغات کتابی ایچون ایدنی استفاده دن
دوشمه ، متروکیته سبب اوله جق بر سن بیری
صایلماز . « قاموس فرانسوی » به توجه ایدن
تقدیرت آنک یالکیر اسکیجه اولسنندن نشئت
ایچور ؛ بو کونکی انتقاداتک بعضیسی آنک حین
نشرنده سولنسه ایدی یه بجا اولوردی .

اولا شوراسنی نظر دفته آلام ، که « قاموس
فرانسوی » « ایچمن تفتیش و معاینه » ایله دیکر
سانسور مقامات و اشخاصک ظالمانه حکم سور دکلری
بردورده نشر اولمش در . بواقصنک کیت جهتله
دکسه بیله کیفتیجه انک مهم افساسی بوندن نشئت
ایدیلور . اودورک سانسوری شدتی مرور ایام
ایله متناسباً کوندر برمش ایدی ، اوله که ترقی و تکامل
قانون طبیعیسی اودورده کسوة طباعته کیره بیلن
آنارده کورونمز و بو حیثیه آثار مذکورده ایچنده
تاریخ مقدم اولانلرک چوغنی مؤخر اولانلره ترجیح
ایدیلر ، نه کیم « قاموس فرانسوی » نیک تمیل
فاینسنده ، بویه کافص بر تعریف ایله ، بر بوله بیلماش
اولان *Habeas corpus* ایکنجی باصیلشده
کوزدن نهان اولمش در . حریت ، جمهوریت ،

تجدیدت آنک یا لکنر اسکیجه اولسندن نشئت
ایبور ، بوکونکی انتداتک بعضیمی آنک حین
نفرته سوبلنسه ایدی به جا اولوردی .

اولا شوراسی نظر دفته آلام ، که « قاموس
فرانسوی » « انجمن تفتیش و معاینه » ایله دیگر
صانور مقامات و اشخاصک ظالمانه حکم سور دکاری
پردوده نشر اولمش دره . بواقصنک کیت جیتیه
دکسه نیله کیتجه ک مهم اقسای بوندن نشئت
ایبور . اولدورک سانسوری شدتی هرور ایام
ایله متناسباً آرند برمش ایدی ، اوله که ترقی و تکامل
قانون طبیعی اودورده کسوة طبیعته کیره بیلیان
آوارده کورونمز و بو حیثیه آثار مذکورده اینجده
تدریجاً مقدم اولانلرک چوخی مؤخر اولانلر ترخیص
ایدیلر ، نه کیم « قاموس فرانسوی » نیک تمثیل
فایندسه ، بولر که ناقص بر تعریف ایله ، بر بوله بیلمش
اولان *Habeas corpus* ایکنجی باصیلشده
گوردن نهان اولمش در . حریت ، جمهوریت ،
جمهوریت ، دموقراسی ، آتاریشی ، قانون اساسی ،
الح . الح . کی لفظ و تمیزلر دخی بو قدر . حالبوکه
دکل ۱۸۸۱ ده ، ۱۸۹۰ ده بیله سانسورک
شدتی آرزجه ایدی ، نه کیم « ردحاص » ک
انکیز چون ترکیجه و ترکیجه انکیزجه فائنده
بو طاقیدن کلات واردن ، لکن مثلا قائمقام هر
لانی بک آندن سوکره منتشر آلمشه - ترکیجه
بیوک فائنده *Konstitution* ایچون « نوع
و اصول حکومت » دینامش در *Enthronen*
بو قدر .

المآت زمانه دن ایبرو کان بو نواقصی معذور
گورمه مک خصرتل اولور ؛ لکن « قاموس
فرانسوی » ده دیگر برطاق آثار نقصان واردرکه
معدور کوریلرجه .

۱ - « قاموس فرانسوی » نیک تعریفاتی
مناظره توضیح اولماش در . مثال ایراد ایتمک
بر لغت ایسه بی روح بر جسمه ، بر قدیده بکزر .
۲ - برطاق تعبیرات اشتباهه ، فاحش و یرینه
گورمه مضحک خطاره سبب اولور : « *Rognon* »
ایله « *Rein* » ک تعریفانده یالکز « بو برک »
دینامشدر . اولکنیک ما گولاندن حیوان بو برک
معناسده کلدیکینی اوکره نه میان بر مبتدی نیک
طبیعه اوله کندن ، لوقطه جیه بریکندن بحث
ایستی کینتی تامل بیوریکر !

۳ - « قاموس فرانسوی » نیک بعض تعریفاتی
اکلاف ایچون کلهک نفاق ایستدیکین فنده کرک
کی معلومان حتی اختصاص صاحب اولق اقتضایدر .
Haematoidine ایچون « دمویدین »
دینلمکله اکتفا ایدیلور . اگر کتاب الفاظ و اصطلاح
حات طبیه جیتیه صرف اطباءه خطاب ایدیلورسه
دیبه حک بو قدر ، فقط مخاطب عامه اولانجه بوموق .
لکن کله لارک معنایلی آکلافی ، ثانیاً اطباءجه
مصطلح تعبیر نه ایسه فی سولمک کرکدر . حتی
پنده کر ایسک ده ایلر ایسته کیدرک دیبه حکم که
بر درجه قدر سهل الفهم اصطلاحاتی بیله ترکیجه
سولوبوب آکلاف . « التهاب جفن اسفل » ی
« کوزک آلت قباغینک التهاب » دیسه هرکسک
قولایجه آکلافه بیله چکی صورتده تعریف نصل
مکن ایسه « انصباب قیج فی العین » ی ده
اولهجه آکلافی برمی . بونکله برابر اصطلاحلری
ذکر ایتمک ، اعمال ایتمکده طوغری اولاماز :
Postulat فی *Criterium* ی تعریف
ایستکدن سوکره « مصادرات » ، « مصداق »
اصطلاح مطبقلری علاوه ایلمدی . شووسیه
ایله سولوبوم که ارباب لساندن اولیان بعض اهل
فن و صنعت ایجاب خصوصیلری قیاده ایستدیکینی

کله سنده «ت» نیک اوقوندینی مذکوردر ؛ حال بوکه
فرانسوزجه جیب فائندن طو تکزده مهات کتبلو فویه
قدر هیسی بولمظک « تور » صورتده منلفظ اولدیفنی
بیانده متجددولر ، کذلک *Hargneux* ده ک
(*gneu*) نیک « غنو » اوقوندینی ذکر اولمازسه
« یو » اوقونقی محتملدر .

۵ - « قاموس فرانسوی » نیک اصطلاحات
خارجنده کی برچوق تعریفاتی تأمین مقصدده کافی
اولقدن اوزاق و حتی غلط فیهم بادی در . مثلا ،
Hypnatre ایچون « طبیب فی المنام » دینور .
بو تعریف یوقایده سوبلایکیم « دمویدین » دن
فناور ؛ چونکه اولکنی متخصصین خارجنده کیمسه
آکلاماز ؛ ایکنجیسته ایسه درلو معانی غریبه
و یرمک ممکن در . کیمک خاطرینه کلیرکه « طبیب
فی المنام » دن مقصود ، مانیاتریمه طریقله اولولمش
اولدیفنی ایتمده کندیستدن فلان ویا فلان خسته نیک
صورت تدویمی صوریلان بر شخص در ؟
Homasse ک تعریفی ده ازاده حیرت بخش در :
« ارککه لایق (قادر اعضایی) ! معلوم عالیکدرکه
Homasse سبب ، علام و جهیه ، سس ، انعام
و اطوار جیترایله فایدینن زیاده ارککه بکزر اولان
قادرک - استیز طریقله - وصفی دره . بویله قادرک
انکیزلر ده واضع بر تعبیرله « *Man-like* »
دیرلر . اولوتیلان ترکیجه مژده مقابلی « ارککسی » در .
Guérisseur « خسته لکنی ای ایدن ، شفایبخش »
معنای مطلقنده ؛ و « *Mormon Quaksr* »
الح . مذهبلری غایب اقایه بهم صورتده تعریف
ایلمش ؛ *Hygiène hippique* ایچون
« حفظ صحت حیوانیه » دینامشدر . بر مثال عجیب
دها : « *Piscine* » مسلمان غسلخانه سی !

۶ - استعمالی شیوع بولمش بعض تعبیر
ولغتلرک « قاموس فرانسوی » ده بر بولماش
اولسنی سانسوره عطف ایتمک طوغری اولاماز .
دیبهلم که « بدعت کریم » دیبه ترجمه ایدیه بیله حکمز
Misonéisme کی بالنسبه یکی بر طاق
تعبیرلرک فندان معذور کورلسون ، لکن مثلا
Rien moins que لسان شفا هیله بیله دائما
قوللایلیر ، حال بوکه « قاموس » ده بو قدر . بالکس
زواهدن معدود کله لره تصادف اولنور :
« *Huttin* » معند و مصر (اسکی وغیر مستعمل
اولوب یالکز قرال اون دردیجی لوینگک لقی در) .

۷ - « قاموس » نیک ایکنجی طبعنده موجود
بعض تعریفلر آندن مکمل اولسنی لازم کان اوچونجی
طبعنده بو قدر . بوحالی سانسورده عطف ایدلم ؟
ظن ایتمک بو عطف و استناد طوغری اولایلسون ،
زیرا بو تعریفلر سانسورک علاقه دار اوله بیله چکی
مقوله دن دکل در . مثلا ، پاک شدتی انتقاد ، ک
صحیح و نیک دقیقه بیانه انتقاد فی ، صنعتی معنایله
مستعمل اولان *Hypercritique* تمثیل اخیرده
موجود دکل در . « *Engrenage* » ک معنای
مجازیسه ده نایدید اولمش در .

۸ - « قاموس » ، بعض لغتلرک ترکیجه ده ،
غریبه ده ویا غمجه ده مقابللری بولتی ممکن ایکن
بوکا مقابل اجنبی کله لری درج و تأیید ایتمش دره
مثلا ، « پارولا » کله سی قولانغه نهدن مقنقر
اولام ؟ « شعار » بوقی ؛ « جنک و سفره هسکارنده
بربری طایوب بیامک ایچون بیلر نده تعین ایلدکاری
علامته دیورکه بو شعور دن در » [اوقیانوس] .
« سفرده » جنکیده کندی طاقتی [یاخود
قرا کفده کندی منسوبینی اغاردن تفریق و تشخیص
ایتمک ایچون اتحاد اولان علامت تمیزیه] مترجم
قرآن « قازیرسیکی » [هر هر صولت معسافه
« میرالیل » دخی دیرلر .

عینی منازعات ازیست و پادشمن اولان شیبانده
مظلم و کافه اراداتی خراب ایدیلر بر قید سزله ،
لاهل التعین برامل ایچون هیجانده کلک عدم استعداد
تأمنه و دوزخین دوزخی به شخصی ورتک بر مذهب
منفعت خواهی به منجر اولدی .

یکی بر قاموس فرانسوی یانمک ، بوکار عظیمک
برده مالی جهتی وار . کین کون دارالاشغاله کان
برذات اطرافنده بولنان کتابلره اشارتله : « بونلر
افلاس ایستی ! » دیدی . بیجه آیلر دکله ، شیطان دره
آیلرله اشتغال ایدن بزر . . . ده اطوار غریبی صنعت
تحریر و تألیفی واسطه تعیش اتخاذ ایتمش بولنانلر
افلاس ایستیلر . بوکون ساحه مطبوعاته قایلین ،
طوتونه بیان عمل ، عرفانک قدر و حیثیت علملری
منزلدر . بونیزده آنلرک هیچ بر حصه مشولیتلری
بو قدر . ۱۳۲۴ مخوزنده پیدا اولان شوق عظیمی
داخلی و خارجی بونجه غوائل سیاسی کورلندی .
خاصه شومشوم حرب عمومی ک شوقلرک ذهنه ،
اخلاقه ، کیمسه حواله ایستدی قورقونجی ضربلرک
نتیجه سیدرک بوکون او « فلاس » لری ، اودوشکورتلری
پیدا ایستی . هزلیات ، شیطانیات ، لهوات ،
غرائبات ، فحشیات ، شخصیات خارجنده جان هیچ
بر اثر انتشار ایدیه من اولدیفنی کور بیوروز . یالکز
بنده کوزک المده برطاق جدی آثار مستضره وارکه
طبع و تمثیل ایتمیرکه ماده امکان بولامبورم .
حال بوکه بونلر دن بری مصلحله سی بوی اوزاق
حوادثه منحصر اولانلر ایچون بیله لزم در .
اوله یا ، بوکون سوسپالیزم ، دموقراسی ،
قومونیزم ، بولشه ویزم ، الح . تأمنه برچوق سوز
سولیتور ، برچوق حادثه وقوع بولور . حال حاضر
مفکوره لرینک ، انقلاب لرینک اوزاننده
معدتلری کیملر در ؛ اثرلی بوحادثه لری ایقاع ایدیلر
حاله کتیرن مؤثرات طبیعه و اجتماعیه کی شیلر در ؛
بونلری بیله ک هرکس ایچون لازم دکل ؛ اون
دردیجی لوقی نیک فیتول حادثه سنه مطلع اولیلر
اوسکده دارک دورنده ک وقایعه اقتضای نظر
ایدیه منلر . فیتولدن اول « قولیلر » لر واردی ،
فتوحات واردی ؛ فیتولدن سوکره مادام
« سقارون » لر وهز بتلر . برنجی فرانسوا ک
چیباندن اول بزله اتفاق ؛ سوکره ، « کین لارک
اعتلامی » ، « وود ووالر » ک عموماً قیل . . . بوکونکی
لوقی لر ، بوکونکی فرانسوا لارده اولاد آده دن در . . .
دوران ینه اول دوران !

کوریورسکنر که ، افتدم ، « خرج عام »
تعبیرله افاده اوله بیله حک اثر لرمدن بحث ایتمک ،
یوقیه « حقوق دول » ک خراب عمومی نتیجه سنده
آلت اوست اولسنی اوزرنه بوعلمک حال حاضر
و مستقبل حقدن کی یازیلرمدن دکل .
قاموس فرانسوی ایسه « قاموس ترک » کی
آثار جسیمه نیک طبع و تمثیلی من وجه دهامشکل
بر زمانده باشارمش اولان ذات عالی کزله « افدام »
اداره و طبعه معینه سنک ضحایی آلتنده نشر
اولونجه مندولاً مشتری بولور ظنددم .
مع مایه بویله بر اثر عظیم و مهمک تألیف
و تمثیلی کلتیرینه قائلاندندن سوکره عامه نیک درجه
و رغبتی تجربه به بدل ، بوارسنی اول امرده تحقین ،
حقیقته یقین بر صورتده تحقین و تقدیر ایستکدن
سوکره ایسه باشلاوب باشلاماق هیچ بر ضرر
کدر منرا . « افدام » اهنون ، سولیتلر
شرطان تکلیفیه اولو آیلر بقدا ، تحقیق

ایده منری ؟ نتیجه تحقیق جسات و بره حک بر ماهیتده
ظهور ایدیلر ایسه باشلا مازی ؟
اوزنه بر فکر قویورم . عطفانه علیه کز
به در ؟ . ملاحظاتی متقابلاً و علماً تشریح ایتمک
فائده مأمولیه وارده بیلیری بزر . هیچ اولمازسه
بو خصوصده ضرر سن برنجیه یا پیش اولوروز .
باقی ، حرمت و افتدم حضرتلری .
شیرین طومراق :
۱۹۴۳ بران
صفر کیر

اسویچره خاطرانی

[ادبیاتنک اساتید معدوده سندن سای باشا زاده سزای بک افندیك غزته منزه اهدا ابتدکاری
« اسویچره خاطرانی » عنوانی سلسله مقالاتک برنجیسی کمال افتخار ایله آتییه درج ایدپوز.]

هر بری ، هر عصر قدر محمول حادثات و شغوات اوله رق کلان کونلر ، برایکی بیك سنه لك دولتری طلاهی ایچینده بوغارق صباحه جیبار - مامنه چالیشان کیجه لر برقاچ یوز ملیون انسانی « موجود اولتی ویا اولماق » موقعتده بولوندیران آن و تانیه لراچینده بز. بکا اوله کلیبورکه بوکیجه لره ، بو آن و تانیه لره اسویچره نك نیجه عصرلك افولنی کورمش بی طرف طاغری هر بردن زیاده ناظر ! طوتوشمش عظیم قطعه لك آره سنده قالان اسو - یچره بویانفینلرک خاکستری اولقدن قورقور . اسویچره نك فرانسز اولان قسمی - وجودندن خبر ویا لسانه آلفه دکرسه - بی طرف دکل . او قدرکه بر زمان فرانسه صلحه مائل ایدی . بز اسویچره فرانسز لری مانع اولدق . دیبه جک قدر بی طرف دکل . بو حرب عمومیده ، بو فاجه جهانه ده ، جهانی کولدرمه کمالیشان و آره صره کولدریران ایکی مضحک ملت ، دولترک ایکی مسقره سی دول مؤتلفه نك ایکی طالق اووغی وار . قره طاغ ایله اسویچره نك فرانسز قسمی ! برنجیسی بالقول قلبیجه ، ایکنجیسی بالقوه قلبیه محارب ! قره طاغک منزه و منعوم اردولرینک قوماندا - نلری کیم اولدیقی بیلیورم . فقط اسویچره فرانسز لری نك کنی بیلیورم . (ژورنال دو ژنو) له ، (غازت دولوزان) ! صباحلری جنورا ویا لوزانده او یاقق طالعزلکننده بولنانلر بوغزته لری مجبوراً او قودلری زمان کندیلرینی دنسانک الک بیوک پایتختلرنده ، طالعلری مقررات بیره حاک اولان قرون اولی ده کی روما ، بو کونکی برلین کی پایتختلرنده ظن ایدرلر . بوغزته لرله یارداقلری الک بیوک دولتلردن ، الک بیوک ایمراطورلردن ، قرالردن ناصل استصغار و استحقار ایله بحث ایدرلر کوریله جک شیدر . مؤخرأ ژورنال دو ژنو غزته سی باش محرری البر بونار نامنده بریسی وفات ایتمش . غزته بو محرر شتوم اثر لسیان سفردن بحث ایدرکن : هر کون مطبعیه کلیر . جنوره کولنه ناظر پنجه نك یاننده کی قولتوغنه او تورر ، مقاله لرینی یازاردی دیبور . اسویچره نك بو کوبلی زاده سی نه یازاردی بیلیورمیسکنز ؟ آلمانیا به باربار دمک ، بووک ایمراطور لری ، بووک قرال لری استصغار اتمک ! فنی آلب طاغ لرنده کی نورمانلردن کسلیمش حقه سی پیشگاه عظمت پناهنده کی جنوره کولی اولان مؤلف مؤتلفک

برر بظافخانه سیدر . بوشهر لرك سواقلرنده خارجدن برلیردن برچوق جاسوسلر آمد وشده ابتدکاری کبی هر گوشه باشنک ، هان هر آدمده الک فنا کین وغرضلر ، محاربه جهانک دوی ایچون خونریزانه امالر ، آلمانیا ده آوستریا ده چوجق لرك عاجزلرك تدریج ایله آجلقدن اولمکده اولدیغنی ظن ایدن سوئجلر [۱] انفاق صربه منسوب بر علیل اختیاری و بر خسته چوجنی اولدیره بیله جک افتراقلر انسانه تماس و تصادم ، فکر رحم و شفقته معارض قلب انسانی به مهاجم اولور . کتابچی دکالرنده الک بیوک یالانلر ، بیلانلردن دها زهرلی کین وغرضلرله مالی کتابلر دولابره جامکانلره استیلا ایتمش برحاله اولدینی کبی سپردن آلنه رق کونده ریش بر جوق فرانسز آپاشلری جنوره نك لوزانک والحاصل بوتون اسویچره فرانسز قسمنک مطبوعاتی اله آلمشلر ، کندیلردن دها آپاش اولان برلی محررلرله مطبوعات بر زمین ظلام سفلیتده آلمانلره بز لره لایستق شتم و افترا ایدیلورلر . بونلر الک زیاده آلمانلره تورکه دشمن ! جنوره لوزان استاسیونلرینه واصل اولان ویا یکن دول محاربه آره سنده مبادله ایدلمش فرانسز اسیر هر برلرینی چیچکلر هدیه لرله قارشولورلر . دشمنلرک اغیر یاره لیلرینه قارشو بو استقبال ازهاری تورکلر تحسین و تقدیر بیله ایدرلر . فقط بته لوزان استاسیونلردن کین آلمان مجروحینه یاننده اصیل بر اختیار قادیله برابر بردم چیچک تقدیم ایدن بر تورکی « پس تورک » دیبه تحقیر ایتملر و بعضیلریده آلمان مجروحلرینه تحقیر آمیز سوزلر سولشلر . ذلیل و سفیل اولانلر یاره لی ارسلانلره اوزاقدن حاولارلر . ذاتا بواسکی برعادتدر .

اجتماعی بر نقطه نظر دن بلاتردد دینله بیلیرکه لوزان سراسر بر مطیخ ! بوتون قادیلر آشچی . بوتون اهالی عمله ! الک بووک دشمنلرک بیه تصدیق ایتمدی تورکارده کی فضائلک هیچ برنی قبول ایتمیان بوخلقه اوفضیللردن برنی کوسترک ایچون اعتراف ایدر زکه بو عمله ایچنده عمله صنعت و انسانیت ، عمله ذکا و دهاده واردر . - معهود جنوره ، لوزان مأمورین و معوناتی مستندا - اسویچره ده حکومت ، مصادف اولدینی فرصتلردن اکتساب قوت ایتمدیکی زمانلر مصائب عمومیه حربیه به قارشو حسیات انسانیه و نجیبه سیله تمایز ایدی .

چین ، ژاپونیا ، آمریکا ، انکارته ، فرانسه ، روسیه ، ایتالیا والحاصل قوای موجوده جهان اوزرینه هجوم ایتمدیکی حالده ایکی قوللرله کره ازضی طوتهرق دوندوریمان آلمانیا نك اصحاب قواسته ، آوستریانک کاملاً اجملا نه ، تورکیه نك محو و تقسیمنه حرب عمومینک امتدادینه طرفدار اولان بوی طرفلر ، برملت حالنده قلبلرک ، اخلاقلرک کوسترن بوخلق [۲] فرد اولونجه مراد اولوبور . واقعا له مان کولنک آسوده نشینان سواحلی بر برینه تعاونده ، هر کونکی ممانلاننده ، کندیلرینه صراجمت ایدن اجانبه حل مشکلاتده ابراز لسیلانده بعض ملتله غبطه بخش اولوبورلردی .

وردماند دبدکاری اسویچره فرانسز قسمنده کی محرر لرك حال وقاللری بکا ، ویقتور هوغو نك مشهور بر تیار و سنده قرالک مسقره سی تیربوله قانسور وجودیله طیرمانه رق پیقندی سرایک بر بووک قولتوغنه یاصلانهرق و چار بوق بمقارنی بربری اوستنه قویارق حضوره پیقیمق اوزرو بولسان بر مایلیجه به حدت و آواز بلنده « قراله سویله بو طرفدن کچمسون ، بر بورادیم » دیدیکی خاطر لاتیبور . بونلر فرانسزجه اولان اسویچره مطبوعاتنک مسقره ، کولنج طرفی ! بو مطبوعاتنک بوقسم خفک غدار و خونخوار اولان جهتی ده وار . همان بوتون رومانلر مطبوعاتی پکزیان اوله رق محاربه جهانک اوچ سنه درجوش و خروش ایدن طوفان خون انسانک - کندیلری

نری کم اولدیغی بیلیمور . فقط اسویچره فرانسولرینک کئی بیلیمور . (ژورنال دوژه نو) له ، (غازت دولوزان) ! صباحلری جنورا ویا لوزانده او یاغق طالاملرکنده بولنانلر بوغزته لری مجبوراً او قودلری زمان کندیلرینی دنیانک الک بیوک پایتختلریده ، طالاملری مقررات بشره حاکم اولان قرون اولیده کی روما ، و بوکونکی برلین کئی پایتختلریده ظن ایدرلر .

بوغزته لره یاردانلری الک بو یوک دولتلردن ، الک بو یوک ایمپراطورلردن ، قرالردن ناصل استصفا و استحقاق ایله بحث ایدرلر کوریه جک شیدر . مؤخرأ ژورنال دوژه نو غزته سی باش محرری البر بونار نامنده بریمی وفات ایتش . غزته بو محرر شتوم اثر نسیان سفردن بحث ایدرکن : هرکون مطبعه یه کلیر . جنوره کولته ناظر پنجره تک یاننده کی قولتوغنه اوتور ، مقاله لرینی یازاردی دیبور . اسویچره تک بو کوبلی زاده سی نه یازاردی بیلیمور ؟ آلمانیاه باربار دیمک ، بو یوک ایمپراطورلری ، بو یوک قراللری استصفا ایتک ! قنی آت طالاملر کنده کی نورمانلردن کسلیمش حقه سی پیشگاه عظمت بناهنده کی جنوره کولی اولان مؤلف مؤتلف ورده ماند دیدکاری اسویچره فرانسوزلرکنده کی محررلرک حال و قاللری بکاه وقتور هوغونک مشهور بریتانوسنده قرالک مسهره سی تیربوله قانیور وجودیله طیرمانه رق چیقندی سرایک بر بو یوک قولتوغنه یاصلانه رق و چاروق بجاقلری بربری اوستنه قویارق حضوره چیققی او زره بولنان بر ماینجی به حدت و آواز بلنده قراله سویله بو طرفدن کیمسون ، بن بورادیم « دیدیکی خاطر لاتیور . بونلر فرانسوزجه اولان اسویچره مطبوعاتنک مسهره ، کولنج طرفی ! بو مطبوعاتنک بو قسم خلقک غدار و خونخوار اولان جهتی ده وار . همان بوتون رومانلر مطبوعاتی یکزبان اوله رق محاربه جهانک اوچ سنه درجوش و خروش ایدن طوفان خون انسانک - کندیلری صود صامتی ، یاغ پتیر یاغق شرطیله - دوام و ازدیادینه شدیداً طرفداردرلر . چونکه تاریخ انسانک قید ایتدیکی بو مصائب بوغزته لره تأمین منافع ایدیور . اوچ بیقی میلیون نفوسی محتوی اولان اسویچره ده سویلان لسان - برقاچ ایتالیان استننا ایدیلنجی - آلمانیجه ایله فرانسوزجه ! فقط فرانسوز قسمی فرانسوزجه بی ، آلمان قسمی آلمانیجه بی بیلیمور . بوراده فرانسوزجه ایله آلمانیجه قوش دیلی کئی بر لسان اولش . یالکز بز تورکاردن بحث ایتدکاری زمان اولسان قوش دیلی دکل بیلان دیلی اولیور . بورولوق بیلیم برکین و غرضله بزلی تسمیمی تصمیم ایدن بوغزته لره مقابله مطبوعات عثمانیه و بالخاصه مطبوعات عثمانیه تک فرانسوزجه قسمنه عائد بر وظیفه در . اسویچره حدودلرینک هر بری برر بو یوک اوتل قاپوسی ! حدودلردن ایجری کیریلدیجی انسان عظیم بر آوروپا اوتلنه داخل اولیور . اوتلجلیک اسویچره تک الک بو یوک صنعتی ، الک بو یوک منبع واردانی !

مستملکات و مستعمراتنده یرلیرک ، فقرانک غضب و بغای مستملکاتیله مستعمر اولش ، کسب ثروت و سامان ایتش انکلیزلر بو اوتلرده هر ملندن زیاده پاره صرف ایتدکاری ایچون غالباً هر ملندن زیاده مقبول اولشلر . بورالرده انکلیز دیمک پاره دیمک . انکلیزلر هیچ بر قلبک سوکیلیسی دکل ، هر کیسه تک هر اوشاغک ایتدیسی !

اسویچره لیلر عوام اقوامدن ، ماقوننده ویا مادوننده بولنان ملتلرده کی کبارلقدن بونلرده هیچ بر اثر بولنه من . بورالرده « لوکس » طانیلما مشدر . فقط لوکسک برینه الک کوچوک چوجقلردن ، الک یوکسک طاغلیرینه قدر نظافت جانسین اولش . اسویچره ده تیزلک بر طبیعت ، بر خافت ، بو طاغلرک اولاننده کوریلان قوای بینه و سلامت وجوده بو نظافتک بو یوک بر تأثیری وار . اسویچره لیلری سونلر بو تیزلکک فرانسوزلرکنده مادایانن معنویاته سرایتله افکار و اخلاقیاته ته میل فیض ایتسینی غمی ایدرلر . زیرا بوکون جنوره ایله لوزان عالم سیاستک

چیچکار هدیه لره قارشو لورلر . دشمنلریمزک آغیر یاره لیلرینه قارشو بو استقبالی ازهارلی تورکارلر تحسین و تقدیر بیلله ایدرلر . فقط یینه لوزان استاسیونلردن کچن آلمان مجروحینه یاننده اصل بر اختیار قالدینه برابر بردمت چیچک تقدیم ایدن بر تورکی « پیس تورک » دیه تحقیر ایتشلر و بعضیلریده آلمان مجروحلرینه تحقیر آمیز سوزلر سولیشلر .

ذلیل و سقیل اولانلر یاره لی ازسلانلره اوزاقدن حوالا دلر . ذاتا بواسکی برهادتدر . اجتماعی بر نقطه نظر دن بالاتر مد دینیه بیلیرکه لوزان سراسر بر مطبخ ! بوتون قادیلر آشچی . بوتون اهالی عمله ! الک بو یوک دشمنلریمزک بیلله تصدیق ایتدیکی تورکارلر کی فضائلک هیچ بری قبول ایتیان بو خلقه اوفضیللردن بری کوستریمک ایچون اعتراف ایدرلر که بو عمله ایچنده عمله صنعت وانسانیت ، عمله ذکا و دهاده واردر . - معهود جنوره ، لوزان مأمورین و میموناتی مستننا - اسویچره ده حکومت ، مصادف اولدیجی فرستلردن اکتساب قوت ایتدیکی زمانلر مصائب عمومیه حربیه قارشو حسابات انسانیه و تحمیه سیله تأثیر ایتدی .

چین ، ژاپونیا ، آمریکا ، انکلتزه ، فرانسه ، روسیه ، ایتالیا و الحاصل قوای موجوده جهان اوزرینسه هجوم ایتدیکی حالده ایکی قوللریله کره ازضی طونه رق دوندور میان آلمانیانک اصحابی قواسته ، اوستریانک کاملاً اتمحلاله ، تورکیه تک هو و تقسیمنه حرب عمومیکنک امتدادینه طرفدار اولان بوئی طرفلر ، بر ملت حالنده قلبسزک ، اخلاقیاتی کوسترن بو خلق [۲] فرد اولونجه مراد اولیور . واقعا له مان کولنک آسوده نشینان سواحل بر برینه تعاونده ، هر کونکی ممانلاننده ، کندیلرینه صراحت ایدن اجابیه حل مشکلاتده ابراز لسیلانه بعض ملتلره غبطه بخش اولیورلر .

جنوراده ، لوزانده ، اوکاهین ائتلاف غزته لرینک ورودی مونترده ، ترینه ده اولکله دن صوکره ساعت اوچده غزته صانان باراقلرک ، دکانلرک اوکلر کنده ایتالیانلر ، انکلیزلر ، فرانسولر محاربه تک باشلانغیندن بری چالیشدیلر و حدت تعرضه حدودلرده ، سیرلرده دکاسه بوراده موفق و مظفر اولیورلر . معهود هر وه تک « ظفر » نامنده کی غزته سیله بوتون مؤتلفینک جراثید ظفر نشانیجی آلقده یک دست یک زبان درلر . غزته لرده اولیه . مثلاً : تان و امثالک ۱۹۱۴ سنه سنده چیقانه بوکونکی نسخه سنک مندرجاتی بر ! بو اوچ سنه ایچنده صحیفه موجودیتدن طی اولنان درت دولت او صحیفه لرده حالا ذی حیات ذی شوکت درلر . انکلیزلر بحر و برده ، فرانسولر ساهه برده ، ایتالیانلر اوچ سنه دن بری ترسته بولنده دکل بو غزته لرده موفق و مظفر اولیورلر . « تان » ک ستونلری ، آلساس - لورن ، تانیمک صحیفه لری ، آلمانیانلر حدودلری ، سه قولو غزته سنک سطرلری ترسته ! همان هر طرفه انتشار ایدن بو ائتلاف غزته لری خطیلر ، تظفر ، تبلیغ رسیمیلر ، قونفراسلر ، مقاله لره ، هر تلی آبری آبری هوای ظفرله طنین انداز اولور بر آهنگ جنک حصوله کتور بیورکه انسان آره صره قولالری طیقاننه مجبور اولیور . عمومیت اعتباریله غزته دن زیاده « منتخبات ادبیه » مجموعه لری .

ائتلاف قدسیات آره سنده ادبیاتی ده اتلاف ایدیور . بو حرب عمومیده علم ، مسائل اجتماعی ده مفید و بعضی مصائبه چاره ساز اولدی . ادبیات ایسه ائتلاف النده نغمه بردارلقدن بشقه بر شی یاپه مدی . سامی باشازاده

سزایی
[۱] بزده کی مختصر دینیلان یام یاملر ظن دکل آچلقدن اولدیرمه الک بو یوک دشمنلریمزک موفق اوله مدقلری قحط و غلای وطنه جالیدیلر .
[۲] اسویچره تک فرانسوزجه و ایتالیانجه سویلیان قسمی .

(آلفونس دوده) دن -

دیگری :

— آرقاداش ، بوچوق کوزل برشکار ..
ایسترسه کن آرامزده پای ایدلم . فقط اوکا
جوم ایتمه دن اول بر آز بکه مک لازم .. بوله
سلاحلری قیریق ، آلری طامل ، باشی آجیق
ایکن بيله حالایه کله به بکزم بور . یا ایلیبورسه ..
بونی سوله بن آک بو بوکاری ایدی . دیگرلری ،
وحشی قانجه لی غاغه سندن اوزاقجه ، دیکله بورلردی .
اودوام ایتدی :

— هرررا .. بو زواللی آرامزده پای
ایدلم . بن قلبی برم ! بو بی ایصتیاجق .
جسور ، صیباق و عالیجناب برقلب ایدی !

کوچک عسکر سوله کله کاری ایشیدییور . بيسک ؟
حقیقه آرتق قلبک چارماپوری ؟
اوج قارغه دیدی که :

— بن کوزلری بیه جکم ، اولک تورک
کوزلری کنیش ، صاف وحیانه دولودر .
کوچک عسکر ، چاپوق ، چاپوق کوزلری
آج .. اگر حالایاشا بورسه ک کوزلری آج ...
اوجچی قارغه :

— بن دیلنی بیه جکم ، دیدی ؛ لاین
مملکتلرنده خوشه کیدر ، مقبول بریمکدر .
فقط فونوشه که کوچک عسکر ، فونوش ،
فونوش .. چوق قان غائب ایتدک . بوکارغما
حالا یاشادینکی شونلرک بوزینه باغیر !
فقط نه قدرده اولوبه بکزم بور !

خان کوزلی وحشی و او بورغانه لی اوج قوش ،
قوفه رانسلی پیترنجیه ، قاناتلری ایتدیره ک
مجرومه یا فلاشیدیلر . وجودی تیرمه دی بيله ..
زواللی کوچک عسکر شیدی سنی بارجاله جقلر
وتقسیم ایدجکلر ، الهه مک دوکمه سنه قادر
الاجقلر . زیرا بویاغما قوشلری پارلایان هر
شیی . قان ایچندن بيله آلیرلر .

اوج قارغه یاواشجه عسکره یا فلاشیدیلر .
واک کتاشخی خسته تک کوچوک بارماغنی اصیرمینی
کوزینه آلدی . بوسفر کوچوک عسکر اوایندی
وبرکره سبلکنندی ! ..

قورقاق حیوانلر :
— اوله مش ، اوله مش .
دیه راک و صچرا یوق قایچیدیلر .

خبر ، کوچوک عسکر اوله مش ! حدتک
برآز جانلاندیردینی کوزل باشنی باقیکنز .
ناصیل قالدیریور . کوزل پارلا بور برون دلیگری
قاباریور و شیمی هوانک تضییقی داما آرحس
ایدیور . نسلر فرحانلادی . قش کونته ک سولوق
و نه شماعی آزیلش طوبراق اوسته سورونوبور .
و کنده سته طلوع کی کلن بو عزون غروی سیر
ایدرکن ؛ آیتک حرارتی آلتنده قاربرآز اریور
و کنده سته ، کوچوک بر اوت یا چه سی ، نازه
ویقیل بر بوغدای فسانی کوستریور .

اوخ ... حیاته معجزه سی ! مجروح تکرار
حیاته کلدیکی دو بو بور وایکی ایله آنا وطنک
طوبراغنه دایانه رق قالیور .

اوزاقدن قارغهلر ، قاچغه حاسر ، اونی
کوزلیورلر . اولک الا ، تیرمه راک ، آیاغه
قالتوب اطرافنده سلاحلری آزادینتی کورونجه
اویچی بردن بوکلیورلر . و آرتیق قارارمه باشلایان
شماله اوزاقدنینه دوغرو اوجوب غاب اولوبورلر .
سجاده ده مشلی قانات چاریشه لری و غاغه
و وروشله لری ایشیدلیدی . بو ، کورونولوب ،
عجله براوجوشمه ایدی . حدتک وصلایتک حاکم
اولدیغنی اعتراف ایدن قورقاق براوجوشمه ...
دینه بیایدی که تهرضلری بوشه کیندی ایچون
بربرلریله دوکوشه راک قاچیشان حیدولردی . . . .

صمیم رانغب

برحرب کونته آتشمایدی ؛ طبیعت ایکی
اوردونک چاریشاسندن هنوز تیرمه بوردی .
طوبراک آله ولی نفسلری ، قیرلک اوستنده
قیرمنی بولطلر حالنده دولاشیوردی . هوا ،
قیرطلنه کیرمش بر دکیز کی قیلدا تیوردی .
کوندوزک مدهنی صارصینتیلری ، الاکن صوک
تیرمه لریله محسوسدی . قارله ستور طوبراق ،
قیشک آغیر اوقوسدن اویاندیرلش ، انسانلرک ،
آنلرک نوبه دینهنه لری ، چارینه لری رده و بوله لریله ،
طوبراق آراهلرینک تکرلک ایزلری آلتنده
قازیلور ، چوقورلاشیوردی .

مشوم سعی .. حرب قار اوستنه اولور
آکشدی . طوبراق ریکی قانولر ، احتضار عه لریله
بوروشیورلردی . مجروح دولوقچورلردن طاقنیز
قونز قاتیور ، قانلاشش مختلیج آقاقلر طوبراغی ایتدک
اوزا تیوردی . قورشونی سها آلتنده ، بکنزی صولمش
کوچوک بر عسکر یا تیور . الهه سی قورشون دانه لریله دلیک
دشیک ، الری باروین فرامش ، محاربه تک اک
چوبوین برنده ، آتش ایچنده ایدی . وورولوب
دوشدنی وقتده آره داشلری کنده سنی اولدی ظن
ایتدیله . حا بوکه یا شا بور .. و صوک قوتیله استمداد
ایدیور .. فقط خرابیتلردن و ایکنتلردن باشقه
هیچ جواب یوق ..

.. نهایت صوؤفدن واضطرابدن یاری
دوکش ، قورشونلرک و بزلتیسندن ، مترالیوزلرک
چایردیسندن ، آتشدن یورغون ، اوستنده
باندی طوبراغک آغیر ایدی استراحتنه غبطه
ایتدی . و کنده سنی اوقویه ، بلکده ایدی
اوقویه ؛ اولومه براق ایستدی .

فقط اوشانده نامتنی افک شالندن ، یا فلاشده
بو بون اوج بو بوک قطه کوزوکدی . بونلر
عجله قوشوشان سیاه قاناتردی ..

برآز صوکرا کلوب باشنک اوستنده دوردیلر .
و او قوشلرینه خاص بر سکونته ، کوزلری
دیگرک ، بیاض هوا ایچنده اصیلی کی حرکنسز
بایبورلردی . محاربه تک حالا اهترازی و قاریشقی
سجاسنده دوران بو بو بوک قانادلرک یاری محسوس
حرکتلری ، اوج بو بوک جنک باراغنی ، اوجلرینه
سیاه بر قارغه قونمش اوج مشوم بایران
خاطرلا تیوردی .

مجروح ده شته !
— عجبا بکامی کایورل ؟

دیدی . اوج قارغه تک هوانن ایشوب بر
قاج آدیم اوتده اوقاق برتیه اوستنده دوردقنری
کورونجه زوالی وجودی حشینه تیرمه دی .
بونلر ، قی الحقیقه کوزل قوشاردی . پارلاق ،
شیمان ، طوق .. قاناتلردن برتوی بيله اکسک دکل .
حال بوکه بو قوشلر جنک اوزماننده یاشارلر .
و حتی بالکنز اونکله یاشارلر ؛ قورشون مزلندن
چوق بوکسک و چوق اوزق برلرده دولاشیرلر
و طابورلر برلره سربلکجه ، اولور و یا زایلر
بربرینه قاریجادقچه بره اصلا ایزلر .

بونلر بک آغیر باشلی ، همیتلی قارغه لره
بکزه بورلر . غاغه لریله بربرلری سلاملایورلر
و قانله قیزامش قار اوستنده طبرناقلریله ایز
یا یوق رسم یکد پایبورلر . . . کافی درجه ده
قیریتقدن صوکرا کوزلری مجروحه دیکرک ،
یاواش یا ریش اوتیورلر . قارا قوشلردن بری :
— آرقاداش ، دیدی ؛ سزی بو اوکرده
باتان کوچوک عسکر ایچون کتیردم . بومفرور ،
کوچوک بر عسکر دی . فقط احتیاطلر ،
دوشونجه سز ، دلچمه سنه جسور دی .. دلیک دشیک
اولش قابونه باقیکنز . و اونی بیققی ایچون
نه قادر قورشون لازم کله کینی دوشونوکیز .

— کوک دوستمز بیه رولونیک بزه لازم متفقلر
هنوانلی آرنی یاریندن اعتبارآ
غزته مرده تفرقه ایده جکر

باحث موسيقیه

دده افندی

۱۲۴۸ تاریخچه اجرا قلدان سورهابون
شکلگری ختام بولمقدن صکره (دده افندی)
یکی قیو مولو بیخانه سنده کی حجره درویشانه سنک
محیط سکونه چکلش سور هاپوندن مقدم
بسته له مکی تصور ایندیکی (صبا بوسلیک)
آینتله اشتغاله باشلامشدر .
بو آیین شریف ، (دده) نك تألیف
نعمات فتنده مرتبه کماله وصولی کوستر
برتمثال عال العالدر . واقعا دده نك بتون آینتلی
بشقه بشقه قاط نظر دن مزیات مخصوصه
حاضر بر صنعت اثر لریدر ؛ لکن (صبا
بوسلیک) آینی اسوننده کی دبدبه واحتمشام ،
طور واداستنده کی اصالت افاده ، بسته نك گفته
ایله تمامی تطابقته کی موقفیت خارق العاده
اعتبارله ببتون ممتاز و مستثنی بر موقع صاحبدر .
بو آیین ، اهل و اربابی طرفندن اوقونه حق
اولور ایسه ، دها باشلابور کن سامغیندن
حساس ، موسیقی کوزلکلرینی مدرک ذوات
اوزرنده نك روح نواز و جاذبه دار بر تأثیر
حصوله کتیر . آینک قرآنی دوام ابتدا کجه
بو تأثیر ابتدائی ازانار کسایمز ؛ بسته نك
هر سطر نده انکشاف ایدن یکی یکی مناظر لحنیه
قارشینسته . سامع ده روحنک درجه درجه
بو کسهر نك تأمتناهی عوالم روحانیه به طوغری
صعود ایندیکی طویار . الحاصل (صبا بوسلیک)
آینی اولیه بر شاه آردر که (دده افندی)
نامنک ناقام حشره قدر قیمت شناس لساندره
حرمتله یاد و تذکارینه سبب اوله جقدر .
طوغریسی موقفیت و مظهر نك بودرجه سی
برقائیلرجه شایان غبطه در .
(صبا بوسلیک) آینی ایچون (دده) نك
انتخاب ایندیکی گفته لره بالخاصه معنی داردر .
حضرت پیر افندی نك مشهور :
آتش نؤد دردل ما الا هو
کوته ننگنه منزل ما الا هو
کر طالبان چله طیبیان باشد
حلی ننگنه مشکل ما الا هو
رباعیسی « بسته قدیم » اینلردن (حسینی)
ایله نانی (عثمان دده) مرحومک (راست) ،
(عشاق) و (چارگاه) اینلر نده بسته نكش
ایکن (دده) بورباعی بی حسیات موحدانه سنه
اوزنر موافق بولمشدر که (صبا بوسلیک)
آینتی نده بورباعی ایله باشلامقدن کنندی
آله امامشدر .
بورباعی دن صکره (دده) ، شعرای
مولویه دن (کلشن توحید) ناظمی حضرت
(شاهی) نك بر منظومه سنندن انتخاب ایندیکی :
همی نه عیاشی بزمش حسله باری
بو سورت باری بوقش و نکاری
هر اهل نظر کم کوره محسین اوله کاری
بو چشم و مدارای قالمایه قراری
ایبات عاشقانه سننی (بوسلیک) مقامنده
و موضوع ایله متناسب درویشانه ادا ایله

صکره شاهد اولوروز . (بن یلمز ایدم . . .)
رباعیسی متعاقب دده افندی (حضرت مولانا) نك :
رسیم بر لب دریا بدیدم هوویامن هو
مصرعیله باشلابان غزل لر دن منتخب بر
قطعه بی بسته له نك و بونکله (صبا بوسلیک)
آینک بریحی بندنی بتیرمک ایسته بورایدی .
نك طالی بر فکر تصوفی احتوا ایدن بوقطعه بی
شبهه سز (دده) دخی موضوعک علوتیه
متناسب اوله رق بسته لیه چک ایدی . فی الحقیقه
بومصرعی اوقویان بر موسیقی شناسک کوزی
اوکنده مقتدر بر رسام طرفندن یابلس شویله
بر لوحه نك جانانامه سی قابل دکل ایدی :
« واسع بردکز ، نظر افقه قدر اوزاندینی
حاله معظم ، مهیب طائفه لر دن بشقه هیچ
بر حائله تصادف اتمیور ؛ ساحلده حقایق اشایی
کوره ن کوزلره صاحب بر مرد دل آگاه ،
بوعلوی منظره قارشینسته قدرت با لغه صددا .
نیه نك تجلیسایندن ، دها طوغریسی بالذات
(هوویامن هو) دن بشقه برشی کورمدیکی
جهتله وجده کلهرک وقفه کیر استغراق اولمش
دوشونبور . . .
بومعنوی و خیالی تابلوی موسیقی ایله افاده
ایچون دده (بیانی عربان) مقامی مناسب
بولمش ایدی ؛ (مخیر) برده سی اوزرنده
یابیله حق مدیدنقلمه ، اوفسحت سرای امواجی
حقیقه تصورره مقتدر اوله جق ، مقسامک
قرارنده کی (قار جفار) نغمه لری ده (هو ویا
من هو) مضمونی نیاز متدانه و عبود -
یشکارانه افاده ایله چک ایدی . لکن ایشک
مشکل بر جهت واری ایدی که اوده اولکی
رباعینک بسته لندیکی (هجاز کار) ایله آتی
تغیب ایده چک (بیانی عربان) مقاملری
اره سنده کرک قرارگاه ، کرک طور و بر
اعتبارله موجود اولان مخالفت و میابیت
ایدی ، بناة علیه بردن بره بومقابلرک بر تخمینندن
ایکنجیسنه کچمک حلی کوچ بر مسئله
موسیقیه ایدی . ایشته (دده) قدرت
داهیا نك بر مثالی ده بوراده کوسترمش و :
دوست دوست مقصودم الله آمه بیرم
دستکیم محبوب من آمه بیرم دستکیم محبوب من
ترغاری اره سنده بیرمکر منک روحایتنه
صغینه رق ایندیکی بر حمله ایله بو مشکلی ده
قولایجه حل ایدوب (بیانی عربان) « واسع
بر زمین حاضر له مشدر .
(دده) نك موقفیتی ترویج ایدن بو
صوک قطعه نك بسته سنندن صکره (نوا) آینه
کچیلرک بو آینه ک جدا پارلاق اولان ایکنجی ،
اوجنی و دردنچی بندلری اوقونور که شو
حاله (صبا بوسلیک) آینی بر سلامدن عبارت
قالمش اولور .
(صبا بوسلیک) نك بسته سی اکل اولنجه
(دده) خوش الحان تلامیذینه یکی آینی کچمش

على الاصول «عجم» برده سنندن (صل على...)
دعشدر امام افندی دخی عینی برده دن
باشلابدینی حالده خلاف معناد (بکاه) ده
قالمش وایکنجی رکتمده بیله عینی حال تکرار
ایتمش ایدی . (دده) بونده کی مقصدی درحال
اکلا دی ، ایله ایکی رکتمدن فارغ اولنجه
باندنکی (دلال زاده) به :
— سز اداره ایدک .
دیبه رک محفلک بر گوشه سنه چکلدی

الهی اوقوسلر در حال اومقامده قرائت قرآن
عظیم الشانه مقتدر اولور ایدی . (عطری)
مرحوم عصر نندن بری مؤسس اصولدن اولدینی
اوزره تراویحک صوک درت رکتمده « عجم
عشیران) مقامی اجرا و اومقامدن « الهی » لر
قرائت ایدلمکده ایسه ده ایوم (فرحزرا)
دبیلن « ترکیب » اوزمان هنوز متداول
اولدیغندن بالطبع (فرحزرا) دن الهی دن
پایانمش ایدی . تراویح آره لر نده نالشیده

حرمته یاد و تذکار به سبب اوله جقدر .
طو ضریبی موقتیت و مظفر بتک بودرجه سی
بز قانیارجه شایان غبطه در .
[صبا بوسلیک] آیینی ایچون [دده] نك
انتخاب ابتدیی كفته لرده بالخاصه معنیدار در .
حضرت پیر افندیزك مشهور :
آتش نژد در دل ما الا هو
كوتنه نكند منزل ما الا هو
كر طایمان چله طیبان باشد
حل نكند مشكل ما الا هو
رباعیسی « بسته قدیم » آینردن [حسیفی]
ایله نانی [عیان دده] مرحومك [راست] ،
[عشاق] و [چارگاه] آیتلرنده بسته نمش
ایكن [دده] بوربائی بی حیات موحدانه سنه
اوستر موافق بولمشره [صبا بوسلیك]
آیینده بوربائی ایله باشلامقدن كندی
آلهام مشدر .

بوربایدن صكره [دده] ، شمراى
مولویه دن [كلشن توحید] ناظمی حضرت
[شاهدی] نك بر منظومه سنندن انتخاب ابتدیی :
همی نه عیاب بزمه من حسنه یاری
بو سورت یاری بو نفس و نكاری
هر اهل نظر كم كوره محسن اوله كاری
بو چشم و مداری قلابه قراری
ایات عاشقانه سننی [بوسلیك] مقامنده
و موضوع ایله متناسب درویشانه ادا ایله
ترجم ایتمش وینه عینی منظومه دن :
عشاق نهاد ایله دی عشق ایچره [محمد]
اول شاه محمد اول مطلب و مقصد
بیتمك نه ایدیه « سهل تمتع » تعبیرینه ماصدق
اوله فرق مقام [حجاز] ، كچر كچمز كذلك
حیرت بخش رسولت نمز یو كاری ایله آجیوریدی
بر [سكا] برده سیله :

ای اشتدل سن اوله كور پیش نظاری
چك عشق ایله باری بی ورد ایله خاری
بیتمده [هزام] مقامنه انتقال ایتمش
و آیینك اك شایان دقت بریارجه سی اولان :
بی بیلمز ایدم كزلی هیان مپ سن ایتمش سك
نلزده و جانلرده نهان مپ سن ایتمش سك
سنندن بو جهان ایچره نشان ایست ایدم بن
آخر بونی یلدم كه جهاد سن ایتمش سك
رباعیسی ده [حجازكار] مقامنك اوزمانه
قدر مثنی ناسبوق بر طریزه بسته مشدر .
« وحدت وجود » عقیده صوفیانه سننی بلیغ
بر لسانله تصویر ایدن بورباینك بیست سی
[دده] نك موسیقیده ك قدرت اعجاز نامسنك
پارلاق مثاللرندن بریدر ، هر مصرعك نه ایتمه
علاوه ابتدیی :

یادیار مویود الله
توشیحات تهلیل كاریسی ایسه - قیمتدار
بر منظومه جوهر نك اونه سنه ریسنه سریشده
بریلوب نامشامی كوزاری قاشدران آتشین
لمبارلر كی - سامه بی بك وجدانكیز
بر سورنده تشییط ایدن رصیعات مقامنده
اوله فرق جد روح پرور بر لطافتی حائر در .
[صبا بوسلیك] آیینی بسته سنك بو قهقهه سنه
قدر آتاری نظر حیرته كوردلن قدرت بسته كاری
كافی دهشم كی [دده] نك بی پایان دهای
موسیقیسنك بو سك ظاهر ایتمدن برینه بوندن
[۱] برنجی ، ایكنجی ، اوچینی و دردیجی
مذاهل (۳۳۰ ، ۳۴۰ ، ۳۵۹ ، ۳۸۳) نوسرلو
لشهره نژد دره

من هو [مضمونی نیاز مندا نه و عبود -
بشكارانه افاده ایله جك ایدی . لکن ایشك
مشكل بر جهتی واری ایدی كه اوده اولكی
رباعینك بسته لندیكی [حجازكار] ایله آتی
تعقیب ایله جك [بیانی عربان] مقاملری
اره سننده كرك قرارگاه ، كرك طور ویر
اعتبارله موجود اولان مخالفت و مباینت
ایدی ؛ بناء علیه بردن بره بو مقاملرك بریمیندن
ایكنجیسنه كچمك حلی كوچ بر مسئله
موسیقیه ایدی . ایشته [دده] قدرت
داهایه سنك بر مثالی ده بوراده كو سترمش و :
دوست دوست مقصودم اله آه بزم
دستكیم محبوب من آم بزم دستكیم محبوب من
ترنماری ارسنده پیرمكر منك روحایتنه
صیفه رق ابتدیی بر حمله ایله بو مشكله ده
قولایجه حل ایدوب [بیانی عربان] و واسع
بر زمین حاضر له مشدر .

[دده] نك موقیساتی تنوع ایدن بو
صوك قطعه نك بسته سنندن صكره [نوا] آیینته
كچلهرك بو آیینك جدأ پارلاق اولان ایكنجی ،
اوچینی و دردیجی بندلری اوقونورگه شو
حاله [صبا بوسلیك] آیینی بر سلامدن عبارت
قالمش اولور .
[صبا بوسلیك] نك بسته سی اكال اولنجه
[دده] خوش الحان تلامیذینه یكی آیینی كچمش
۱۲۴۹ سنه سی رجینك فرهنه سنه مصادف بر
بخشینه كونی [یكی قیو] مولویخانه سننده قدس زن
باشلیق موقنده كندیسی بولندیقی حاله
مطلطن صورتده اوقومسنه ریاست ایتمشدر .
* * *

روایت اولندیفته كوره دده افندی به
[هزام] مقامی بك زیاده تاثیر ایدر ایشك ؛ حتی
بو مقامدن كمورجی زاده [حافظ افندی] نك :
آلم خیال پرچك ایماه دیده مه
كفته لی [رمل] مرابعی ایلك دفعه
دیكله دیكی وقت [دده] فرط تأزردن كوز
باشلری ضبط ایده مه من ، حزن حزن اغلام مشدر .
بوسبیله [هزام] دن بر این شریف
بسته لمكی كندیسی آرزو ایشدیكی كی استادك
بو مقامه فرط انجذابی بیلن نفایس پرور
دخی حصوله كله جكی طبیی اولان بدیمه طینه
ایله بر آن اول تشنیف آذان ایدم بیلیمك ایچون
بو خصوصده [دده] بی تشوقدن خالی قالیورلر
ایدی . آنجق اوصره لرده ۲۴۹ سنه سی رمضان
شرفنك حولی قهر باش ایدی بو مناسبتله
[دده] سر ایده كی سرمؤذلك وظیفه سنه
متعلق حاضر قلمرده بولمغه لزوم كوردیور ایدی .

سن برین [هزام] آیینك بسته سننی بارام ارقسنه
تعلیق مجبور اولدی .
دده [محمود نانی] به قیلدره جتی تراویح
نمازلرنده اوقونق ایچون بر طرفدن یكی
« الهی » بسته له بور ، دیگر طرفدن بونوری
رقفاسنه مشق ایدییور ایدی . نهایت مبارك
ماه غفران كلدی چاندی .
اونارینجه [محمود نانی] نك باش امامی
آناطولی یاهولورندن [زین المابدین] افندی
اسمنده بر ذات ایدی . امام افندی اساساً
علم الحان ایله هیچ مشغول اولمیش ایدی ؛
مع هذا فوق العاده طبیعت موسیقیسی اولدیغندن
تراویح نمازنده مؤذنلر هانكی مقامدن بر

الهی اوقوسلر در حال اومقامده قرائت قرآن
عظیم الشانه مقتدر اولور ایدی . [عطری]
مرحوم عصر نندن بری مؤسس اصولن اولدیقی
اوزره تراویحك صوك دوت ر كتنده [عجم
عشیران] مقامی اجرا و اوقامدن « الهی »
قرائت ایدلمكده ایسه ده ایوم [فرحزرا]
دینلن « ترکیب » اوزمان هنوز متداول
اولدیغندن بالطبع [فرحزرا] دن الهی دن
پایامش ایدی . تراویح آرلرنده ناشنیده
و مشكل الاجر مقاملردن « الهی » لار اوقویان
[دده] كی بر مؤذن باشی ایله [سلطان محمود]
كی موسیقی شناس بر یادشاك اوكنه كچوب
نماز قیلدیرمق قولای برایش دكل ایدی . بر
كیجه تراویحدن صكره حضور شانه ده شرف
مثوله نائل اولان [زین المابدین] افندی به
پادشاه :

— بزم دده سننی ایجه صقیور اما
ماشاه الله سن ده اوندن هیچ كبری قالیورسك !
التفاننده بولنور ، بو التفات شاهانه دن
جسارت آنان امام اول افندی دخی :
— مؤذن باشی قولكزه داعیلری دهر
هنرلك یاقی ایستبورم اما ...
استیذانه جرأت ایدر . [محمود نانی]
بو هنرلكك نه دن عبارت اولدیقی صورغه
لزوم كورمده دن :
— های های ! ساده اوسكا باه جق
دكل آ ؟

جوانی ویر . باش امام ده بو مساعده
سنیه اوزرینه هان فرداسی كونك آ قشامی
مافی الضمیرینی اجرا به قرار ویرر .
موسیقی اربابجه معلومدره [عجم
عشیران] مقامنك قراری [یكاه] برده سنده
اجرا ایتمه [فرحزرا] نامی ویرلمكده در .
زین العابدین افندی قرآن کریم اوقوركن
بعضاً سوق طبیعتله [فرحزرا] باقمده بونوك
نه اولدیقی بیلیمكله برابر هر حاله [عجم
عشیران] دن فرقی یكی بر مقام بولدیقی ظن
ایتمكده ایدی ، [دده] به باه جتی هنرلك
دخی تراویحه بویكی مقامدن اوقومق واو
مقامده پایش الهی بولندیغندن [دده] بی
مشكل موقنده بر افرق چاره سنز [عجم عشیران]
بر الهی اوقومغه مجبور ایتمكدن عبارت ایدی .
او آ قشام تراویحك صوكلرنده مؤذنلر

علی الاصول « عجم » برده سنندن (صل علی ...)
دیمشدر و امام افندی دخی عینی برده دن
باشلا دیقی حاله خلاف متاد [یكاه] ده
قالمش و ایكنجی ركنه ده عینی حال تکرار
ایتمش ایدی . [دده] بونده كی مقصدی در حال
ا كلادی ؛ ایلك ایكی ركنه دن فارغ اولنجه
باشنده كی [دلال زاده] به :
— سز ادره ایدك .
دیهرك مخلك بر كوشه سنه چكلیدی
و علی المعجله بك معروف كفته لردن :
شربده و شیدا قیلان یارك جالیدری
الهیسنی صوك ركنلر قیلنوركن [فرحزرا]
طرزنده بسته لیرك سلامی متعاقب رقفا سنه :
— بكا پیرولك ایدك .
اصرفی وردی . مؤذن باشیسنك هانكی
مقامدن الهی اوقومه جفته مراق ایله منتظر
اولان پادشاه [دده] نك اربحیالاً بسته له دیكی
الهی عقلنده معظوظیتله دیگركن ایستیکنه
نادم اولان امام افندی ده همرا بنده یكی ایجاد
ایتمش بر مقامدن بسته نمش بر الهی نك فصل
اولوب ده سرمؤذنده بولندیفته بر دلو عقل
ایدر دره میور ایدی . فی الواقع [دده] ایكی
دقیقه اول بسته له دیكی [فرحزرا] الهیسنی
اوقویور ، مقتدر آرقداشلی ده هیچ بللی
ایتمدن پیرولك ایدییور ایدی ،
تراویحدن صكره [محمود نانی] دده بی
حضور بنه قبول ایدوب بك نشئه لی بر طور ایله :
— دده ! بویكی مقامك آدی نه در ؟
سؤالی ابراد ایتمش و [دده] دن ماجرا نك
تفصیلاتی اوكره نمجه :
— بو مقام نم بك خوشمه كیندی ؛
آدی [فرحزرا] اولسون دیهرك [دده] به
بر خیل التفاتلرده بولمش و كمال نشه سنندن
او کیجه ایجه ساز طاقنك طوب قیو سرای
هابونی مشتملانندن (سرداب) قصر نده اجرای
آهنك ایتمه سی اراده بیور مشدر .
كله جك مقاله ده (سرداب) قصر نك
نوصیفاتی ایله او کیجه نك وقایع یازیله جق
بو مناسبتله [دده] نك انافس امارندن (قصر
جنت) نامیه شهر اشعار [فرحزرا] مقامنده كی
« كار » نك سبب و مقصد تنظیمی ایضاح اولنجه جقدر .
رؤف یكنا

موسم میوه لرندن :

قاوون، قارپوز

سفره قارپوز - آتاسوزلرمن آره سنده کی

موقعی - مشهور قارپوز قادونه نوعلدی

بتشیرلاری اصولی

عربلرک « الکلام یجر الکلام والکلام یجر البطیخ = سوز سوزی چکر، سوزده قاوونه، قارپوزه منجر اولور » دیدکلری کبی بزم ده بو دفعه سوزمن موسمک بو طابلی، بو وارلاق میوه لرینه منجر اولدی ...

آتا سوزلرمن آره سنده « قارپوز کوکنده بوور »، « قارپوز صولاندقجه بوور » کبی صورتلرده ذکر ایدیلن « قارپوز » کله سنک لسانزه فارسیدن، « خربز » کله سنندن مخرف برکله اوله رق کیدیکنی « رساله فیضیه » صاحبی خبر و برده دیرک : [« قارپوز = خربزه، فارسیدن محرفدر. عربجه « بطیخ احضر » و « بطیخ هندی » و « دلاخ » دخی دیرلر . فارسیده « خربزه هندی » و « هندوانه » دخی دیرلر .]

احمد وفقی پاشا مرحوم دخی : [قارپوز، بطیخ الاحضر، هندوانه، بعض برلرده « خربزه » و « بطیخ، قاوون دیکدر »] دیبور. بونلردن ماعدا لسانزه بعض کروی، بو وارلاق شیلره وصف اوله رق قولاندیغنی : [« آکرک قارپوزی، قرووس، قارپوز آرابه، قارپوز بالنی، قارپوزفتار، قارپوز قندیل » کبی مثاللره ذکر ایتدکن صکره آتا سوزلرمن آره سنده برینه فنالی ایتدی، موقعندن دوشوردی، آیغنی قایدیردی معناسنه اولارق قولاتیلان : « آیغنه قارپوز قاپوغی قویدی » ضرب مثلی ده ایراد ایدیور. حتی « کلک، قوزالاق قارپوز » مقامنده مستعمل اولان « قاپاق، خشیر » کله لرینه، « حجه، »، « یافه، »، « یکی دنیا قارپوزی، » « ابو جهل قارپوزی » کبی نوعلدی ده ذکر ایتدکن صورته « قارپوز کبی طاغلق » تعبییری ده اونو تیور، فقط وفقی پاشا مرحومک ذکر ایتدیکی « قاپاق، » « خشیر » کله لری لسانزه بالکنز اولاماش، خام قارپوزه دکل، عین زمانده استانبول لهجه سنک عوام دیننده مجاز اوله رق دماغی، دوشونجه سی خام، کالسنز، آشاشی کیمسه لره قارشى مقام تریفنده وصف اولور :

مثلا شو خیشیره، شو قاپاغه حتی شو « بال قاپاغه باق » دنیلیر . « قارپوز قفالی » تعبییری دخی بوله در، فقط بر آدمه « قارپوز قفالی » دیکدن « بال قاپاغی » دیه خطاب ایتک دهاقوتلی، ده آغیر بر تخمیردر . چونکه شکلی طبیعه بو وارلاق اولان و مملکتیمزده یک مبدول اولارق یشمه سی حسبیه عادتاً قاوون قارپوز کبی ملی محصولان میانه کیرن بال قاپاغی، ایچینک قوفلی، بوشلغی عین زمانده ابتدالی نسبتنده قیمتسز لکی، یک آز اولان رغبه مظهری اعتباریه پیاسه ده وسفره لریمزده هیچ شبهه سز قارپوزدن ده آشاشی بر موقعی حائر در .

یعنی « بطیخ الاحضر » دیدکلری « قارپوز » دکلدره شوالده اکر « قارپوز » کله سی « خربوز » دن مخرف برکله ایسه وجه استعجاب اعتباریه لسانزه دخی « قاوون » ی افاده ایته سی لازم کله دی . ایشته بو خصوص نظر دقنه آلدینی و « قارپوز » کده منشا و وطنی شرق، بحر سفید حوضه سی، ده طوغروسی مملکتیمز اولدینی دوشونلیدیکی تقدیرده بو کله یی عین زمانده ایرائیلرک بزدن آلاق او صورته استعمال ایتکلری استبعاد ایدیه من .

نباتات علمنک « فضیله قنایه = Cucurbitaceae » ده کوستردیکی « قارپوز » ه آسکی لایتیلر فن دیلیسه « کوکور بیتاسیترو لوس = Cucurbita-citrnllus » دیبورلر، فقط فرانسزلرک « بارال » کبی مشهور زراعت لغتچیلری قارپوزک منشای حقتنده اختیار سکوت ایدیورلر، حتی فرانسزلرک اخیراً نشر و اجمال ایتکلری « لاروس آغریقول » لرنده، بویوک زراعت قاموسلرنده دخی منشای حقتنده صریح معلومات یوقدر . ذاتاً اندلس زراعتونه عائد قدیم، زراعی آثارده، مثلاً « ابن العوام » ک « فلاحت النبطیه » ترجمه سنده دخی بونباتک منشائی خبر و بریر بر معلوماته تضاد ایدمده ک، فقط هر حالده قارپوز و قاوونک بحر سفید حوضه سی نباتاتندن اولدیغنه واک زیاده بو حوضه داخلنده موقبتله زرع ایدله بکنه باقیلیرسه منشائکده بورلرده اولماسی ظن و تخمین اولنه بیلیر .

قاوون قارپوز مملکتیمزده اولدقجه موقبت و سهولتله زراعت اولور، بالکنز برلری حاضر لایوب تخمیر او جاقلره آتلدقن صوکره یا پله سی لازم اولان تیار و علاجلامه و مضر بو جکلرک احساسی کبی خصوصاته اهمیت ویرله دیکندن قارپوز تارالرنده اولدقجه خساراته تضاد اولیور . بو خصوصده زراعت جمعیت فیه سنک بویوک هم تیار صرف ایدرک نشر ایتکده اولدینی « یکی زراعت غزته سی » نک بو سنه کی « ۲۷ » نومرولو تومز نسخه سنده عملی یک فائده معلومات موجوددر . از جمله دنیبورکته : « تخمیرک زرعدن بر آی کچمش اولنجه او جاقلرک اوچ، نهایت درت فدان براهه جق صورنده آیقلامه یا بیلیر . بو خصوصده نک اولفون و کورپوز اولانلر محافظه ایدیلیر، بو عملیه دن صوکره ممکن ایسه صولانیر، بعده بر چایا اورولور، اولر تیز لوب فدانلرک کورکلری دولدیریلیر، او جاقلرک سویه سی تارلا سویه سنه کتیریلیر، یشه بو آئی (تومز) .. طرفنده آیکنجی بر صولامه یی متعاقب بر چایا اورولیر، اولر تیز لیر، صولامه عملیه سی آقشام اوزری یا بیلیر و صباح چایا لاییر، بالکنز چچک موسمی تقرب ایدنجه صولامق هیچ ده دوغرو برایش اولماز، زیرا خسته لقلرک حصولی قولایلاشدیرلش اولور ... میوه باغلا دقن صوکره بعدالعیانه هر بقول اوزرنده متعدد میوه لر اولدینی حالده کوکرک اوزاق اولانلری قویاریلیر ... یکی زراعت غزته سی فضله اولارق قاوون و قارپوزلرده یک زیاده خسارات حصوله کتیرن مضر بیتلری مثلا « بوسه زون » لری ایما ایچون « ۱۲ » کیلو صوبه

قباغنه باق « دنیایز . « قارپوز قفالی » تعبیری
دخی بوبله در ، فقط بر آدمه « قارپوز قفالی »
دیکدن « بال قباغنی » دبه خطاب ایتک دها قوتلی ،
دها آغیر بر تخمیردر . چونکه شکلی طبیعه
یووارلاق اولان و عملکتیزده پک میدول اولارق
یشمه سی حسسیله عادتاً قارپوز قفالی کبی ملی
محصولاًغز میانه کیرن بال قباغنی ، ایچینک قوتلی ،
بوشانی عین زمانده ابتدالی نسبتده قیمتسزلیکی ،
پک آز اولان زغبته مظهرتی اعتباربله پیاسه ده
رسفره لرمزده هیچ شهبه سز قارپوزدن دها
آشانی بر موقی حائر در .

برده آتا سوزلرمز آره سنده : « ایکی قارپوز
بر قوتلوغه صیغماز » ضرب مثلی موجوددر که
بوده معلوم اولدینی اوزره یا پله سی ، باشارله سی
بمکن اولمایان ایکی مهم کیفیتک بر شخص طرفندن
درعهده سنه امکان اولمادیغنی امان ابراد اولور .
کورولور که قارپوز کله سی لسانزده طرز
استعمالنه کوره مختلف معنارفاده ایدیور . فقط
کرتک اجدوفیق پاشا مرحومه و کرتک « رساله فیضیه »
صاحبنه کوره ضربلرک « بطیخ » کله سی اسم جنس
اولررق یالکز « قارپوز » ده دکل ، عین زمانده « قارپوز
و قارپوز » کله هر ایکسنده ده اطلاق اولتور ؛ لکن
[« بطیخ مطلق ذکر اولنسه مراد « قارپوز » دز .
قارپوزه « بطیخ هندی » دیرلر . بیلرینی فرق
ایچون قارپوزه « بطیخ شسای » و « هندی »
و « بطیخ احقر » دیرلر سه ده اصل اسم عربیسی
کسرفاه ایله « فنج » در .] *

ذاتاً دقت اولنورسه اجنبی لسانلرنده ، مثلاً
فرانسزجه ده دخی قارپوز معناسنه کان « پاسته ک =
Pastéqus = پاسته خ » کله سنک « بطیخ »
کله سنه لفظاً اولدقجه بر یقینلیکی موجوددر .
بوجهته فرانسزجه سنک ده عربجه دن آلمش بر
کله اولماسی ظن و تخمین اولنه بیلیر .

دیگر طرفندن « قارپوز » معناسنه کان
« مولون = Melon » کله سیله بر لکده بر
« نوم قومپوزه = اسم مرکب » حالده قارپوزه
« صو قارپوزی = Melon d'eau » دخی
دیورلر ، حتی انگلیز و آلمان لسانلرنده دخی « قارپوز »
« صو قارپوزی » معناسنه کان بر اسم مرکب یاد
اولنیور . هر حالده « قارپوز » کله سنک ایراتیلرک
« خربز » و بر « واو » زیاده سیله « خربوز »
و آخیره دخی « ها » زیاده سیله « خربوزه »
کله سیله پک یقین بر مناسبت لفظیه سی اولدینی
آشکاردر دیگر طرفندن دقت اولنلیکی « عاصم
افندی » مرحوم « لهجه اللغه » سنده : [« قارپوز =
هریسی جیمک کسری زاه مهمله نک سسکونی ،
باه موحدنه نک کسری ، آخرده زاه معجمه ایله
« خربز »] در دیور . بو کله نک دخی « قارپوز »
کله سنه کذا لفظاً بر یقینلیکی اولدینی حس ایدیور .
فقط عاصم افندی مرحوم علاوه : [« حبیب ،
« جانوت » ، « بابوس »] کله لرینک عربجه ده
« قارپوز » معناسنی افاده ایتدیکنی ذکر ایدیور [۱] .
فضله اولررق شوراسی ده شایان ملاحظه در که
ایراتیلرک « خربوز » دیککاری میوه عربلرک مطلق
اولارق « بطیخ » ایله قصد ایتدکاری قارپوزدر .

[*] رساله فیضیه .

[۱] قارپوز حقیقده دخی « بیلندی » ، « خربز » ،
« خربوز » ، « قریوک » ، « آشن » ، کله لرینی
ذکر ایدیور .

تعبیریلر ، ینه بو ای (قارپوز) ... غرضده ایتدیگی
بر صولامه بی متعاقب برچایا اورولیر ، اولتور تمیز .
لیر ، صولامه عماله سی آتشم اوزری یا بیلیر
و صباح چایا لایر ، یا لکن چیچک موسمی تقرب
ایدیجه صولامق هیج ده دوعرو برایش اولماز ،
زیرا خسته لقرک حصولی قولایلاشدیرلش
اولور ... میوه یاغلاقدن صوکه ایدالمانه
هر بر قول اوزرنده متعدد میوه لر اولدینی حالده
کوکه پک اوزاق اولانلری قویاریلیر ... ایکی زراعت
غرضه سی نسله اولارق قارپوز لردده پک
زیاده خسارات حصوله کترین مضر بیلرینی مثلاً
« پوسه رون » لری ایچون « ۱۲ کلو صوبه
۲۰۰ - ۳۰۰ درهم توتون قویوب ایچینه فایزاندیدن
صوکه سوزولور ، آله ایدیلن متفوع ایچینه یوز
کیلوبه ابلاغ ایده جک قدر صو علاوه ایدیلوب
پوسکورکچ ایله سرپله سنی « توصیه ایدیور بوندن
ماعدال (پاس) خسته لغنه که قارپوز جیلر صوکه « بصره »
یا خود « باصره » دیورلر ، بونک ایچون ده باغلرده
استعمال ایدیلن « بور دو بولاماج » نی [۲] و « دانا
برونی » دین مضر بو جکی اولدیرمک ایچون ده صوده
قائنامش مصر دانلرینک « صیجان اونی = حامض
اؤسنتی ایله قارپوز لرددن صوکه تارلاک مختلف
محللرینه سرپله سنی توصیه ایدیور .

مملکتکرتک مضمور قارپوز بوغلی « تکفور
طاخ » ، « قره بیغا » « لاسکی » ، « یکی دنیا » ،
« یازه » ، « طراباس » و سائره اولدینی کبی
قارپوزلردن ده « مغنیسا » اوزون کویری ، طوب
آتان ، حسن پک ، قرق آفاج ، از میر ، میری
کبی بوغلردر .

أسکی آتا سوزلرمز آره سنده برده « کندی
قارپوزینی کندی کسر » سوزی واردر . عجایز
بوسنه بو حالده می بز ؟ یوقسه ایچلری قیب قیرمزی
اولان تکفور طاخنی قارپوزلری بوکون قیب قیزیل
برر قان قوطوسی ، قارپوز کورتنی بر رخبره می ؟
عجبا او صولو از میر قارپوزلری آغیر دادیله
بردها بیه جکی بز ؟ فی الحقیقه ینه آتالرمز
« فلک کیمه قارپوز بیدیرر کیمه کلک » دیشلر ،
عجبا بز تورکلر ایچون بو داتما بوله می ؟

بکقوز ۲ اغستوس ۳۳۸ جواد رشیدی

[۲] بور دو بولاماجنک صورت احضاری
حقیقده کذا ایکی زراعت غرضه سنک کچن تموز
نسخه سنده ک عملی معلومات موجوددر .

شاعر اولديني قدر نجيب وناموسكار بر اداره مأموري اولان فائق عالی بك اندينيك دون انشارايدن
« حادثات » ده منظوم بر مکتوبلرني ارفودق . ذاتاً بو منظومه غرابي دهسا بر قاج سنه اول كندی لسان
شعر وادب لرندن ديگه مش ايدك . آجي بر حقيقي آغلايان، ايكلين بو كوزل اثری بزده صحنه « باها ستره
نقل ايكلين بر درلو كندمزي آلهمدق :

ضيا كوك آلپ بكة

برچوق زماندر ايسته، ای الك اسكي آرقاداش،
خاك وطنده حشر اولان احوال دلخراش
قابنده بار قهريني هرگون براز داها
نقائله آرتيروب دوريبور... منزل رها
برمدني نهايده نابود اولوركي .
هب مضطرب بوشب يته سايدم كوا كي .
روح زبون صولاي بيك فكر مزعجك .
كادم بوكون سنكله براز حسبحال ايچين .
قوينده اي ضيا ، آب واجدادم ياتان
برخطه مباركه ، برقطه وطن
ميدان ملجمه يله بوكون هم محدود ايكن
سندن جوشاز طاشاز صانيوردم حقيقه
فرياد افعال ايله عصيان فغانلري .
معلوم اولان فجايمه يادي اولانلري .
دست حمتكده كي كلك سنان - اثر
سايدم كه متصل هدف طمن ولدن ايدر .
برچوقلر يله خالبو كه يرلكده سن ده آه
توران ماصاللر يله بو بيچاره ني كناه
اقوامي آلداتوب ده اوپوتمده سلك ، ضيا ؟
ني چاره مملكت ، سكا هر شي قضا بلا :
حربت اوليله ، صلح و سكون اوليله ، اوليله حرب ...
ايسترو توشون ، ايستراو بوشون بوشوق و غرب ،
يامال اولان ، دوچار خرابي و فقر اولان
آنجق سن ، اي زوللي وطن ، اي كوزل وطن !
ييلم كه قاج عصر ، صدمات و قايمك
معروض دائمي اولارين و نازين
باغرك دليك ده شيكدر ، اوباغرك كه سرتسر ،
يرير خطيره شهدا ، انبيا مقر .
بيچاره ماتم سكا دائم ضرر ، كدر ...
عالم سنك حياتكه هب سوء قصد ايدر .
« عالم » سوزنده كندى حكومتاركده وار ؟
اويله يسه كيم ، چريجه كي كيم ، هانكي ال سادار ؟
هر بار اقان سنك قانك ، ايواه او خون صاف ؟
هر زده ، هر زمانده سن اماج اعتساف .
انماز بوظلعي محشر غدر اولسه حوصله م ..
« كندى الكه ياره كسوب و رد بيك قام
فتواي خون ناحقني يازدى ابتدا . » [*]
اولتمده هر حكومه اسلافي مقتدا ؟
لاحقله سابقك ديهيم فرقي وار بوكون .
باق ، و ارمي بر حكومت مشروطه ؟ ... كورد بيك
زندان ظلم ايچنده دوشونديكلر كيدر ؟
بيكسلك بوكون بو وطن الك يتي در .
ييلم فقط مبالغه در ديرميسك بوكا ؟
يهوده غيرت ايله ستره يونه
بر فرقه نك كه حكمتي فاروق خير و شر
وجدان حقيبان عمومي ورر كيدر .
اولجه واردى اورته ده ظلمجه ، اي ضيا ،
بر پارچه جق حجاب ايله ، بر زده جك حيا
بر نيده حق اوعدله رعيت ، ويا براز
كيني معاملات و مظالم دن احتراز .
لكن بو كون نه خلفه ، نه اخلاق و خالقه
اسلا رعيت ايچين ارواح فاسقه
اولش بوملك و قومه برر حاكم جري ؛
بونلر كوروله مش ، بيكي ، بام باشقه بر جري .
مردار جريده لر كي هر كون دمت دمت
قانونلر اولدى واسطه جر منفعت .
امالي جمع مال ايله افكار احتكار
فكر وطن برنده بو واردر ، وهب بو وار .
مفتيس يني در . [*] نورس قديمك ، مضموني صائب نبريزدن

ييلم نه ديرسك ايسته بوتون حسن نيتك ،
عشق وطنله حس و شمار حيتك
بردن بو استحاله سوء و سياهنه
اونلرده هب رفاه ايله دارت و طعنه ؛
ماتده هب مضايقه ، اندیشه ، اضطراب ؛
اونلر يسار و كبر ايله سرمست و كلباب ،
ملت قور و فقايله سرمه ، جو كوك ، خراب ؛
هر رده بر شقاوت ني حد وني حساب .
هب منفعت : نه حب وطن وار ، نه خوف حق ...
ميدانده حشر اولان بومساوي يه قارشي باق
تاريخ عادل كه نه ديور كورله ين سسي :
« فرصدن استفاده نك الك كافرانه سي ...
» بر فرقر احتياج عمومي هسانه
« يارداق ايله تقبي ويا اقرسانه
» نامين تروت ايله ملك .. اوجاع معدده دن
« فرياد ايدن ، سواقده سفل ، آج نولوب كيدن
» همنوعنك فغان و انين سياهي
« اصلا ايسته مملك .. و بناي زاهني
» بوقسول و طول قاذينلرك - اي قابل هائله -
« سوسر كوكسولنده تقاضاي جوع ايله
» ييهوده چيرينان ، و ، آلدن سفاللك
« آنجق نولومه قورتولان اطفال ملتك
» انقراض نعتي اوستنه قومق : بو آتي بيك
« ييللق بر آدميت قهر و معاشك
» ادوار كيرو دار ايله اعصار دهني
« كورمش دكل بو ظلمي ، بو آثار وحشتي .
* * *
خارجده بز بو فاجعه لر دن خبير ايكن
الته سن زياده بيابرسك .. و چونكه سن
جميتك ايچنده ونا مر كزنده سلك .
سن ، سن كه بر ضمير و ذكاي كزنده سلك
حالا هب ايجلنده ولاقيد و برسكوت
قالقه خالفتكده براز ثقلت سقوط
حس ايجيورميسك ؟ ... بوكا ين ورم احتيال .
اويله يسه ؟ ، و اديا سنده ويا بنده برضال .
شايد خطايي « ارسه بو فكر و قعاتك
ارشاده همت ايت ني ، زيرا حقيقتك
بر عاشق مؤيدي يم ، ييلمك ايسترم .
» يوق ، واقمك مطابق تاميسه سوزلرم
ايريل ، چكل ؛ وظلمه دكل ، علمه خدمت ايت ؛
زندانه ياد ينگل كي نشر فضيلت ايت .
هيچ فرقي يوق بوكونه اودور مصيبتك ...
بر فرقي وارسه ايسته بودر ، ديكله : مملك
بر ربي بيتدي ، مملكنتك نصف كيندي آه ...
ماتم هر اوده ، هر يورده انديشه دن سياه .
وار ديسه بر اميد ، اوده الك صوكره مختضر .
هر كس بو آنده غيرت مولايه منتظر .
الته عدل خالق و اشيا ظهور ايدر .
هم صانم اويله خيلي زمانلر مرور ايدر .
يوق يوق بلك اويله جوق سورمه صر هيچ بو هائله .
فالي ، دني بو عالم الام و موت ايله
بردردر حيات سفيلك بو بيقرار
اقبال بي و فاسنه آخر بالاغترار
نسبان حق و عدل ايله او ، جان ياقانلرك
كاشانه سعادتك مطلق بوكون يارين
بر ضرر زمانله خراب و تراب اولور .
قطعا اعتقاد ايت : ايدن مطلقا بولور .
غيظ طبيعتك بي قاجق بحر نامي
بيدار اولوب قريبا او سد مظالي
بروسه - چكر كه : ابلول ۳۳۲
فائق عالی

تاریخ

« مشهدی عباد »

آذربایجان مهاجرلرینه یاروم جمعیتک تامامی مناسبتیه

فقط انصاف و عدلده مشهدی عبادله (رستم بك) اویوشوبورلر . ایکی بیک مناته رستم بك قیزی مشهدی عباده و برمهک راضی اولوبور .

مشهدی عبادک تپی حقیقتاً کولونچدر . رستم بك قیزی مشهدی عبادک یاشنه کوندربور . قیزی ایسه مشهدی عبادی کورور کوروش فورقوبور . چونکه مشهدی چوق چیرکین برآدمدر . فقط بوچیرکین اختیار قیزک فورقاسی باشنه صورتله تاویل ایدیور . قادینلر ارککاردن قورقایلدر . بوتسه . . . دیور .

(رستم) بك مشهدی عباددن باره قی آلدقدن صورکه (مشهدی عباد) ده داخل اولدیغی حالده احبابلرینه برضافت و بریور . غزتهجی رضا بك ، ملیتپور حسن قوی بك ، منورلردن حسنی بك ، قبادایلردن عسکر بك بولونقدلری حالده خوش برنجاس یاییورلر . فقط (مشهدی عباد) مجلسك اوزاغنده اوطورویور ، یان کوزله ده بونلری سپر ایدیور . حسن قوی بك احوال عالمدن بحث ایدنه زمانك کیتدیکه فنا اولدوغی ، هیچ کیمسه به اعتماد ممکن اولمادیغی سوبله یور . فقط این وئیز آدملردن بریسی مشهدی عبادده دیبرك اونك محنته قدحی قالدیریور .

حالوکه بوالهقات ساخته برالتفاندیر . چونکه ، حسن قوی بك مشهدی عباده برقاچوز روبله بورجلی اولدیغی ایچون براز اونق اوقشامق فیکر ندهدر . بوندن صورکه غزتهجی رضا بك سوز سوبلیور . فقط رضا بك عثمانلیجه این قونوشدینی ایچون اوراده لسانی کیمسه آکلامیور . « و بی تحقیری ایدیور سکر ؟ » کبی بر سؤاله قارشو مجلسده حاضر اولانلر (صاخ اول ، صاخ اول) دیورلر . نهایت رضا بك باستونق آلوب کیتمک ایسته یور . بونك اوزرینه مانع اولوبورلر . ایسته « آخی اوقادار غلیظ دانیشارسانکه بیلدک اولیورکه نهدیورسین . من اوزوم تاریخ نادر کتابی یایوسنه قادار اوقوموشام اما سنك دینی آکلامیرام ، بوعلمسزلر نهره دن بیلسون ؟! » دیور . مجلسده اوچنجی برشخص اولارق منورلردن حسن بك سوز سوبلیور . فقط سوبله دیکي چونغی روسجه وقاریشیق اولدیغی ایچون بونی ده هیچ کیمسه آکلامیور و اوده عامی بر بجه کبریشهرك (داروینیزم) نظریه سیله انسانلرک بمون نسلنه منسوب اولدوغی سوبلیور وبالخاصه مشهدی عبادک (اورانفون) مایونته چوق بکیزده بکنی علاوه ایدیور . مشهدی عبادک بوندن جانی صیقیلیور و مسافارلرک هپسنه تشبیح ایندیگی حالده بوکا « دفع اول ! » دیور . بونك اوزرینه حسن بکله مشهدی عباد بوسوروق بوسوروغه ووروشوبورلر . دیگر آرقاداشلاری آرایه کیریورلر و بوراده ده موسیقی چوق خوش برتأثیر و بریور . برنجی برده بوبله جبه یتور .

دیگر برده لردن بحث ایتیمه چکن . یانکیز خلاصه نقل ایدمکچکن : مشهدی عباده قارشو (رستم بك) و (سرور) بربرلرله آکلشارق مشترکاً برجه ایدیورلر . کانسازی کویا دوکونله مشهدی به

رستمین و کوزل ملکیتلری ، برهائله انقلاب سائقه سیله بر اقوب آناتولی به ، تورکیه به هجرت عجبوریننده قالان آذربیلر تورک عائله اجتماعیه و سیاسی سی آراسنده بر موجودیت کورسترمک ، دوچار تزلزل اولان موجودیتلری محافظه ایچون نه صمیمی ، نه حقیقی حسسلرله متهیج اولدقلری ایستاتبول تورکاری بیلسه لردی هیچ شهیه سز اولردن قلی و فکری مظاهرلری اسیرکه سزلر و اولرله قارشو ملی ، اجتماعی وظیفه لری ایضا ایدرلردی .

آذربایجان و آذربیلر عثمانی تورکاری ده ایجه طایفه مادقلردن و بو ساحه ده کرک عثمانی متفکرلری و کرکسه آذری منورلری تدقیقات و تبعات ایچون لازم وساطلی نعلاً اورتایه قویا . مامش اولدقلردن درکه ایکی قرداش ملت اکثریا حرقی بر رابطه نك پنهان ایزلری آلتنده عمیق بر هنرله متجزن کورویورلر .

مقدرات تاریخیه آذربیلر حرث اعتباریله کچن عصرلرده ایرانك فسونکار تأثیرلری آلتنده اوزون مدت یاشاندینی کبی عصر حاضرده ده روسیه نك او عمیق (رومانیزم) نه تابع بولوندوردی . فقط وقتا که آذربایجان مسعود بر تصادف تاریخیه نتیجه سی اولارق مستقل بر دولت حالته کیردی ؛ آوقق آذربایجان تاریخ مدیت و ادبیاتنده بر (اورینالیته) دوری آچیلمش کبی ایدی . ایسته بودورده ایکی تورک حرثی توحید ، عثمانی - آذری عرفاتی تألیف کبی بروظیفه باش کورسترمده کی - سوبله دیکمز کبی - اماله معروف قالدی . . .

حقیقتده آذربایجان تورک و اسلام عالنده بر چوق تجددلری فطری و حیسانی بر صورتده کورسترمش اولان برنجی ملکیتلردن بری عهد اولوناییز . محنته و عاشا عالنده ده آذربیلر قافقاسیا ملتلردن ده زیاده بر تجدد و ترقی کورستردیلر . مثلاً اوپه رتلر آذربایجانده ربع عصر دنبری یازیلوب اوینا نغدهدر . حالوکه کورجیلر وارمنیلر آتیاق شو صوگ سنه لرده اوپه رتلر یازمه یاشلامشلردر .

شرق و غرب موسیقیسنده مکمل براختصاص صاحبی بولونان موسیقوا دارالفنونک موسیقی شعبه سنندن برنجی درجه ده ، آذون عزیزک حاجی بکلی آذربایجان اوپه رتلری ک موفقیتلی بر صورتده یازان و بسته لری یکنه سپادر . (۱۵) سنه متادیا آذربایجان محنته و موسیقیسنده بوبوک بر قدرت ابداعیه ایله چالیشان بوسمایه قارشو آذری صنعتکارلری چوق مدیون شکراندرلر . حتی یته اونك بولوله مساعیسیور که بولسه و بقرک التفاتنه مظهر اولمش ، بوسابه ده جانی قورتارمش ؛ یدبخت بالوده نمکین ترنلر و بهضأده - طبیعی عجبوری اولهرق ! - انقلابی تغیلر بسته له یهرك وطنه قارشو صوگ خدمتی زوالی (به تان هوو نغ) کبی موسیقی شیده تولوژیسی اولارق ایفاده کورمشدر . عزیز بك فضولیک او فاجعه عشقنی بوندن اون سنه اول (ایلا-چنون) ایله آذربایجان محنته سنده تون قلی ، تون بسته سی ، تون موسیقوا ایله

شرق و غرب موسیقیسنده مکمل براختصاص صاحبی بولونان موسیقوا دارالفنونک موسیقی شعبهسندن برنجی درجهده ، آذون عزیزبک حاجی پکلی آذربایجان اوپهرد تلربی اک موقفینلی برصورتده یازان وبستهله بن بکانه سهامدار . (۱۵) سنه متادیا آذربایجان صحنه وموسیقیسنده بویوک بر قدرت ابداعیه ایله چالیشان بو سایه قارشو آذری صنعتکارلری چوق مدیون شکراندلر . حتی ینه اونک بولوله مستاعیسیدر که بولشه بولرک التفاتنه مظهر اولمش ، بوسایهده جانی قورتارمش ؟ یدنخت بالوده تمکین ترملر و بهضاده . طبیعی مجبوری اولهرق ! - انقلابی تغیلر بستهله بولرک وطنه قارشو صوکه خدمتی زواللی (به تان هووونغ) کچی موسیقی شیده تولوژیسی اولارق ایفاده کوره شدرد . عزیز بک فضولینک او فاجعه عشقی بوندن اون سنه اول (لیلانجنون) ایله آذربایجان صحنهسنده قوز قلمی ، قوز بسته سی و قوز موسیقیسی ایله تمیل اشدیکی زمان حقیقتاً سهود اولدوغنی سوبله دی ایدی .

« چونکه بر تورک شاعرینک بعث بعدالموت سرو حکمتنه مظهر اولارق یاشادینگی کوروپورم » دیمشدی . بوندن صوکره عزیز بک بر چوق اثرلر یازدی . و بو اثرلری غرب اوپهرا و اوپهرد تلریله تزج ایدرک ممکن صرتبه لطیف ، بدیع برحاله قویدی . (اصلی - کرم) (عاشق غریب) (شاه خورشید بانو) کچی لیریقو - تراژدیی اثرلردن باشقه آذربایجان و شرق حیانتنه عائد (قومهدی - تراژدیی) لر یازدی ، بستهله دی . (آرشین مال آلان) وسائر کچی . فقط بونلردن ده اول یازیلش بر اوپهردت ده واردرک (او اولماسون بواولسون) یاخود (مشهدی عباد) در .

ایشنه بز بوتاشای نیسانک (۲۲) نچی جمعه کوی قاضی کویسنده قوش دیلی تیاتروسنده (آذربایجان مهاجرلرینه یاردم جمعیتی) طرفسندن مهاجرلرک تمویین احتیاجی منفعتنه جلب ایدیلن اولدوقجه مقننر آذربایجان سازنده وصنعتکارلری معرفتیه تاشاشا ایتدیکنز ایچون ایسته رزکه بو لطیف آذری اوپهردتی حقدنده محترم قارلره بر فکر مخصوص ویرهلم .

(او اولماسون بواولسون) کهنه شرفواری زنگینلره ، خلقدن اوزا فلاشان منورلره ، خالقه قارشو حاکم بروضعیت آلان بکره قارشو تعریض ، تنقیدی بر اوپهردتدر .

مشهدی عباد آلتشلق بر اختیاردر . بر قاج زوجه سی وارمش ؛ تولش ، بوشامش . بیکیدن هونک ایسته یور ؛ (رسم بک) اسمنده بر بکه صراحت ایدیبور ، قیزی اوندن ایسته یور . (رسم) بک قیزی (کناز) خانم کوزل وکنج بر قیز . فقط سهودیکی وطرفندن سهوبلدیکی بر عاشقی وار : دارالفنون طایفهسندن (سرور) . ایلک بردهده عاشقی ومعشوقه شاعرانه بر صورتده وتغینیه کشدی محبتلری بکدیگرلرینه آکلایبولر . بوالیک پارچه موسیقی اعتباریه پک لطیف وخوشدرد . (سرور) حساس بر کنج اولدینی ایچون بر کون (کناز) ک پدرینه قیزینک دست ازدواجی طاب ایدسه موفقی اولامایاجقنه قاعدرد . اونک ایچونده مایوسدرد بوتون اوشاعرانه عشق تغیلرنده حریف یارچالر اوقویور وکلانزده بوکا آتیه ، جواب ویریور (سرور) دن باشقه کیمسه تک دست ازدواجی قبول ایتمه چکنی افاده ایدیبور .

بک سوزسویایور . فقط سوبله دیکچی چوغنی روسجه وقاریشقی اولدینی ایچون بوئی ده هیچ کیمسه آکلایبور و اوده عالمی بر بخته کیریشه رک (دارونیزیم) نظریه سیله انسانلرک بمومن نسلنه منسوب اولدوغنی سویایور وبالخاصه مشهدی عبادک (اورانفون) مایه ونه چوق بکرده بکنی علاوه ایدیبور . مشهدی عبادک بوندن جانی صیقیلبور ومسافرلرک هپسنه تشبیح ایتدیکی حالده بوکا « دفع اول ! » دیبور . بونک اورزیننه حسن بکله مشهدی عباد بوسروق بوسروغه ووروشوبورلر . دیگر آرقاداشلری آرایه کیریورلر و بورادهده موسیقی چوق خوش بر تأثیر ویریور . برنجی برده بوبله جه یدیبور .

دیگر برده لردن بحث ایتمه چکن . یالکز خلاصه نقل ایده چکن : مشهدی عباد قارشو (رسم بک) و (سرور) بر برلرله آکلاشارق مشترکاً برحاله یایبورلر . کانسازی گویا دوکونله مشهدی به ویریورلر . فقط تام دوکون کیجه سی مشهدی (کناز) ک بوژی آچیور : (کناز) یریشه (سرور) چیقور ! مشهدی بویوک بر تلاش ایچروسنده قالیور . (سرور) ایسه انده کی رووه لور ایله مشهدی تمید ایدره ک (کناز) ی تطبیق ایتدیکنی وانجاق (کناز) ک خدمتجیسی (صنم) له ازدواجه طالب اولدوغنی یازمامسی تکلیف ایدیبور ، مشهدی ده امضای آلتنده بوئی یازیور .

ونهایت بو صورتلده بو ایتمه هپسی راضی اولوبور : مشهدی دن یارایی آلانلر وبالذات مشهدی ممنون وایشته بوکا مشهدی عباد :

« او اولماسون بو اولسون » دیبور . واراده بولونانلرده مشهدی عباد :

پولنی (یاراک) و برک سن مشهدی عباد

النه دوشدی دول آراد (قارین)

غم به هرچه باد آباد

اولماسه او - بو اولسون .

دیبورلر . صحنه تک بعض توانسی صرف نظر ایدیلرسه عمومیتله آریستلر موسیقی جالانلر موقفیتله روللری ایفا ایتدیلر . مشهدی عباد رولنی ایفا ایدن حسین بک بویوک بر تقدیره مظهر اولدی . جمال رولنی ایفا ایدن مشهور عمران بک دخی رولنده چوق دقتلی ایدی . رسم بک رولنده تیمور بک ده ائی بر تأثیر ویریوردی . فقط بر آرز دورغونلنی اولماسه ایدی ! کناز رولنی ایفا ایدن (نواز) خانم استانبوللی اولدوغنی حالده آذربایجان شیوه سی حقیه افاده ایدیبوردی . بالخاصه تغیلی چوق جالب دقت ایدی . سرور رولنده مشهور عسکر بک ده ائی وبالخاصه سسی چوق مؤثر ایدی .

(آذربایجان دوکونی) مختلف قافقاسییا دانسلرینی کوسته ردیکی ایچون بالخاصه جالب تاشا ایدی . هاله اسمنی بیامه دیکمز بر قاصه ایله مادامازهل (لیلی) آذری دانسلرینی اوقدار موقفیتله اوینایوردی که اوزون ویک سمور وکلنی آتیشلره مظهر اولدی .

عمومیتله هر کسده بر ذوق صنعت بلریوردی . فقط ، آذربایجان مهاجرلرینه یاردم جمعیتک مقننه اولان بوتاشایه قارشو فضلا بر رغبت بکله قیردی . امید ایدردرکه جمعیتک ایکنجی تاشاشاننده بورشقی استانبول خلقی دریغ ایتمز . . .

ویران ایللرده

طنازیم اوزاقدن بر یانیق چهره
او، کیزلی برخطبه اوقوبوب دهره
خنده سی یالانچی ، حزق بر ایمان
دیورکه : بیسه لر دردم نه ایمان !

بعضاً اوغراغیدر بیقیلمش کوبلر ،
کزهه ایچین ایچین صهییه سوبلر :
هب درد اورتاغیدر غریب کوبلور ،
بورددن آیریلان یاندم ، الا مان !

بر بوبله ویرانه ده کلبدی بوردم ،
قوبلو ساللارده یاتار ، او بوردم ،
کل باغتری واردی ؛ بلبل اولوردم ،
انکیتلر آشتام ایدی بر زمان ...

آقشام اولور ، دوغار دکیزله آی
هر یانده توتدی بیگ عودایله ای ،
بیله زلزله قوراردی کؤکده قورولنای ،
بوزلرجه خواننده ، بوزلرجه کمان ...

اینه دردم ساحله کونش دوغنجیه ،
قوبولر داغیایر بوبلی بوغنجیه ،
قارشق قییلره ایلیق ووروجیه ،
حسرتله بر غزل آتاردی جوان .

قیزلر بیقانیردی ابرماقننده ،
چنلک ننده ، طار بر اقل ننده
عاشقلر آغلاردی قاشاقننده ،
بو بوردی بیکلرجه کوربه نهران .

بم یسبیل اولوردی بوزن تیزلر ،
سنبللی باغچه لر ، سازلی درملر
ساره ، یاز دولاردی شن سیرمه لر ،
کوکل خسته سته بخش ایدردی جان !

شیمدی غم ایننده یانار بوره کم ،
آی تا کرمی ، وارام اوزده تولیم
آرامم ، بوردی نرده کوردم ؛
تک بی بوراده براقنا ویران !

اک آبی یارا بو ، یارا اوستنه ؛
جاندن اوساندم بوزن بو تونه ،
قارالر یاغلام قارا اوستنه ،
یاقدی بی ، یاقدی ، تولدوردی وطن ...

دون کچه دوشنده بوردنه واردم ،
یاشاران کوزلری دله دی یاردم ،
قوللری بوکوک بویننه صاردم ،
دیدى : یارالادی بیده دشمن !

دویدم که : بووانده سوشش اوجانم
بو یاسله کیمسین ، دیشده ، جانم
توکسوزمش ، اغلازش شن باوروجانم ،
خنجری کؤکنه صابلامش جانان !

ایللردر وورغونم ، یانار ، کزه درم ،
کوکلی آریلیق صارار کزه درم ...
آواردم دیار دیار کزه درم .
بیایم اسکادیمی دردی جهان ؟

آرامم او کوکل وردیکم بری ،
آریلوب یاسلره کیردیکم بری
انا قه منه کل وردیکم بری ،
بولوب کومولکه مفتونم الا آن !

سزی درد اورتاشی بیلمکه کادم ،
یارای ده شه رک باغری ده لدم ،
کوزمک یاشی سبلمکه کادم ؛
قیزلر طاک بری قاپلادی دومان !

سوکلی بوردمن آیردی لر آه !
بو ویران ایللرده قالیرسهم ایواه ؟
اغلام ، اغلام هر آقشام ، صباح !
اغلایک کوزم ، قان اغلایک قان !
قسطونی

اشترالك شمرطلری

اجرتی داخل اولدی بقیه

۹۵۰ آلتی آلتی ۵۰۰ اوج آلتی ۲۶۰ غروش
۱۴۰۰ ۷۵۰ ۴۰۰

مسئوله : اسماهل آصف

آق : استانبوله پیام - صباح

حجته سی ۱۰۰ باره

TDV İSAM
Kütüphanesi Arşivi
No 33310

روای ساعته	
طلوع شمس	۶۰۲
اوکله	۱۲۲۸
ایکندی	۳۲۵
آقشام	۵۴۷
یاتسو	۷۱۸
امساک	۵۱۱

مضحکة شتا

محرری : حسین سیرت

هنوز اویانمیشدم ... قوشومک کوهسندنه چالاق زورنا سسلی برکوی ساعتی برانشراح صباحی آنشلایوردی.

بوتون کجه قار یاغمش .. اورناتی کوپوکلی دلفه لرایچنده نامتاهی، ساحلسز، برقاردویسی ایدی . برکجه ده قصبه تک طوبوغرافیسی بوس بتون دکشمش. نه برأو، نه بردکان، نه بر صوقاق، هیچ برشی فرق اولمایور . یالکیز اوزاقده براییک مسجد، دکزده بوغزلانرکی، استمدادکار قوللری دومانلی اقلره اوزانمشده . بو قار بیغلی آلتنده بر خرابه بشریت ایچنده ضریان ایدن قلیلر بولدیغی تک توك باجاریک بیاض سفلی اختار ایدیوردی . وقت وقت بورغون بر قوش عصی قانادلری سوروکلیه تک اوزاقلاشیور . اوزاقلاشیور، آقاق غربنده شباه برنقطه شکنده کوزدن سیلنه یوردی . هنوز کیمسه اویتک قیوسنی بولوب صوقاقه چیمامش. قارشیمده قیش بیاض کورکلی براختیار کبی اویوقلا یوردی . دون نظر تماشای کیرلتن اوجا اولوب صوقاقرک، اوطول پراق بوزلی قولبه لرک غاره شنا ایله بیاضلانان منظره هر صه سیده سی قارشیمسندنه کندی کندی ده دوشوندم : یاغمورلر باغار صوقاقرلی تمیزلر . کونش دوغای، اورناتی قوروتور . روز کارلر اطرطاملری سو یوردور . قارلر باغار خرابه لرک بوزنی سیلر . طبیعت نه سوتکار بره شامه بد اوتدر .

منظرده سی دکیشه یوردی . بو حادنه جو به معصوم قصبه تک حیات آسوده سندنه مهم بروقه اولدی . پیچره مک اوکنده قونوشان ایکی اختیار نظرلری دلفین، هنوز بشیکده اویون فکر لرله ماضی به سیاحت ایدیوردی . اختیارک بری « قرق ییلدر بوله برقار یاغمادی ، نه دیر سسک مفتی آقندی ؟ » دیبه صور بیوردی ، زواللی مفتی افندی دده سنک جندنن بران قالمش - هر قیش بر پارچه سنی بولرده دوشوروب طوبلادی - سمور کورکنک ایچنه کومولش « هی قدرت ، فوت مساجی اللهم ! » دیبه حیرتن کندی آلاما یوردی . بو تمک مفتی افندی غایت درین برعالمی . طوغوب بیودیک قصبه ده بتون حیاتی کچر مش ؛ صفاق ایدوب بردنه اولسون دکل ولایته حتی صرکز لویه بیله کتبه سی دوشونمیش . یالکیز کینلکنده تحصیل هلم ایچون اوزاقره اختیار سفر ایشمیشی . بضا طلبه سته حدت ایدمجه : « عالم اولتی قولایمی ؟ علم چینه اولسه کیدوب آرامالی ! » دیبه آلیله تابی صومک قصبه به سکز ساعتک مولدی کوهسیردی .

براز فاصله ویرن قارلر یکیدن یاغمه ، تک توك آجیلان پیچره لر، تکرار تورلکه باشلادی . آرتی منظره شتا ایله باش باشه قالمقن روحم سئلدی . آله کچن برکتانی آلدیم . ندیم دیوانی ایتمش . تقاب صحت ایبرکن :

اهالی عزودولنده ، رعایا امن وراختنه ،
هنر اربابی رفعتنه ، جهان یکپاره نورانی .

بیقی نظر آواره سیرمه ایلیشده سی . هلاماد ابراهیم یاشا مجلس اشواقنک اولبل نکتته دانی بارلاق بارلاق قصیده لرله ، عربان وازنین غزل لرله ، مشتاق لب ترن شرق لرله بر شوق و شفقت یاتاندی دوری قوس و قز حله ایچنده یکیدن حیالنده جانلاندی . او صحیفه تک کنارینه - غالباً ساحه رؤیتده پیدا اولان قارغه لرک الهام سیاهی اولسه کرک -

اهالی فزودلنده ، رعایا خوف ودهشتنه ،
هنر اربابی غربتده ، جهان یکپاره ظلمانی .

بیقی یازدم و دوشونمک باشلادم ...

آره صره بو قار دریایی ده ایرمش بر کردد ایله قبادیور، قبادیور، کومه کومه بیغلی بی امواج بر فیتی داغیده رق ملوب طوب صاور بیور . صانکه آغاچلر صراده قار طوبی اوینا یوردی . یواش یواش پیچره لر آسنه لرک کوز قیاقلری آچمه ، قیولر سیلکمه به ، کوچ حال ایله قصبه اویامغه باشلامشدی . باقدم تا اوزاقرده ، قارله کوبولش، کوهه سهله چالغانه چالغانه بورون بریارم انسان کوروندی . « روتی بلاس » ده کی دون سزار کبی باجادن برارطه دوشمک حتی خاطره کلدی . قادیلر طاملرده ، ارککار قولرده لارده قازمه کورده اوغراشیوراردی . صوقاقرلر بوکاسمه عاملر آلچالما به باشلاور، قصبه تک برزاز اولکی

آقا کوندوز مکتوبلری : فیله سوف حاجار قادین

الله تورکک قاسنده حاقی طیبی برنه و مدد
 پیشکندن مزارینه قدر چیردینی غریزی حادثات ایچنده
 آرادشدرمه وز حجتی اولاره صائمه هیچ لوم کورمه دن
 الهی بولور، بیلیر. او قورابله روقه ایی دو مانه لوزنی، الم
 ونشته هجانی نامل سن ایله دن، برندن آرمادن، ماده
 ادراک اولونه دن بربرنه کرفتایسه، برندن تفریق محال
 ایسه ؛ تورکک معنوی وارلیقه الهک درن و قشلمز
 مغربی ده اوله، بوونک ایچوندرکه انک صامدایان ،
 انک آفصامایان ایمان اولندور، چونک خافتک مکتوبنده
 اوقومش و حادثات ارشادیه بوومش . تورکک دن،
 جاندر بوونک ایچون انک قوتلی مؤمن اودور .

نااه اوغراشما یکن، اوکا اوکره نه چیکن مقدس
 مفهولری اولدات و نامل یاشیور ، بوونک ده بر جوه
 اولدین سزدن چوق ایی بیلیر وسز اوچوه رک معنی
 اولاماسکن . آنجی و آنجی قوبو یچیاق سزه دوشیور
 اوچوه بری کوزل تراش ایدیکن ؛ فلاسفی عقلا فلردن
 نه معنی امله مکتوبی یلایسکن ، حریدله مقلای
 باصدر بر سکر ، قفا کزی صاغه صوله صالایه رق ،
 قولای کزی هواده دوندور، رک و آوازیکزک چیدینی
 قدر باغیردوق قوتغرانسی و بررسکن ؟ نه یلایسه کن
 یلایکزه بو برینسز روحی الماش تراش بر ایده حاله قویکن .
 بیک شی و بریکز، برشی ایسته یکن شیمنی بو قدر
 برشی و برمه دن بیک برشی ایسته دیکیزی کافی کوریکز .
 بولانلر بکا بر اولمش وقه خاطر لانی ؛ بر تار یخده
 بنه آنا طار لیک بر قفا سنده اشم . قاتمقاله برابر
 او طوروز کن کاتیلر برستله کتیردیله ، بر کوی امامانی
 ایچون منازه وارمش . طالب چوق . امتحان
 ایده چکر . قاتمقاله چوق کوروانتوبه سبب اولان
 نامزدی چاغیردی و دیدیکه :

— بویشه درت الله صاریلان سنک ؛
 معنی فلان راقتمز ایتمه لمم . هله بن سنی بر امتحان
 ایدهم ، برشی صوراجما کر بیلیرسه ک بوتون رقیبلرک
 ترجیحا بیورلیدی و بره حکم .
 امام نامزدی در حال موقت اییدی . بز حاضر
 بولنا ندره سیز مقامنه قائم اولدوق . قاتمقاله آصف بک
 صورتی :

— سید برمن محمد مصطفی (ص . ع) اولدمن
 حضرت لیک آدی نه در ؟
 امام نامزدی درن درن دوشوندی . سکوت ..
 ها غیرت ! ناله . قاتمقاله سوالی تکرار اییدی .
 نامزد، مطلقا بر جواب و بر مک مجبور یقنده بولندی
 جنس ایده رک کله دی :

— حاشا تم حاشا ، لامکان اولانلره بیک بر
 اسم منیف ..... حق سلات و برین قاتمقاله
 مصیحه بر آدمی ، آتش بوسکوزک باشلا دی ؛
 — بیغیل شورادن ! جاغل ، اجهل حریف
 برده کلین .... بوسدره امام نامزدی ، قاتمقاله
 سوزخی کسدی و بیله مک محجوبیتله اوغراشیدی
 حقایق حدی بربرنه قاریشدره رق حادثا قاتمقاله
 هاشقیدی ؛
 — نه نه کانه وار ؟ نه بر دیکزه نه ایستورسکن ؟
 بونده بزایشیق و بزدرن درن دوشونک .

او ، نه در اوله بو ، ندریه بویه اولورسه اولسون
 بو اقامه دائما فیله سوف حاجار [حاجار] قادین
 و صاری صاجلی ، بیاض یانالی کوجوق چوبانلر قالیور
 مقدسانه قارش زورلرخی بوزوکاری عقیده لر نفسی
 وغیرشوری برما یتمشه و چورد بولویور . و مازینه دن
 مجرد اولان او انسانا قوامی بر ذوق ، التهی والهی
 بر شد خلق ایدیور . دینی عقیدلر بهنم و عذاب
 دکل ، دوئی و فدائی بر ذوق حالنده منجلی قوروقه
 مقابل شوق و شه وار ؛ الله دن قورقار بن . دیدینی
 هر هانی برایشه ، بیله . و بو (قورقارم) کلمه سنی هراس
 مغربیه دکل بوونک کانه ، کوزلکانه و ایلیکده کی
 ذوقدن محروم قایلر منایله سوار . ر قنایه نارنجیه ،

ب . او قاتمقاله و او امامک بیلدیکن و طایفه
 الله ، چوق دها درن چوق دها حقیقت و معانیله
 اولتری محاطدز . بویار ادبایش ملنک حضورنده
 چوقجه قیزا مرقده مؤنجه وظایه اولسه کرک .
 حاجار قادین چابورلی بر بول کوشه سنی تشکیل
 ایدی قایا یازچسنگ دینده رات کادک . بو صولتو
 بر طاش اوزرینه او طررش و دیزلرک آراسته ایی
 کوچوک صندیق صیقشدر برمش ، آغلیوردی . اچیه
 نهالاشان بولک بوسا یاننده آغلا یان شر اللک قادینک
 ندردی وار دی ؟ یانه صوقولدیله زمان بوزنی چکن
 توره ک بر سسله : — آئی اوغل ، دیدی . بن حاجار
 قادین ، آرقه دن قاتیلر کلی میر ؟ (کلورمی)
 — اونلر دها چوق اوزانده ..
 — اوزی ! اوزی ! بن بیتمه هینجیک (نه ایده حکم
 شریعی) .

— نه دردک وار حاجار قادین ؟ سوپه بزه .
 — هیچ ، دردم بوق ، زورم وار . دوؤله ت
 (دوک) بوسندقلردن بجم قافی بده بوکنسی ، بوله
 تکر چیردی فیلا دی . هینسی ایندیردم . شکرک
 بزم قول وار دی (صانه اولتری بر بر طایره سبز
 کبی) برشی صالحک کلینی آلدی ، ایکی سنی
 مصطفی حافظ آلدی ، بری ده بیلیرسک ، کلینک
 توری به درشدی . اونلر چکدی کیتی ، بو ایکی بک
 قالدی . چوق اغیر اولسه اوزویمه آیر کیدرم .
 اوغل ، نه معده آغیر . بن هینجک سیدین ؟
 بنه آغلامه باشلا دی .

— هیچ آغلامه نینه . نه هینجی وار ، سوکره
 کیدر .
 — آ ! دیه حیرتله بوزیمه باندی . اوله شی
 اولورمی هیچ ؟
 — نه دن اولماسین ؟

— آئی اوغل ، بونلر ملت نه هینجی (امامی)
 دوؤله ت بکا بونلری ملت ایچون نه نه نت اییدی .
 نه سکره کونور بیلیم . نه قدر چاوق کیدرسه اوقدر
 قیلا وارمش .

— اولمش اولاجی . بونده سنک کنه اهلک بوق .
 الله چاره بولونما تچه آغلاقی بوشنه . هیچ آغلامه .
 — بن دردمدن آغلامیورمک . تا کریشک
 یاردیمی کویک ، دولسون دیه آغلامیورم . سن بونی
 بیله بییورم ؟
 بزم آلیق آلیق باقدیمز قارش هیچ استماله واستیز
 اتمدن سوزینه دولم اییدی :

— انسانک کویکی یاسله دولونجه ، کورولون
 برلرخی کویکده دیومان کبی ویشلی بولوطلر قایلار .
 اویش لوزکلره دلجه یاس ، کدر آزار ، تا کریشک
 بوونک یاردیمی کیره جلک بر بولاماز . اولتری بجم کبی
 کوزلرندن آقیتیر ، بوشالتیرسک ، کویکله بوشالیر
 هینکل (خفقلر) و اولوالهکم قوی یاردیمی چشمه کی
 اوزایه آقا . آدی کوز یاشی الهنه و تین ایدر ، کوز
 یاشی آسه لک (آسانلی) و بربره آج قالیسک آغلار .
 سک ، درد چکرسک آغلارسک ، غلنه ازغراسک
 آغلارسک ، دها دها وار اوغل ، فرح بوقی فرح ،
 اولنده بیله آغلارسک .. سوکره .. هیچ .. صولر ،
 کوزلکدن دوشن هر دانه سکا همان قدر تا کری
 قوی امله تیر .

صاری ، ضعیف یانانلرک اوزرندن ایی یاش
 سیجیمی معسل آقوردی و حقیقه هر دامه ، قیسه
 کیریکلرینک اویسنده صالاندی ، کوز بیکارنده
 فضالاشان برضیا ، دودالرنده نسله شن بر خط
 حاصل ایدیوردی . بویاریم ایده بیلک امیدله ؛
 — حاجار قادین ، دینم . بو اولتری بز یالی به
 آلام . سن سوکره آرقه دن کایرسک .
 قوتلی برسسله (اسکیک اوله) دیدکن و هیچ
 شه مله دیکتی بیلریم ایچون بیلکمی حرازه صیدر . سن
 سوکره . ایی آئی بر دن قادیردی :

— بوووا هر کس اننده کی نه نه تمدن صورلور .
 بن دوؤله ت ملت ایچون نه نه نت اییدی ایی
 صندیقی کونورمه دکن سوکره قاج یاره ایدم ..
 .... الهی کوز یاشنده و کندیسی الهنده
 بولان حاجار قادیله و یایق صاری صاجلی ، قیرمنزی
 یانالی کوچوک چوبانلره حرمت ایدیکن !
 آقا کوندوز

آبیری قیزار

اونلرك حكايهسى

۲

بن بو كنج بولجی به دوغرو كیده رك
دیدم : « آی كوزل نیر ، آی موم باكر !
آی آلی مائله شریدی ملك ا
سویله كه سن کیسه لك ؟ ملك ندر ؟ »

دیدى : « آی عرقه آق ساجلی اوغلو !
سن آیدین ایلینك بر چوجوشی م :
كلدیكم بر اولوم دیوینك بولی ؟
بره نفا چولنك كنج بولجیسی م .

نیمده كدرم خلفندن بری
آغلایان بشرك آلریندی ؟
حرصلر او كنده یانق سسلری
حایقیران فلبرك مائیرن .

مادام كه ایصیتق ایسته بورسك سن
شو صوغوق روحی اوشقفتكده ؟
سكاده آجیقلی حكایه ی بن
بردولی قیز کی سویله دیكده :

مایسكده بر کیجه یاریسنده دیدی :
« فزونلر از میری باصدی » دیدیلر ؟
هرسه بر اولوم قورقوسی یاشدی
آغیزدن آغیزه كزده بوخبر .

توله لر ایچنده چایندی چاكلر ،
سانكده بر صیبت ساعق ووردی .
طیشاری اوغرادى بوتون انسانلر
اولویان آج قوردلر کیبی قوردوردی .

بولوطلر ایچدن اوسیا لار
یاغد بردی باشلره بر قان یاغموردی ؟
موتار سوروین نیرضی سبیللر
دولدوردی بیکلرجه دهرن چوقوردی .

آتشلر ایچنده قانان مریكت
بکزه دی بر قورقونج سسلی بوغایه ؟
أدرلك ایچی قابلا دی دهنت ،
باشلا دی قادیلر بر وایلابه .

برجرت چوله دوندی هراوا ؟
بولاره آتیلدی خسته چوجوقلر ؟
آچلرله ایكله دی بیک لوش مانارا ؟
فریاد و فغانله دولدی بوشلر .

قیامت کوننده سانكده بر محشر
آمه بو كسلندی فریادلری ؟
بوسسكده او كنده صوصدی ده كیزلر ؟
قاپادی روزكارلر قانادلری .

هر برده اولومك بیک ضیافق ؟
كوز یاشی نهرینك چاغلا یانلری ؟
هر برده بیک هیلك قانلی و شتی ؟
صایدنر جنایت قهرمانلری . . .

اونلر بومصبت کیجه لرنده
بزدلنده بر ایكردنچ عشق ایسته دیلر ؟
أولومك ارقانلی باغچه لرنده

قیامت کوننده سانکه برعشر
آتمه یو کسندی فریاد لر بی ؟
بوسسه او کونده صوصدی ده کبزل ؟
قایادی روز کارلر قاناد لر بی .

هر برده اولومک بیک ضیافت ؟
کوز یاشی شهر بیک چاغلا یان لری ؟
هر برده بیک عیبک قانی و شقی ؟
سایسز جنایت قهرمان لری . . .

اونلر بومصبت کیجه لر نده
بزودن ده برابکره بیج عشق ایسته دیلر ؟
اولومک اوقانی باغچه لر نده
بزوده : «رقص ایلك ، جالك ، ا ، دبدیلر

زیمی طوتدیلر صاجلر ضدن
آدیلر برلره کناهاکار کبی ؟
بیکارجه کل کبی نازک آغیزدن
صاجیلر قانلری یالار کبی .

سوردیلر زیمی ده برابسسز بره
دبدیلر : «کچشی اونونک آرق ؟
باقیکز ، برجلره ، مناره لره !
واری هیچ برسسسی ، وری برایشیق ؟

باقیکز ، بیقیدی بیک معبدکنز ؟
اونرور بایراقلر اسدی کولردن
نه اولدی اوسیزک محمدکنز ؟
برابید قالدیمی دها بر بردن . . .

اوح ، آرتیق نه ویمان نه اوز بکن وار ؟
اواسیر روسکنز ، فلیکنز بزم .
هب سیزی سهونلر پارچالاندیلر ؟
کنجکنز ، یاشلیکنز هیکز بزم . . .

لاکین بز جواسکی تورک دیار نده
یا بنجی برلره ناسیل کولردک ؟
الهک او عزیز هرا بلر نده
ملحده ناصیل بر نور کو سوله ردک ؟

مککنمی مندره س قانله چاغلا رکن
اونک صاف فیزی شارابلر صونسون ؟
هر برده اجدادک روحی آغلار کن
بومصوم پارماقلر سازه دوقونسون ؟

الله ، رطنه ، عرفه اخانت . . .
فانیلر ایچون بو کفر دکلمی ؟
کناهاکار باشلره یا غار کن لعنت
مقدس شیلره عصیان قابلی ؟

کیم درکه بوشیلر کولکدن چقار ؟
روز کارله سونه ری نوری بیلدیزک ؟
حزانه چیچکسز قالیوی بهار ؟
اولوری جرانله فلی برابیزک ؟

هم ناصیل عو اولور زیمی یارادان ؟
برفانی آتشله یاناری الله ؟
یاناری بر تاریخ ، یاناری وطن ؟
دوغمازی کیجه دن صو کرا بر صباح . . .

خایر بز کوزمن یاشلره ایصلاق
وطنک کونک باقوب آغلا دق ؟
اجدادک دینه صادق قالاراق
صارصیلماز بر حقه کولک باغلا دق .

قالدردق زنجیرلی الارضی
الله ، صوردق که : بو دسیر نهدر ؟
اوننجون وطندن آیرتدی زیمی
ونه دن دشمنه ایتدیردی اسپر ؟

صوردق که : شربک نهدن ناجی وار ؟
مصر بیک آلننده قیزغین طاس نیچون ؟
قوربانلر ، جلاد لر نه وقته قدر ؟
نهدن قان دو کولسیر حر اصلر ایچون ؟

صوردق که : بومیدر مقدراتی ؟
او بوتون بشره حق ویرمه دیمی ؟
وطنسز اسپرک ذلیل سیانی
قرآنک ربتک عالتبی ؟

صوردق که : تا کیمز اولان ممبردک
ظالمی قهر ایدلر غضبی نوده ؟
تره سی ، معبدی یا قبلان بوردک
انتقام قیلچی هنکی اللره . . .

صباحه دوغروب دی کیجه ملک سسی
حایقیردی بر هانتف کی دریندن ؟
اطرافه باقیندی : آیک چهره سی
هکس ایتش سماک پیچره سندن ؟

باقی که : آلننده بر درین یارا ،
صاجلری اوچندن قانلر آقور ؟
زنجیرلر ایچنده آغلا یانلره
حریت پرسی کی باقور .

باقی که : سمان باقان بو چهره
وطنک او اسک عزیز تنالی ؟
بو بزه آشنا اولان همیشه
زوالی ازمیرک قانی خیالی .

تیزه تن بر سسله بزدی بر عصیان ،
زنجیردن سلاحله مجرم ایستور ؟
«کیجه لر بر قانی شقی اولمادان
دوشماندن انتقام ، انتقام ا « دیور .

بو الهام او کونده مظلومک ری
بزده اولومدن قوت آلدیرتدی ؟
قفسدن صیچر یان قابلانر کی
خاستلر اوسقنه نیچه صالدرتدی .

هر بری بر قانی او یا کورورکن
بز بوغدی اولری صاجلر صله ؟
دنیا کی کونشک نوری بورورکن
بز کومدک اولری اون اسپر قیزله .

محمد امین

نصل بر ادبیات ایستپورز؟

نکته: «نصل بر ادبیات» مقاله‌ای از نویسنده منور کجیلزین بر روی طرقتدن «نصل ادبیات ایستپورز» هیه جوارا آلبورز، یوزاردن برنی، سرتیچلیک صافی و صمیمی بر تئیس ثابت خراوانی بر لسانه افاده ایش بر لسانه «نصل بر ادبیات ایستپورز» بناه . پروچ آئی شس ایستپورز :

بو سوالی کندی کندینه صورافل، یا خود شعورس بر طرزده بر کاجواب و برده اندیشه لری اورتایه سورلر، چوق دفعه عددی و خودکام هتیدلری اولدن حرکت نقطه سی تعیین ایستپورز. یونوعدن حسارک اسارتنده کورلشن روحار. ایستر ادبی ماشیورینه نامله منتقدن قوت آلابلر اولسون، ایستر بوزمانک فیلیز لری بارتیکه باشلا. یان ادبیات تظاهرله علاقه دار بولونسون. بو کورک چوق بوکسک، چوق عزیز طانیقده صنعت اندیشه سی فاشیورینه عفو ایدلر بر ناکورولک یاپورلر :

بر طرقتده تولولک متراددن سسس و بر یانده هنوز لایردی سولیمه یمن چوجقدن تئی دورو. لیدی طن ایده نلرک حالی چوق کولونج اولورور ! اورتده قلمی بر مملکت مسلامی اولان بوکولک صنعت دودی اولماسیدی، قلدین و صمیمی لکدن زیاده. باشارنده سنلرک رنگبری ده کیشدردی ساجیلرله حلالا - منفته و دوعغری طسابق فضیلتی بیلسدن کنج شهرتار طوبالغه اسپر اولرق دینیسدن هوسکارلری کورمه به بک، کوندن و کوندن نسله بوجر صه و طوبراغه داما یقینلرک کورولورلری دوپایا جتقدن. اگر ایستپورز بر چوله کوزمز و ده کنسز کزه نلرکی، صنعت پولنده دوندن قان بویکون اورایه باش و و اولرک زمان زمان انکینلرده اوغولیلری بزلی تعذیب ایتسه بدی ...

یونوعدی دوعغوران قارا کئی بوغغ ایچین کانی نور و اشیق زده ایسه روحزده اوکادوغری کیمک، او صیجافلک کندیزی بولیران آلی ایستپورز ایستپورز احتیاجی الک صوگ تخمائی چوقدن آتشدی. آرتق یوزوران اوکنده هائل یاشامق آتیاق خلقک کندیلری مؤبدفایه حکوم قیلدی روحلرک نصیبی ده او روحلر که ایچمزک ده درین بر دالصله حاسیه یاندینی بودقیقه لده، صاغیر و قارا کانی قیلرله بزلی دویق و دورومقدن نه فادان اوزاق اولدق لری هیچ حس ایته یورلر .

نصل بر ادبیات ایستپورز؟ یوندا قلدینز چیقارکن، بر آن کوزلریزی نر فایه چورودک، سنلرک سیمله دیک صنعت افته زده ایکی بویرک سیاه بازجا وان :

برنی اوزون زمانلر کونلک دوعدی طرفه دوتش، کندین اوزاق و صوسوز بر چوله عصاره سی قوری دالاردن بهار بگله منش ... اونک بورادن بوش و ایستپورز باشلایان برهناچرله استقامتک تام عکسندک کونلک یاندینی بر یایچی دیاده دوعغوموش. بو ایچی جهول سندن بریکمش بعضی کورک لر بویکون بو یایچی کورلرک غسه .

تیمه من الهاملری بر افشاش حالدده طوبرالرده آتیاق - چورویور! شعورلو و ارامیزی دویندنز ایلک آتده ایسته ادبی ماضیمزه و بر دیکم حکم . حالا بوماضیک صوگ بکری، بکری بشی سنلک « قیرزاتتم » دوری ایچنده یاشادق لری طن ایده نلرک سورونه نلر وار . بو ژولالی لره انکار نیک، معین حیات دقله لری بیرمش بر عضوی یکیدن یاشامغه اعاده آرزوسی فادار حال برجت اولدینی کیم سولیمه به چک؟ بودقیقه دانسی آتله زده دارغین یوزوشوقلر بیلا اولوروسه و هصرلرک یایچی نایرله روحلرند بریکمش سیاه رسویدن آتیاق طوبرانده فور تولغه حکوم اولان اولردو . بز ایسه - بلیمورلرک - اولرک نفس آلدینی بیله فرض ایته یورلر .

شیمدی ایچنده دینار دینار واقم اتم دولاشوب آرادینی بولامایان هجرت اوکوزولیکیه فاداددن صوگرا کندینه فووشیق ایستپورز بر سیاح هدای وار .

شهرک لساندن « بن برنورم !. آتپسینی دویندنز ایلک آن دصرلرک جناسی توکندیدی. یوزور تولوش سه سیه ارشک ایختیار قانیلری یز اولدق خلفندن برنی آیری دوشدن بر و کولک برله شه بدی، بلکه آلهک روحزه بو الهام

ایتدیکی نفس فادار صدائی بر صیحه ایستپورز چکک! یوسک دوپولدی ایلک کوندن بری بگله یورلر : روحلرک جمال ایچنده، بیلارک زهرنی طانه رق اولدیک آتسه فووشیق ایچین بگله یورلر . یونوعدن حیران و یونوعدن حسرتدن صوگرا فادار منش کورکوزی آتیاق او آتسه آیدینلارنه جف . کندی کندینه کوممش، کندین اوزافلا . مشن بر اوکل، که ایچنده کورلرک عدلی، کوشه لرند قان و کوز باشندن بریکمش غم ییچیلری وار ؛ یوزلی کم ده شه چک ...

یونوعت سراینده یایچی الهاملرک منحوس دوکاربیه سوتش قندیلر وار ؛ یوزلی کم یاقاق ؟ بوراده برنی برنی بیله یمن، کوز یاشار نیک آقیشی قارا کتفه کورمه یمن، هیچرق لری قاهرغالی آراسنده و یانان بوتون بریغین وار ... یوزلی کم تسلی ایده چک و یوزلی کم صوصدر ایچ؟ بر ییغین، که پرده دوشدیک ایلک کوندن دوداق لری نسله به کوممش ؛ روحندن، کورکندن اوزانده، اونوتش و اونوتلش ... یوتولولرک تولومنی کم تولدیره چک و یوتولر . قاننی کیم اونوتدیر ایچ؟ ... ایته بر ادبیات ایستپورز، که بوتون یوزلی یاسین : بو ایران، کوممش و کومسدرمش کورک کورک تورکوسی اولسون ... بز ایچیلر کورک خرابه لرند، اوزون بیلرک غریب لکندن خبر وهرسین ...

او، بز، روحیه و جسمیه یالکز بزم اولسون، آتیه نلرک کوزل دلی و کوزل دلیک بر آشی کوراده بوتیمان نغمه سی، مالک کیم بیله دیک آتیه آتیه کورمه یمن ... سنلرک قارا کتفه آرتق نفس آلاماقتن یوزولوق، یوره کدن اوزله دیکم بزلی کندی دنیامزه کوروه چک بولک اوچیدی. بو ییشیل بوی طوبوب، یویاش افته دوشورولندن صوگره ؛ بویکون کورق لرک، دونک اولوم اوچورومندن چیقن سسلردن فری اولمایرق دویورق ایسته دیک ایچی لری بز دنیامرک سسی ده کلدو !

اوت، کیده چکمز بوی کوردک . اوکسوز روحلر ؛ شیمدی به فادار آتشنا اولدینی و هیچ بر یایچی دیزلک کندینه و هر مدیک اصل تسلی اوزاده بولاجی، ایچنده طاشان بر اشق الله بوی بو بوچه ادبیاتک آلی سنی بکلی یورلر .

آرتیلان، ایسته تیان چوق دوعغری و سالم بر ذوق ایله تموین ایلدکن صوگرا، بوکولکی صنعت نظهارلی ایچین حکم و برمک قابل اولایریمه و آتیاق اوزمان بو حکمک اسانندن شیه به هیچ کیمسه نلک سجاتری وارد ده کلدو .

چونکه : بگله دیکم یکی ادبیات عالی حقتده کی شعور و intuition ی قوت و صراحتله دویا بیلکدن یاشاقه یکی محصولاره قبت و برمک یارایچی آتده هیچ بر معیار بودر . بونک معیار اعمال ایستپورسه، ایلک دقیقه ده بدنی وجدان دینان شی ترلزله اوغرار و صنعت اثرلرک حقیق ماهرین کیزله نلرک - شیمدی اولدینی کی - اوزار ادااته ایستپورز قیتمک هرچنک، یا کاشکاشی بوندن دوعار .

بویله ایستپورزک آتداتق، هوسکارلری تجمیع و بر طاق مکتب چوجق لری غیره کیمیمک ایچین اورتایه تقدیر آتدتن عیارت کورونه و وضعت بونکله فالسایدی، بلکه اوقادار دفته ده کر برنی صایلمایا بیاوردی ده .

فقط نصل قلمی، قهرورلک دوداق بوکو . نر سیه قارشیلشدینی زمانلر، جمعیتلرک تگون ایندن بر اخلاق کورلک واردد، طبق اولنک کی بدنی وجدانی فادامه حاضر لایچ طرزده « کوزل » تفسیله کافی سیکر لکی التزام ایتمکده، بولاندیغیمز اقتدن بگله تیان همامیدی سبامکه کافی کایر .

یکی صنعت نمونه لری فیرط ادعالره ؛ ایسته بگله دیکم ! : دیه نلرک اورتایه فیرلانار ؛ دائا

کندی شملر لری ده بر لکده شمیر ایستپورلر ! . تومع فادار قمت و نغسه اعتمادی بوتون بر بلاغله افاده هیچ بر بر یونوعدن کندی ایستپورز جتی دویق هرکی بو حقیق دعواده ظفره ایصال ایده چک بولارک، شروع و قیسه اولانی دور . اولنک ایچین بیوده کندیزی آتداتمه لزوم یوق . زمانک شعرینی، - آتیاق - نهایتقه قبه هر شینی وعد ایش مقدس برین اولدینی ایچین دیکلی یورلر .

قیسه، کندینه صوصایان و بر دورلو طانامدن حقیق جتی سنک آتیه فاورولان مملکته، بوکو حالا یایچی و ساخته نمونه لر ایچنده هایتیرکن « حر و ملی ادبیات » یابدقاری و همنده اولانر صنعت ذوقلرک صلانده اولدینی دویان بر طاق زواللی لردن باشقه برنی ده کلدو .

حاتی سنج

ادبی تحسسلر

هازری باتای

هازری باتای « انسان آتی » ناندی کی سوک اثری مناسبتله نشر ایتدیکی بر مقاله ده ، تماشالریک حقیق معناسی آکلایمان ، جهالت و طرف کیلرکله هجوم ایدن منقدره بر معتاد شدید جوابلر و بر دکن صوکر ا دیوردی که : « بکا کتبه ، عمرم رفا ایدر سه داما اون بش بکری سنک بر سعیم وار و به سلرک اطرافنده کی باتیدیلرک ، باغریشمالرک نه به منجر اوله بیله جکی کور مییورم . بی اثر یاقه ن مع ایدر بیله جکری ؟ خار ، دکلی ؟ او حالده ؟ ... هر برده صنعتکار لر ثبات کوتره و ک مساعدانه اصلا نزل اتمه ملی .. فکر لک آتسی ایچون هم نقطه اشته بودر . »

کچن کون ، هازری باتایک الی باشی ا کمال اتمدن سکنه قلبه وفاتی خبر ویرن تلغرافی او قودیم زمان ، هنوز بر یچق آی اول یازلش اولان بو امید وار و عزیمکار جمله لری خاطر لادم و بو یوک شاعرک نا کمانی افولی قارشینده کی حزن و تأسفم ، قدرک انصاف سز یقیله بوتون بوتون زهرلندی . داما اون بش ، بکری سنه مشعشع و متحکم یا شاه برق انسانلرک افتخار ایدر بیله جکری یکانه سرمایه اولان آثار فکر به به بر قاچ نرنه علاوه ایدر بیله جک ، ستننا بر شمله بردنبره صونیور ، صرحمت ، شفقت و عشقله ، متصل چا پیش اولان بو یوک و حساس بر قلب آنسزین دور و دور بو کچاره لوق ... زیر از اولی « انسان آتی » ، ذکالک ابدیته تشنه اعتلارینه رغماً ، فنیاه محکوم !

لا یلد خفیف کمن ایچنده او تودیمز تولومک دهشتی ، سه یلن بر وجودک قار نغی پوشاغه یو وار لاندی کورونجه پک آچی بر ضربه ایله دور یاز و صانکه او مخوف و مجبول دیاردن کان بوزلی بر هوا ایلیکلر مزه ایشله ر . بنده کند بیله کوروشمک فرصتی مع لاسف بولامادیم حایده ، هازری باتایه - کتابلری آراسندن - اودرجه صبوط ایدم که وفاتی بکا عزیز بر دوستکی قادیار تأثیر ایتدی . شورت عزیز دوست : فکر و قلبیک قدیم بر رفیق ، بر استادی .

۱۹۰۶ سنه سنده ایدی . فرانسیزجه اوله رق « لهرات هرا لده » دایک نشر ایتدی کم مصاحبه بی هازری باتایک « زفاف مارشی » نه حصر ایتدم . « بیاض ارد » و « کوزله سیاحت » نشر لرنده کی انچه و ممتاز حسلری ، حزن و سلرلی ، الم داء الصله بی طانه رق سه و دیکم هازری باتای ، بو عاشقاسیله بی تمامه بند ایشدی . موسیقی خواجه سنی کنج خویالریک آلد آچی ضایعنده کورهرک اونی روحک بکلر دیک « معشوق » فلن ایدن ، لکن صوکر حقیقتک سرت آدنسنفنده او با نچه ، کندینی تولدوره جک

بو کسک واکدوغر و تریفیله ، اخلاق اولدینی باغیردی . هر محیطده تدقیقانی تعقیب ایدن ، روحلرک با نچه لر نده کوزله کی آرایان « ایدر آلیست » شاعر لکنی مدافعه ایتدی : « یکی بر اثر طاش ایدینی حقیقله درک داتما زمانک آدم لری ریچیده ایدر . لکن ینه داتما بو اثر ، یا لکر احتوا اتمش اوله بی حقیقله درک استقباله یا شامغه ناضر دور . اشته تکمیل تیار و لکر جبهه سنه یازلسی لازم کان جمله بودر . » فی الواقع هازری باتای ، تا مکتیدن بری حقیقه عاشق ، سر آزاد بر طبیعت مالکدر . اطرافک بدلافنه ، ریاسنه ، بلا تدقیق قبول ایدلش فکر لریته قارش حال عصیانده در . « مامان قولیری » . مدعی اک فنا یاز لری ده شکر کن الی تیره من ، اما طامک سور و کله بیجی دالغ لری آراسنده آجیلرله ایکلرین انسانره قارش کوز لر نده واسع بر شفقت ، سنده درین بر صرحمت واردر . صرض بر حسابتی اولان روحی دیکر و روحلرک ناسیله اهتزاز ایدر . زیر اباتای ، آک کوزله ، اک مؤثر شعری طبیعتدن زیاده بشرک بیک شکلی حیاتنده بولمشدر . حتی بکری ایکی باشنه قادیار رسمه چالیشیر کن جالی بر یاز تصویر بی منظره لره ترجیح ایدر رهش : بر منظره به جاذبه و معناه برن خاطر ات و تحسسانی فیرچ ایله افاده اتمک قابل اولدینی ایچون .. بو صورتله باتای داتما انسانلرک حیاتیله اوغرا شوق معنوی مصادمه لری تحلیل اتمک عزم ایلش بر حکایه نویس اولدینی جهنله ، ریا کار لک بوش نیشلر نه و فاده سز نقاشلر نه رغماً بیکلرجه سنده نبری نوع بشره حاکم بولانی بو یوک قوق ، عشق ترم ایتمشدر . بوتون محیطلر ده کی و بوتون دللر ده کی عشق . بو مستبد الکته و بر دیک آتسز لداند و با خصوص تولید ایتدیکی آلر ، فلاکتلر ، فاجعه لر ...

بو فاجه لری ، هازری باتای خاق العاده و مستننا و قائمه دکل ، هر کورکی احوالده آزار . مثلا « بو بو » ده یاقیقلی بر دلیقانی ایکی قادیان آراسنده در . بولردن بریسی کندیسینی او قادیار فضلده سه و بیور که حادانا کولوچ اولیور . لکن صوکر ، استخفاف ایدلن بو قادیان عشقلک تحسلسوز بو وسیله نهایت غالب کلیر .

« پولیش » اکثر یا تصادف اولسان بر انور جدر : آکلن بر دیک ایچون قادینلرک نزدنده بر صدقه سودایه نزل اولان ، فقط جدی عشق دن ، درین حسلردن بحث ایدنجه یول ویرلن شیشمان ، بیجسز ، تحف آدم .. « چیلای قادیان » ، فقر و جدال کوزلریکله سانه و محویتکار رفیق سنی ، اجتماعی صر دوه ک بو کسک با ساما قلینه چیقنجه سیلکوب آنان ، صوصلی و معشم محبوبه بی ترجیح ایدن بر رسامک حکایه سیدر .

بنده كندسيه كوروشك نر صنتي مع لاسف
بولامادين حاده ، هانري باتايه - كتابلري
آراسندن - اودرجه صبوط ايدم كه وفاتي بكا
عزير بر دوستكي قادر تاثير ايتدي . هورت
عزير دوست : فكر و فلبك قدم بر روفق ،
بر استادي .

۱۹۰۶ سنه سنده ايدى . فرانسزجه
اوله رق «له رات هرالده ايلك نشر ايتديكم
مصاحبه هانري باتايك «زفان مارشي» نه حصر
ايتدم . «بياض ارده» و «كوزله سياحت»
شهر لرنده كي انجه و ممتاز حسلري ، حزين
رسلري ، الم دام الصلبي طانه رق سويديكم
هانري باناي ، بو ماشاسيله بي تماميه بنده ايتدي .
موسيق خواجه سني كنج خويالرينك آلدانجي
ضابنده كورهره اوني روحنه بگله ديكي
«مشوق» ظن ايدن ، لکن صوكر ا حقيقتك
سرت آيدن بنفنده اويانجه كند سني فولدوره جيك
درجده سقوط خياله اوغرايان «غراس
دريله سانك حكاية قلبي مفصلاً تجليل ايتدم .
بحرك اوصاف بمنزه سني دقله آرام . مقاله
هانري باتايك انه كنججه ، ادبياته هوس
ايدم كه آكلمايه چاليشان بورك كنجي تشجيع
ايلك ايچون اوله جق ، بكا عزير مسلكداشم
خطاييله لطفكار بر تبرك مكتوبي يازدي .
مصاحبه مي «كزيده و نافذ» صفتلرله مدح
ايتدكم صوكر ، «وقادار اوزاقدن آكلاشيلمانك
دائماً بو بوك بر مسرت» اولديني سويلدي .
ساطاينك صوكر صفتنده كي سرچو جوغرك بويله
بر مكتوبه دويدن سرنجي ، افخاري و جسارتي
قولايقله تصور باه سكر . . .

هانري باناي ايله بوشكاره باشلايان فكري
معارفم او زمانه نبري منتظماً دوام ايتدي .
پيهس ، شعر ، مقاله ، خاطرات . . . تكميل
يازديلري اوقردم ؟ بعض ماشالريني سياحتلرم
اشاسنده يارنده كوردم ونا اول آئي سنه
مقدم دوغان انجذاب و محبت دائماً آرتدي .
شيمدي ده «بو يو» و «مجنون باكره» شاعرينه
قارشى بسله ديكم بو مجلوبتك سبيلريني ايضاح
ايدم كه «طرز» ني و صفتلريني تعريف چاليشام .

هانري باتايك كرك منظومه لرنده و كرك
تماشالرنده كوزه چاربان بارزاوصاف ، حدود سز
بر صميميت و يو كسك بر «نيرزم» ، يعني
ربايتدر . بو اوصاف مجزه باتايك اثر لرنده
اك عادي بر موضوعي اهلا ايدن مديتد
صحت و نلر كيبدر . صميميتي او قادر
جسوردر كه بشرك اك كبرلي ضد فليريني والله
فانما يلاتي كسكين بر بيشترله تشخيص و تشهير
ايدم كه فلبك درين رفتار كلتي كوشه لرنده دولاشير
و بو نوون شاهداتي تردد سز سويلر .

چيركين و حزين حقيقتلره كوز بوميله
فضيلتلريني اهلاان ايتك ايتدين بعضي قورقاي
ودار فكري منتقدلر هانري باتايك انصاف سز ،
تشخيصلريني خلاف اخلاق بولديلر ، حتى
ادبياتده بري اوليان تمبيرلره كند سني تحقير
ايتديلر . بوماله نك باشنده قيد اعش ولديم
وجهله باناي «اثر لرلرله دائماً قوتلي جوابلر
وبردي . بالخاصه خلفك كوندن كونه مزايده
و وفاكار آفيلرلرله استداداً دراملرينك اك

و مستننا و قابله دكل ، هر كورنكي احوالده
آراز . مثلاً «بو يو» ده باقيشقلى بر ديقانلي
ايكي قادين آراسنده در . بو نلردن بريسي
كند سني او قادر فضله سه ويوروكه هادنا
كولوچ اوليور . لکن صوكر ا ، استخفاف
ايديان بو قادين عشقنه نخل سوز بو بوسيله
نهايت غالب كليور .

«بوليش» ا كرتبا تصادف اولنان بر
انمودجدر : اكلند بر ديكي ايچون قادينلر
نزدنده بر صدقه سواديه نل اولان ، فقط
جدي عشقندن ، درين حسلردن بحث ايدنجه
بوله و برين شيشمان ، بيچمسز ، تحف آدم . . .
«چيلاق قادين» ، فقر و جدال كوزلرينك
سانه و صويتكار ريفه سني ، اجتماعي صوبه نك
يو كسك با ساماقرينه چقنجه سيلكوب آنان ،
صوسلي و محشم مجبوريه تي ترجيح ايدن بر
رسانك حكايه سيدر .

كچن سنه يارنده ، شاعر ك ماهيه ره مثله سي
«ايوردر بره» نك كزيده حسن و آني ووزن كين
صنعتيله آشاسز بر نفاست كسب ايدن «شفت»
پيه سنده ياشلي بر استاده صميمي ، جدي و رقيق
بر ره بيله صبوط اولان كنج بر قادين ، بو درين
حسنه رغماً ، محترم دوستي آلدانيور .

هانري باناي بو وقايح روز صه تي تصوير
ايدم كه اويله «كورولش» نقطه لر ، اويله
ناشنيده استماره و تشهير ، اويله مؤثر
وضعيلر بولييوروكه او «وقايح عادي» سرحت
و شعرله منسوج بولره بو ووزنك يو كس لييور ،
يو كس لييور ، بشريتك عمومى و جاني بر لوحه سي ،
واسع بر «فره سكه ي اوليور .

ايتاياده كورديكم صنعت خارقه لري مياننده
بر دانه سني خاطر لييورم . فلور اننده «ده دنجيس»
سراينده كي كوچوك كياسانك بو ازلريني قابلايان
بو منظم لوحه «حكاه» ك مسيح نوزاد حضورنده ،
رنكين و مديتد آيين تعديني تصوير ايدم
ويوزلرجه انسان ، آت ، دوه و محتريدر . «به بو جوا
جولي» نك بوشاه نري ا ك ناچين نخره اتنه قادر مينه
كبي ايشله عشق و بر حياندر . لکن نظر لرله فتون
ايدن ، بودهاي تصوير دن باشقه برشي ، بر نور ،
بر حركت ، بر الهام و اره تماشا ايدن نك روحي
و نخله سني سر مست ايدنيور ، اثر بري لايتنا هيلكارده
اوچور ليور . بن بو نور و بو الهام «ليريزم» ،
ربايت ديورم . وهنيله ، هانري بانايك حقيقتي
تصور ايدن تماشالرنده اوانسي خاصه بي بولييورم .
او «ليريزم» كه كله لره و جمله لره شعر قانادلري
طيار ، ديكله نلر ك مفكره سني قاشا شدر اراق
قلدي ا ك كبرلي كوشه لرله قادر ترم تير و
كوزلريني ياشلرله دولدورور . او «ليريزم» كه
يوزلرجه دفعه نمثيل ايتدكار ي اويونلرله بيله
«پهرا» و «ايون دو بره» كي صنعتكارلري
درين حنجره قله آغلانير !

عزت مليح

قارالر صنه

عزت مليح نك غزه صنه صنعت و تنقيد
صاحه سنده منتظماً ماونت قلميه سني و عدايتدر .
بوكون ايلك مقاله تي درج ايدنيوروز . عزت مليح
بك كند سني عاينه سني وجوده كتير ميش بر شخصيت
و بر شهرت ادبيه در . بناء عليه «آشام» ده اناشار
ايدم كه مقاله لرينك بو صاهه ايچون بيكي بر ذرق
واستفاده منجي اولاجننه امير .

هانری بانای

فرانسه صنعت و ادبیاتی چوق قیمتلی بر رکنتی
 غائب ایتدی : مشهور هائیه نویس (هانری بانای)
 ناکهانی بر صورتی و هیچ بکلنیلده بن بر زمانده
 اولده . بعض اولوملر واردرکه انسان نه قدر متفده
 حیات و ممتنه حالت بیلکلیری نه قدر علمی اولورسه
 اولسون بته حیرتدن کندینی آلهماز ، بو اولوملردن
 برنی ایشیدنیجه : ایشته بو ممکن دکل دیر . (هانری
 بانای) ک اولوم خبری بکا بوبله تاثیر ایتدی .
 چونکه محیطک بجرم و افترا لینه رغماً حسابک ریا
 و خیانتله اورنولو چیرکین حقیقتلرینی بضاً بک انصافنجه
 بر قاورا ایشله یاقه لایه رق صحنه ده تظیر ایدن (هانری
 بانای) ی بن بزدن باشقه بر انسان ، حادثا قانیلکله
 علاقه سی اولمایان بر مخلوق دییه تحیل ایدردم و کیم
 بیلیر دهما قاج بیکلرجه کشی بکم کی دوشونوروردی .
 حالبرکه اصل حقیقت بزم تحیل و تصورلر مزدن قوتلی
 ایمش ، صحنه تماشا ک بو قوتلی خانی شیمدی بالذات
 صحنه حیاندن چکیلدی .

هانری بانای کیمدی ، نه یایدی ، بو قیده
 ناصل بر صدا بر اقدی بو نلری بازمه نه (مرصاد) ک
 چرچوهمی مساهدر ، نه ده محررینک قدرنی .
 کرچه (بانای) ک فائس صنعتی قارشیسنده گاه
 کولن گاه آغلایان و دئما حیرته آل چیریان انسانلردن
 بری ده بن ایم . فقط باشقه لری طرفندن بوبله تمش
 تفهید ملاحظه لری کندیمه مال ایدرک بو کوچ
 و کنیش موضوع ایچنده - بانایک بضاً ما سقاره
 چور دینی تظیر کی - کولونج اولمندن ایسه بو ایلی
 دهما صلاحیتدار اولانله بر اقدی ترجیح ایدرم .

(هانری بانای) صنعت و ادبیات طالنده نوجه مان
 بر بوشلق بر اقدی بوکا شیمه بوق ، چونکه او ،
 با صدیقی بری صارصان و آغیرانی طوبولان انسانلردندی .
 مع مافیه شیمه ایدله بملک دیکر بر نقطه ده او
 بوشلق چارچاق طولد بر یله بیکدر . مدنیت دنیاسی
 او قدر ولود ، صنعتدن خدمت بکل بن بو کوننی
 انسانلر او قدر قالی بوره کلی و خوداندیشدرلرکه کزلی
 بر آل (بانای) لری اورته دن قالد بر کن باشقه بر آل ده
 یی (بانای) لر بشد بر مکده در . بو قدر ساهتکار
 محیطلرده بر (بانای) ک اولوی آتیجی آجی بر خاطره
 و اونک بوشانی آتیجی سوسلی بر زیارتگاه اوله بیلور .
 بو زنکی بیلدی ، بو انسان و قیمت بولانی قیصا تمامتی
 ایدن کله بور . (بانای) ی کندی قوت و قابیلی قدر
 محیطک لطفی ، مساعده سی ، قیمت شناسلی بشدیر -
 مشدر . اگر الله (هانری بانای) ی بزم طوبراغه
 قسمت ایدیدی بو قدر انکشاف ایددی بیلیره یی ؟
 شهلی م . انکشاف ایتسه بیله قدری بیلنیره یی ؟
 بونده شهلی م . اولدکن صوکره خاطره سی
 و یا هیچ اولمازسه مزارای نیاندن مصون قالیرمیدی ؟
 بونده بک چوق شیم وار . تورک شاعری ضیا
 یاشایک خراب اولش مزارنه طائفه خاطرلر مزده در .
 دهما کون حمر سبف الدینک یاندینی قبرستان گوشه سی
 بوله مادی و قلبلر مزی الله توحیه ایدرک لاعلی التبعین
 بر طوبراق بیغینی او کنده دعا ایتدک . طوبراغه
 آندیقه م - اوت آندیقه م دیرم چونکه بزده اولنلر
 آتیجی آتیلمه لایق اولورلر - وجودلر هی بوبله
 اولیور . حالبرکه (هانری بانای) لره حیاتلر نه
 لطف کار و قدر شناس اولان محیطلری ، اولوملر نه
 و اوزون سنه لردن صوکره ده حرمتکار و منتداز
 قالیور . ناصل ایسته رسکرکه اوله طوبراغه برکت
 اولماسون !

مصاحبه ادبيه

ادبيات ووطن

و خاطر لا تمقدن بردنيقه خالي قالميان تاريخ مدرسي
(فوستل دو قولانز) . صاحبك مبدآءه ابراد
ايداش بر لطق شكران ...

ايشه ايكي آبدء حرمت كه بوكا ايكي فليجمنز
ظفر قهرمانى ارباب سيقدن زياده اثبات اياقت ايتدى .
وبووسيله ايله بر كره داها خاطر لايه لم كه اسكى دن
بر قومشوز اولان كوچوك بر دولت ، بالقان
مچار به سنده عليهزه اولان بر غالبى بو بوك و ملي
شاعرلى سايه سنده فزانمشدى ؛ قولاق قاپارتم
واونلرى ديگه يه لم ، چوتكه اونلر ، بو ظفري
اردومزدن زياده شاعرلر يمه مديونز ديورلر !

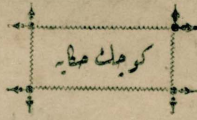
عشق شمرى . . . فقط اربيق كافي .
اجداد يمزده ميخانه ويئاتق شاعرى ، آت ، آخور ،
قوناق مداحى ذاتا چوقدر وهان اك چوق و موجود
اولان بونلرده عصرلردن برى بر كوزك آفات الوانى
تحليل ايدن ؛ كيريك ، ياناق ، قاش ، خلاصه
اعضاي وجود تصويرنه انحصار ايدن ادبياتز
ظالم (سسوز) معااهده سنى بيرتمقله اوغراشان
بر اردو افرادينك تولديكي كونلرده اولسون
ادبياتك بومردار عنعنه سنى تماما اونوتماي ،
آننه سنى وهمشرد سنى رذيل برسورونك نرسندن
مصون كوره چي كونلره قدر - ياناغنه دكاسه بيلاه ،
ادبياتسه اولسون - آت عشقى صوقا مابدر .
اك بو بوك شاعر دين اولان « حاكف » ك بيلاه
صوك زمانده كي منظومه لر ينك موضوعى ، حدودى
هنوز بللي اولمايان زواللى وطنمزدرد . فقط ينه
متشكرزكه وطنك محبتله دكل ، عشقه لايق وادبياته
موضوع اولايلاه چي تورك شاعرلى آرمه سنده اك
اول كشف ايدن نامق كالدن صوكره اونك نجيب
اوغلو على اكرم بك استانبولك بو طالع مزو آسيانك
بو شرفلى كونلرده اضطرار بزله متناسب بر شاعر
مجموعه سى نشر ايتدى .

يالكرز « آنا وطن » استمنده كي بو اترك
تك بر قصورى واردرد ؛ اينجه اولماسي . . . آناطوليونك
شهامتى ، بوبله هم عرض هم وزن نسان كي
ايكي وزنده تصرفه مقتدر بر قلمله يازان بر شاعر ك
اثرى ايستردم كه رساله دكل ، كتاب اولسون .

مدحت جمال

اسپانيا حكمدارلردن بيلم هانكيسى و عهد
حكومتده نشه لي اولماسى لازم كلن مملكتنى
بركون سراينك نجره سندن سير ايدبورمش ،
اوزانلرده بر آدمك او طور وب كولد يگنى كورهش
وبحق شاشارق ديمش كه :

— فقط كيدوب بايكرز ؛ بو آدم يادلى ،
ياخود « دون كيشوت » اونويور ا في الحقيقه
كنديلر كورمشلر كه بوخندان چهره « دون كيشوت » ك
صحيحه لرى اويسته آكيلمش در ا مام طومنه مجبور
اولان بر مملكتده آخواق « سهروانس » ك كتابندن
آينان موقت بر شطارت قابل ايضاح اوله بياير . فقط
« سقاريا » صوينك قيرمزي آقديبي كونلرده بشوش
اولان تورك چهره لرى قدار قادينك جلدندن ،
آندن وايكندن بحث ايدن تورك شمرلى ده اليم
بر ممداز . بن ظن ايدبورم كه بروطنك چوجقارى
منظومه لر نه موضوع دوشونوركن وطنلرينك او
كونكي جغرافياسنى وتاريخنى خاطر لايه به مجبوردرلر .
سكز سنه دن برى برست مجبولدن عودت ايتمين
بر ارككه هر اوده برقادين آغلاركن ، آناطولى نك
ولايتلرى ؛ سنجاقلى و فضالى هيت مجموعه سيلاه
شهبدا اولوركن ، استانبولك هجرى محله لرى
غدا سزلقدن تورم ايدركن - صانكه هر او بر
قوناق ، هر چامورلى سواق - سعداباد دره سى
ايمش و هر قولانده احمد نالك بر داماد صرفى
اوطور يوروش كي - عشقى شعرلر وشهوتلى شرفيلر
ترنم ايدن حسز و حيانز بر ادبيات متاركه دن
صوكرمي اك نجييع وقايعدن بردانه سيدر . دوشو -
نملى بركه حسلى ملترك مچار به لرده كي غالبيتلرينك مهم
برقسنى اولمك شاعرلى فزانمشدر . حالا خاطر لارم :
« موياسان » فحش حكايله لرى يازديقى زمان بيلاه
صحيحه لر نى فرانسزله آلمان غيظنى تلقين ايدن
سطرلر و نيجهرله بثيرردى و فرانسه نك بوكونكي
ظفرنده اك بو بوك حصه شرف الى سلاح طوئانلر
قدر الى فلم طوئانلر كدر . بو مظفر ملت غالبيتك
آبده لر نى - يالكرز مجبول نفره ومشهور قوماندانلره -
حصر ايتمكه قالمادى ، بوكونكي ظفر ك فجر نى
فلمك اوچيله حقه سندن چيقاران بر شاعره .
(بول ده رولد) . ديكيان هيكل و ۱۸۷۱
خسرانك انقمانى كرسى تدريسده خاطر لامقدن

بر یوز قارهسی

بوندن اون آلتی اونیدی سنه اول ، عثمانلی - یونان حربی ائتماسنده ایدی صانیم ، مغنیسا حوالیسندن اوچ دلیقانی ، اوچ کینج عسکر قطعه بوندن فرار ایله ، دونانک و بردیکی سلاحلر اوموزلرینده ، داغه چیقه مشلردی . بو اوچ دلیقانلیدن بری بکری بیلدر ، یا یا کوننده اقامت ایندن اسکی بر شقیق ، باقرلی شعبان افه نك تک اولادی ایدی . صاروخان حوالیسناک اختیازلری باقرلی شعبان افه اسمی بک آبی طانیلر . چاقیرجه ایلیدن حتی قره علی دن اول آبدین داغلرینده دولاشان اولادی . عام اون سنه حکومتک پیاده وسواری قوتلرینه قارشلی دوردی ، بعضاً ایکی آرقاداشله یوزکشیلک برئادارمه مفرزه سی تارومار ایستدیک اولدی ، بعضاً ده نك باشه آیلرجه اوداغدن بوداغه کیدیک دو بولدی . کورکده سی قالدین اوزونیدی ، براسکی سردار مجوزه سی آکدیران پوسکوالی ومهیب کلای ، چیکلری ، بول سالواری ، سیلاحلی وقوشاقلری ایله آبری برهیت اکتساب ایدر وآره صیره قیش وقار اوزته سنده کوبلرک چیلری آرقه سنه دیکینجه اوزاقدن برکوکچک چنار آغاجی آکدیردی . کوبولر اون حرمتی وقورقوبل بر مجله سورلردی . چونکه زنگین وقوتلرله قارشلی بی آمان ، فقیر وضعه قله قارشلی حایه کار ایدی . داغه چیقیدینک بشنجی سنه سی ، معمول ومتغلب بر آغای تا دلب وتهدید ایله اوغراشدی ونهایت ، کجه نك برنده اون وحشی بر قایلان غنییه یارجه لایوب ، باشلی چیفتلک فایوسته آسدی ، کورکده سی تارلاسنک اورته سنه آندی ، قول و باجاقلری مالکانه سنک سنورلرینه براندی . معمایه باقرلی شعبان افه عمومیتله بوتون زنگینلرک و بوتون چفنگ بکارسنک خصمی دکادی . پک ایی خاطرلارم ، بزم چوجوقلمده ، دوکون و بایرام کونلری مملکت مزگوتون داوولاری ایگه تن ودلیقانلیری صاعترجه اوسنانان هپ اونک نامه چیقه مش تور کولردی ، بونلردن بردانه سی اورازده حالا چاغریلیور :

باقرلینک اونق طوتدی داغلی ،
آتش صاچار ، آرتیردی قازلی ،
قانه دولدی مغنیسا نك یارلی
یاواش یوری آمان ، افهم دویماسون .

باقرلی شعبان افه استیجان ایتدیک زمان آلی باشنده واردی ؛ آنجیق بو باشنده دنیا اوینه کیردی ، بر اوغلو اولدی و بکری سنه ، نام بکری سنه ، هوز قصیه و کوبلرده داووللر اونک آدیله ایگه رکن ، او ازلتمش و اونونوش برحاله اوصلو اوصلو کوننده باشادی و برقهوه نك چناری آلتنده گاه نارکیله چکدی ، گاه اویوقلادی . اوغلی عسکر دن قاجوب ده داغه چیقیدینی کون تمام یتش یاشنده ، آق صاقالی ، سونوک کوزلی و یاری قاپرلاشمش بر اختیار ایدی ؛ فقط ، هر شیته رغماً ، هوز او مهیب قیافتیه ، مطنطن سلاحنی ترک اتمه عسدی . نه کیم اوغلی نك یاپدینی ایش کندیسنه خبر ویرلدیک آنده ، ایلمک حرکتی آلی سلاحلغنه کورتورمک و برینه هجومه حاضر لایر کبی برشدنله بوندن داووانغ اولدی ، اوزون بر مدت بو وضعه یتده ، حرکتسز ، سسسز ، دوندی قالدی . صوره بردن :

— یالان سوبله یورسکن ، یالان سوبله یورسکن ،

— یتر ، یتر .
دیهه باغیردی و بوندن قالفوب سنده لیه سنده لیه اوینه کیتدی . قاریسی او جاق باشنده یکه مشغولدی ، باشلی چوروب اون کورونجه آلتدن قاشینی دوشوردی و :

— امان افهم ، سکا نه اولش .

دیهه هاغیردی ! چونکه شعبان افه نك یوزی ناز کبی قیب قیرضی ایدی و بتون وجودی بر صیغه نوبتی آکدیرجه سنه تیرمه بوددی . ایکی آلتی قاریسنک اوموزلرینه دایادی :

— دویدگی ، دویدگی ؟ دیدی . مصطی ...
و آرقه سی اکیال ایده مدی ، بوغازی هیچتر قله دلار کبی اولدی .

— سوبله شهیدی اولش ؟
دیهه آغلامه باشلادی . اوزمان شعبان افه ، تاثری شهید بر حده منقلب ، قاریسی ، ایکی آلتیله طوتدینی اوموزلرینده شتله صارصه رفی :

— کاشکه اویله اولسه یدی ، دل قالدین ، کاشکه اویله اولسه یدی . قاچش ، عسکر دن قاچش و اولدیرمش . دییه باغیردی . صکره دیشاری و یوسوقلری قیصامش برحاله ، قوللری اوک ، ناصرتی بردوشمنه طوغری اوزانه رق اوست اوسته شو سوزلری سوبلیدی :

— آه ، یزید ، یوز قاره سی یزید ! یوز قاره سی ، یوز قاره سی ! و مندرک اوزرینه بیقیلوردی . کوبولر ، اوچ درت کون اونک یوزنی کوره . مدبلر ؛ اوندن دیشاری به چیقه یوردی و صیاحدن اقصامه قدر بلکه یوز کره ، بلکه هر دقیقه :

« آه یزید ، یوز قاره سی یزید ! » دییه سوبلنوب دور یوردی .
کندیسنی صورمه کلنله قیوسنی آچادی .
« بن بوندن صکره عالمک یوزینه نصل باقارم ؟
عالمک ایچنه نصل چیقارم ! » دییوردی .
کونک برنده قاریسی تحمل ایده مدی و

— امان افهم ، قاچدیسسه ، طاغه چیقیدی ایسه نه اولور ؟ کنجک بو . . . باری سن سوبله . سن که سنه لرجه طاغلرده یاپاد یگ قالدی . کونک برنده اوده سنک کبی عقالی باشنه طوبلارده هر شی اوتوتولور کیدر .

دیهه بر قاچ سوز سوبله چک اولدی ؛ شعبان افه اویله برکوبوردی که ، آرز قالسون یکری ییلق حقوقه رغماً ، قاریسی تیه لیه چکدی . اختیار شتی تیردیور :

— ایکی ده برده سنک کبی ، سنک کبی ، دییوب دورمه قالدی ؛ دییوردی . او بزم کبی نصل اوله بیلیر ؟ کوزیک آچ قارشو کده کی ادامه بر آلی باق ؛ بن عسکر قاجانی دکادم ، هیچ بر زمان بویله باقادم . حتی طاغده کزرنک موسوقو حاربه سی چیقیدی ایدی ده آجار اوغلی عارف بک آجدینی کواکال بایراغنیسک آلتنه ایلمک کیرن بن اولدم . آرز لار کبی دوکوشدک . سنک کبی . . . سنک کبی . . . آغزیک طوبلا ، قالدین ! بن طاغه ، دولتک و بردیکی سلاحه دکل بن کندی سلاحه ، کندی آمله چیقدم .

باقرلی شعبان افه بویله جه گاه قاریسیله غوغا

و برتون پنهان بود و در آنجا پنهان شد.
خاطر لارام ، بن چو جوقا فتمده ، دو کون و با برام
کوناری عمل کنه زلفتون داوولاری ایگه تن و دلیغا نیلیری
ساعتلرجه اویتان هپ اوانک نامه چیمهش تور کولردی ،
پولردن بردانه سی اورلرده حالا چاغریلیور :

باقرلینک اونی طوتدی داغلیری ،
آتش صاجار ، اربتردی قازلری ،
قانه دولدی مغنیسانک یارلری
یاواش پوری آمان ، أفهم دیوانسون .

باقرلی شعبان افه استیجان ایتمدیکی زمان آلی
باشنده واردی ؛ آتیقی بو باشنده دنیا اوینه
کیردی ، بر اوغلو اولدی ویکری سنه ، نام
یکری سنه ، هنوز قصیه وکوللرده داوولار اونک
آدیله ایگه رکن ، او ارنویش و اونویش برحالده
اوصلو اوصلو کوبنده یاشادی و برقهوه ننگ چناری
آلتنده گاه نارکیله چکدی ، گاه او بوقلادی .
اوغلی عسکر دن قاجوبده داغه چیقدی کون
تمام بخش یاشنده ، آق صاقالی ، سونوک کوزلی
ویازی قانورلاشمش بر اختیار ایدی ؛ فقط ،
هر شینه رغماً ، هنوز اومهیب قیافتیه ، مطمئن
سلاحغنی ترک ایتتمه مشدی . نه کم اوغلی ننگ یاپدی
ایش کندیسنه خیر ویردیکی آتده ، ایلیک حرکتی
آنی سلاحغنه کونورمک و برینه عومه حاضر لانی
کمی بر شدتله برندن داورانق اولدی ، اوزون
بر مدت بوضعتده ، حرکتیز ، سسزه دوندی
قالدی . سوکره بردن :

— یالان سوبله بورسکز ، یالان سوبله بورسکز ،
مصطفی بونی یا مامشدر ، مصطفی بونی یا پاماز ،
دییه باغردی .

بوتون موجودتی عصبان ایله دولدی و کوزلرنده
یکری بیلدر کیمسه ننگ کورمدیکی اسکی و غریب
بر آتش یازلادی .
دیدیلرکه :

— یالان اوله ماز ، بز تام برندن دویق .
اوج کون اولبور ژاندارمه لر تعقیبه بیله چیقدیلر .
آلاری سلاحغنده تیرهن باقرلی شعبان افه
قیصیق برسهله :

— ناصل اولمش ، آسکلتیک باقمه .
دیددی و دیزلرینک باغی چوزولمش کمی برینه
بیغالی .

— برکیجه ، قیشله ننگ قابوسنده سنسکی
نوجی امیش ، دیدیلر . دیگر ایکیسی قصیه لی
حافظک اوغلی ایله ، نارلیجه لیتسکی ، کوندوزدن
ایندیکاری قورسشونلری جیلرینه وقبولرینه
دولدره شلر ، غیرالری قابولرینک آلتنه آشار
وسنککینه دیشلرکه : « هایدی ، باقمه دوش
اوتزه . » اوده ذاتاً بر قاج کوندیری خبری
امیش ، اووايه دوغرو چیقوب کیتمشلر .
باقرلی بنه داورانیر کمی بر حرکت یاپدی و آلی
شدتله سلاحغنه اوردی .

— دور ، دیدیلر . دهاسی وار ! ایشک
ایچنده برده جنیبات کورونبور ؛ سنسککیرک
قراری صیاحی « دوغالار » بولی اوستنده اوج
و نجرک جسدی بولدیلر ، پولردن ایکیسی اولمش ،
دیگری جان ویرمک اوزره امیش . سوکنجینک
افده سنه کوره مشله شوبله اولمش : اوجده
جروالر اوستنده صباحه قارشی اووادن قصیه
کابورلر مش . اورنه لی هنوز آلاجه فراکلی امیش .
بردن قارشیلرینه عسکر قیافتنده اوج کشی چیقمش
و : « داورانایک ، باقارز ! » دییه باغیرمش ، جواب
یکه معدن اوست اوسته آلی آل سلاح باطلامش .
آتده کیلر بره درشلر . سنسککیرلده بوش قالان
جیوانلره آنلابوب درت نغله ، غائب اولمش
کیتمشلر . . . . .

باقرلی شعبان افه حکایه ننگ بوراسنده بردن :

کندیسی صورمه کلنلره قیوسسی آجمادی .
« بن بوندن صکره عالمک بوزینه نصل باقارم ؟
عالمک ایچنه نصل چیقارم ! » دییوردی .
کونک برنده قاریسی تحمل ایدهمدی و
— امان أفهم ، قاجدیسه ، طاغه چیقدی
ایسه نه اولور ؛ کنجلیک بو . . . باری سن سوبله .
سن که سنه لرجه طاغلرده یاپادینگ قالدی . کونک
برنده اوده سنک کمی عغنی باشنه طوبلارده هر
شی اوتوتولور کیدر .

دییه بر قاج سوز سوبله چک اولدی ؛ شعبان
افه اویله بر کوبوردی که ، آرز قالسون یکری
ییللق حقوقه رغماً ، قاریسی تپه لیه چکدی . اختیار
شقی تیردیور :

— ایکی ده برده سنک کمی ، سنک کمی ،
دیوب دورمه فادنی ؛ دییوردی . اونم کمی نصل
اوله بیلیر ؛ کوزیک آج قارشو کده کی ادامه بر آلی
باق ؛ بن عسکر قاجانی دکادم ، هیچ بر زمان
بویله باقادم . حتی طاغده کوزرکن موسقوف
مخاریسه سی چیقدی ایدی ده آجاز اوغلی عارف بیکک
آچدیکی کونکال بایراغنسک آلتنه ایلیک کیرن بن
اولدم . آرسالار کمی دوکوشدک . سنک کمی . . .
سنک کمی . . . آغزیک طوبلا ، قادن ! بن طاغه ،
دولتک ویردیکی سلاحه دکل بن کندی سلاحم ،
کندی آتله چیقدم .

***

باقرلی شعبان افه بویله جه گاه قاریسیله غوغا
ایدلرک ، گاه کندی کندینه سوبلوتوب دوکونه رک
خلفدن اوزاق غرابلی و آجیقی بر هفته کچیردی .
صکره بردن مدهش بر قرار و برنلره مخصوص بر
سکونت و متانتله قالدی ، دیشاری چیقدی ربتون
کوبولوره آیری آیری دیدی که :

— بو بوز قاره سی بن کندی ایلیه تیرلیه چکم .
یاورن قصیه به کیدوب حکومه و یا بیکباشیه به حاجت
ایده حکم . جوق شی ایستهم . بکا بر حیوانله بر
غرا و برسولر ، یا نه ده ایکی ژاندارمه سوارسی
آلهم . ایلیک اذنیله بش اون کون ایچنده اونی هانکی
جهنمده ایسه یا قالاوب یا اولو یا دری سورو کله به
سورو کله به کتیر منسهم ، بکاده باقرلی شعبان افه
دینه سونلر .

اختیار شقینک بو سوزلری کوبولوری ایچین
ایچین کولدی بریوردی .

— افه ، دییوردی . سنک آرتق بویله
ایشلره قاریسه جق زمانک دکل ، وار کچ ، اوطور
اوطوردینک برده . . . . .

باقرلی بی بو نصیحتلر بو استخفاف کاز سوزلر
دها زیاده چیلدی برندی و هان ایرتسی کونی صولوغی
قصیه ده بیکباشینک یاننده آلی ؛ عین قراری
دها بیوک بر عزم و متانتله سوبلادی . فقط بیکباشی
بک ، اختیاری شوبله بر باشدن آیاغه قدر
سوزدی و آچی بر استیزا شیوه سیله :

— بو ایملر سکا قالدیسه وای حازه . . . . .
دیددی .

بیکباشینک سوزی شعبان افه ننگ قانیه بر
خنجر کمی صابلاندی .

بر مدت کوبنه دو ننگه ، باشی آلوب تکرار
طاغلره چیققی آردسنده برتده قالدی . کندی
دیکله دی . قولاری ، باغایلی بوقلادی ، بوروبه چک
وقیملدا نه جق حال بوقدی . سنسککیرک بوکی و سولک
معنوی یازنه ننگ صیزلاری ، طاغالر اونی ، شعبان
افه بی چوجوقلری کولدرن و یاشیلیرلی آغلانان
عجاب بر قاب حاله صوقشدی .

ی . ق . ی

دجله ده بر قایق عالی

- دجله به عائد تحسیر لینی، بر یوزنده کی بوتون کولارک وصولرک
سحرینی ترم ایدن مهر علزنده یاشاش احمد هاشه احناف ایدیبورم -

عئانک آرقادا شلرندن مراد ائندی ،
حسقله دیدی ، که بوروز کار دکیزلر نئندن کلپور .
بو ، صیجاقدن قابانان طوزلو صولرک اسلیمیدر .
حسقل - کذلک بحر جهنم یا ائندینا .
مراد ائندی - ده کزه نه قیزیورسک ،
سانا کلن بوزلرده اوردن کلپور .
حسقل - کذلک موز ، کذلک شکر اوردن
کلجک ، ولکن کذلک ها ، کذلک موت اوردن
کلجک . کذلک « کوسج » [۱] بچردن کلجک .
حسقل ، صیجاقدن ، سر خوشلقدن ده لی کپی
سویلیور ، عئانی اکلندر مکه چالیسوردی .
آرتیق آقشام اولمشدی . ارقاده کی خورما انا جلیرنیک
اوستنده علو غاو یانان قزلیق ، حسابسز ، قانی
اوقلر کی دالر آره سندن اوزانوب سوزیلور ؛
دجله ، مرجان تونزدن برسایله کی قرمز خاره لرله
شعشعی و سسسز آقیوردی . آی ، کوموشدن ،
ذکری بر لوحه حالنده ، ارغوانی صورلده ،
بشیکده کی چوجوق کی سالانندی ... بوضره ده
بر بوجک برواپور ، دومانلی صاورارق آقانی به
قارشی کیدیور ، قوتلی پروانه لرله دورغون
صولری قاریشدر بویوردی . داها ده مین بر کول
کی ساکن دوران دجله ، صانکه فوطنه به
طوباش کی دالغه لاندی ، و کونشک قزلی عکسلرله
بر قان دریاسی حالنده چالقالانارق صورلده
خازق العاده بر رنگ وشعله اویونی اولدی ...

*
قایغه بینمکه حاضر لاندیلر ، آرتیق بر آشانی ،
بر یوقاری نهرده دولاشه جاقلر ، ایجه جکلر ،
اکله جکلردی . آچقده بر قایغه راست کلدیلر .
بونده ده بر کیفی طاقی واردی . بری بر لرینه
آشنالی ایتدیلر ، قایقلرینی یان یانه باغلا یاراق صولرک
آقینتیسنه ویردیلر . ساجلده کی باغچلرده اکلنلرک
سسسی ایشیدیلور ، حد اوستنده اوزونجه بر قارالی به
بکزه مین قایقلر چوغالیوردی . تام بوضره ده
هواده برده کیشک اولدی : سسسار اوچیور ،
آی داها یارلاق ، کولک بوزی داها مانی اویوردی .
سرت خورما دالرنده بر خشرنی باشلادی ، آرتیق
هوا پوراز لامشدی وشیمدی ، وجودلره مجبول
بر منجه دن یکی بر قدرت کلمش کی هب جانلانش
شوق ونشسه ایله عریجه غزالر سویلورلردی ...

*
بر اراق ، شوبله اوزاقدن اوزاغه بوموشاق
دوقوناقلی بر قادن سسسی ، هوالاش بر قوش کی
چرپندی ، چرپندی ؛ صوکره بر ایکنلی حالنده ،
دالندن قوش بر کل آهسته لکباه دوشوب صوصدی .
بوسس اونک ، « سپیله » نیک دی ، بر « عنابه »
[عربجه بر مقام] ترم ایدیبوردی . عئان ، بئندن
وورولشه دوندی ...
عجبا ، بر نوحانلق یانیش اولق ایچینی « خسته م »
دیبه خبر یوللاش وشیمدی ده کلشدی ، بوقسه
او خیانت قیز باشقارلرنیک ارسنده ایدی ... ؟
عئان بوبله ایچی یانارکن ، وفنا برشی یا باجاغندن
قورقارکن چانی ، فقیر فقیر قابانان قادیلر کی
اویناق بر هوا طوندردی ؛ هر طرفدن عریجه
شرقیلر ، غزل سسلری کلپوردی ...

*
بردن بره سرت ، کسکین وارکک بر تورکو

« عماره » دجله شریک ایکی به بولونه رک ال
اک بویوک قسمنک دبرسک بیچمنده قیوریلدی
ساحلر اوستنه قورولش شیرین بر قصبه در «
صولرک آقینتیسله بئداددن کلنیرکن ؛ اوزاقدن
یوکمک خورما انا جلی آره سنده بیاضمی ،
کوزل صره صره یالیز حالنده کوزو کبر ؛ و بو
سپوتون یاقلاشجه ، انا جلیرک اراسندن بر یارم
ادا کی میدانه چیقار .
عماره نک ساحلری بری برینه ربط ایدن
کوپرولری ، و بولدن بویه ریختیمی وارد ...
بر یاز کونی ، اوکلدهن صوکره ؛ ایشنه بورختیمک
کنارینه بر قایق یاناشمش ؛ عئان چاوش ، اوچ
ارقدانلی و ایکی چالیچی یهودی بر بر قایغه
ایدیورلر ، بر باغچه عالی یاغیه کیدیورلردی .
ساحلن کینلر ، عئان چاوشه آشنالی ایتدیلر .
اونی هرکس طایر و سوردی . بو طایر شقاق
وسوکنک سببی ، اونک بیکیکله شهرتی ایدی ؛
برکیجه ، سواقارک قویتور برنده اوچ مجبول
شاقه لی طرفدن قیصدیراش بر قادی تک باشنه
اونلرک الندن قوروتارمش ، هراوجنه ده تیز بر دایاق
آئمشدی . ایشنه اوکلندن بری عئان چاوشی هب
سورلردی ، اساسا اوده بوعومی توجه لایقدی ؛
چونکه سوزینی صحبتی بیلیر ، و قارلی ، اکراچی ،
درست ، هر شیتی دورده و بره سویلر ، جسور ، چویک
مرد بر انساندی ، بولوندیغی جاسارده کوزه چاریان
هرکسک اوستنده کورون بر حالی واردی ، بیلمز
ناصل بر سحر ایله همین کندینی صایدیرر ، اطرافتی
همین اداره ایدردی ، اونک بوجی ول جاذبه سسه ،
بو حاکیت سربنه کسه عقل ایرد بر مژدی ...
قایق ، آجله به باشلامشدی . دجله قزغین
کونشک کوزلی قاشدر بران بارلاقنی ایچنده بیاض بر
علو سیالهی کی آقیور ، و بوسایله نک اوستنده
کوموشمی صورلدن داها آزار لاق بر بوغوطبه سی
تیره شه رلک صانکه قفلجملیور ، و قایق آقنی به قارشی
ایرلیور ... قارشیکی خورما انا جلیرنیک کولک سیله
قارامش قی صولری یاقینلاشیدور کی ...
هوا « شرقی » [لدوس] ایدی .

قایغه کیلر ؛ داها سرتیه بریره کیده جکلری
ایسدیله هب او طرفه باقیورلر ... ایردتلری
صاحل ، اوستنده کی صره صره اولر ؛ صانکه
کونشدن قیزمش ده اریورمش کی ، قفلجملن
بوغولر ایچرسنده قانورلاشیدور ، کوچولویور ،
اوزافلاشیدور ... عئان چاوش ؛ بو آران مبهیت
ایچرسنده ، قاچ دفعه عینی نقطه نی دالین کوزلرله
آراوب بولمشدی . صیجاقدن شکایت ایدن قانوجی
حسقل ایله شته شیرکن ، « سپیله » نک او طوردانی
اوه ، اوزاقدن اولسین بر داها باقدی .

« سپیله » بر قاصه ایدی و اونک بر اسمی ده
عراق دلبری ایدی ، اون ایلیک اوکجه ، بر باغچیه ده
کل و قداح [قداح ، بیاض رنگده اولان ، تورنج
و پورقال چیککرینه ویریلن اسمدر] طوبلارکن
کورمشدی ؛ باشنه اورتدیک « چیناوی » عئانک
صره دن کنار لرله الون بر چرچوه ایچرسنه کبرمش ؛
اسمر ، بیضی بوزی ، آتش کی قرمز دی دودقاری ،
سیاه ویری کوزلی ، اوزون کیریکلری و اوزون
صاچلری واردی . پنه « دشدانه » سنک [پیلری
فضله جه ایچق اولان بر نوع اناری] ایچق

عئانک قایغی باناجق کی یان یانمشدی و صدالک
بر کنارینه طوتومش ، کوسکسه قادر صولر
ایچرسنده چرپوردی . شعوری یوق ایدن
حیرت ثانیلرندن صوکره اناسلر کندیلرینه
کلدیلر ، و کلادیلر که بو بر کوسچدر . عئانک
بئندیکی قایغک تهلکلی وضعیتی ده آکلاشامشدی .
یاننده کی قایغه باغلی اولدیغی ایچین باتامش ،
ساده ایچنه صو دولمشدی . عئان حالا بر ایله
قایغک کنارینه طوتویوردی ، و باغین بر حالده
ایدی . اونی آیلته چالیسیرکن ، بر قونک یوق
اولدیغنی کوردیلر ! . اونی وحشی حیوان
قویارمشدی ...
بر خبر بر آنده بوتون قایقلری دولاشدی ،
بر ماتم آلابی حالنده قایقلر تارابه یاناشدی .
عئانی ال اوستنده چیقاروب بره یانیدیلر . عئانک
وجوددن آقان قانلر هیچ دئموردی ...
اکلنلر ، کوسکسته بوغماه حالشان بر قادن

قايق ، آچمه به باشلامشدى . دلجه قزغين كوشك كوزلرئ قاشديران پارلاقنى اچنده بياض بر علا سياله سى كى آقپور ، و بو سياله نك اوستنده كوموشمى صولردن داهان پارلاق بر بوغوطبقه سى تتره مشرك سانكه قفلجمنپور ، و قايق آقنى به قارشى ايلرپور ... قارشى حورما آغاچلر نك كولكه سياله قارارمش قى صولرى ياقينلاشيدور كى ...
 هوا « شرقى » [لدوس] ايدى .

قايقده كيلر ؟ داهان سرينجه بربره كيدمه جكارى اميديله هب او طرفه باقپورلر ... آيرلدارلى ساحل ، اوستنده كى صره اولر ؛ سانكه كولشدن قيزمده اشورمش كى ، قفلجمله نى بوغولر اچيرسند قانورلاشيور ، كوچولپور ، اوزاقلاشيور ... عثمان چاوش ؛ بو آرتان مبهيت اچيرسند ، قاچ دفعه عنى نقطه نى داغين كوزلريله آرايوب بولمى . ميصاقدن شكابت ايند قانونجه حسيل ايله شته ليرك ، « سبهله » نك او طور دىنى اوه ، اوزاقدن اولسين بر داهان باقدى .

« سبهله » بررقاصه ايدى اوانك بر اسىده عراق دلبرى ايدى ، اونى ايلك اوكله ، برانجه ده كل وقداق [قداق ، بياض رنگه اولان ، نورنج و پورفال چچكلرينه و بريل اسمدر] طولاركن كوزمىدى ؛ باشته اور تديكى « جيناوى » عبانك صرمه دن كاتلر ليله لون برچرچو اچيرسند كيرمش ؛ اسرم ، بيشى يوزى ، آتش كى قرمزى دوداقلى ، سياه و ايرى كوزلرى ، اوزون كيريكلى و اوزون صاحبلى واردي . پنه « دداشه » سنك [ينلرى فضلاجه ايتيق اولان بر نوع اتارى] ايتيق بر اقدى كراتك ايكي طرفه اوزون اوركوزلرى صارقشمى ... عباسنك لون چرچوه سى ايتيمده ، بياضلى قرمزى بل بر قداق و كل دمتنه اكيلن بوچهره به ، ايتيى ديشلى طبقى قداقلى دوداقلى آره سننده كى عثمان كوكل و برشمى ، هر كون باشقا بر عسرت مجلمسند ، هر كون باشقا قداق و باشقا دوداقلرده كنجلكنى ، كوزللكنى دولاشديران « سبهله » نك اوزون تولي و قانلى سوكيسى عثمانك پوره كندن برتورلو سوليمپوردي ، عثمان بورقاصه ايتيى قاچ آدمك قانته كيرمش ، و قاچ دفعه قاننه بوياشمى ..

كوزللك شبرى ديللره دستان اولان بر عراق دلبرى ؛ بوكون قوللرى آره سننده يكن يارين دالدين داله قونان بر قوش كى اوچپوردي . عثمانك نه شروق ، نه جبارقى ، نه فدا كارلى ، هيج ، هيج ، هيج برشى اونى كنديه تماميله بند ايدمى . بو سكه برابر هيج بر منطق طائيمان عشق ، عثمانى ؛ بر چوق ضد قناعت و تافيلك يارلايان ديكنىل مسال . قهسى اوستنده سوروكلدى ، سوروكلدى ...

قايق ، شيمى دجه نك دبرسك كى بو كولديكى نقطه نك جوارنده ، خورما آغاچلر نك كولكه . لندرديكى صولره كيرمىدى . اچنده كيلر همهن كولكه به جان آلدلر . كوشك قورو ، ياقيجى صيجا قاننى برينه شيمى بورد رطوبتلى ، نفس آلد بر تيمان بر صيجا قاننى و اردى . برابر سه كيتردكلى خاليلرى بره ياغايه ، نواله لرئ ديزمكه ، چالغيلرده اقورد ياغايه باشلاديلر ، قداق اورتاده دوندى ... عربجه بر شريفنك اويناق نغمه لرى ، روزكارك دللرى صاللامه سى كى اور تالفك سكوتى و روزكارك داغينلانى تيزز ايدپوردي . ديركن عثمانك ادملرندن برى كلوب قولاغنه اكيلر لرك بر شى سويلدى ؛ عثمان - كنه مى يالان ... بوكوندى خسته لاندى ؟ ...

سبهله نك سوز و برديكى حاليه كليه چكى آسلا . شلدى ؛ عثمان كدرئى ارقاداشرينه بللى اتمامك ايتيى نغشله كى كورونمكه چاليشيور ، يهودى چالغيلارله شقه لشيوردي . جنويدن كلن خفيف بر روزكار جام بوغوسى تماميله بوزلره دوقونجه چالغيجى حسيل ينه شكابته باشلادى ؛
 سه بو يوق صيجا قاننى ، بو جهنم يافتينا ...

بودنده بر كجى طاقى واردي . برى برلرینه آشنانق ايتديلر ، و ياقيلرئى يان يابه باغلابارلق صويك آقنتيسنه و برديلر . ساچلده كى باجه لرده اكلنلرك سسى ايشيدلپور ، خداوستنده اوزونجه بر قارا لى به بكنزه ن قايقلار چوغالپوردى . تام بو صره ده هوا ده برده كيشلك اولدى ؛ سيسار اوچيور ، اى داهان پارلاق ، كوك يوزى داهانماى اولپوردى . سرت خورما دالرئده بر خشرئى باشلادى ، آرتيق هوا پورازلامشىد و شيمىدى ، وجودلره مجهول برمنجمن يكى بر قدرت كمش كى هب جانلاش شوق و نشته ايله عربجه غزالر سويلپوردى ...

برارلىق ، شوبله اوزاقدن اوزاغه بوموشاقى دوقوناقلى برقادين سسى ، هوا لامش بر قوش كى چربندى ، چربندى ؛ صوكره بر ايلكني حالنده ، دالندن قوش بر كل آهسته لكه دوشوب صوصدى . بو سس اونك « سبهله » نك دى ، بر « عبانه » [عربجه بر قما] ترمن ايدپوردي . عثمان ، پيندن ووروشه دوندى ...
 عجب ، بر توحانق ياش اوياق ايتيى « خسته م » ديه خبر يولامش و شيمى ده كشمى ، بو سه او خبات قيز باشقارنك آره سنده ايدى ؟ ... عثمان بويه اى اى باناركن ، و فنا برشى باياجاغندن قورقاركن چالغى ، فقير فقير قانبايان قانديلر كى اويناق بر هوا تونلردى ؛ هر طرفدن عربجه شريفلر ، غزل سسلرى كلپوردى ...

بردن بره سرت ، كسكين واركك بر توركو سسى ، قارنال قانلر نك پروازيله ، بوتون بر قوش چولپيسى صوصديرمش ، باصدمش كى بو كسدى ، و هر اهتزازنده ؛ كوزه كورونن او قىلر كى قليك لك كيزلئ نقطه لرينه اور برملر صادى ؛ عثمان آرتيق جوشمش ، غزل سويلپوردى ؛
 ديه مى [ايشته بنى]
 بليله ديه مى [سن كل سك ، بنى بلبل ديه آل]
 آلدك يوزم حيا سك
 كتيردك ديه مى !

شيمى صاف ، تيمز برهوا ايله دهرينلده كجه بر يوزينه ياقينلاشدينى حسن ايديلن سما ، باشلك اوستنده چچكلرى بيله يزدن ماى برقريره بكنر . پيور ، ساكن صولرده كى عكسى ، انسانه بيله يزلو آره سننده دولاشيورم تخمستى و بر پيوردي . عثمان بر غزل داهان سويلدى ؛
 آى چيقدى داغه دوشدى
 « خزمه ك » دوداغه دوشدى
 خزمه ك [۲] قالد بر اوم (اوپه م)
 يولم اوزاغه دوشدى ! !
 عثمانك سسى كتيدكجه بو كسيپور ، سحر و نفوذى آرتپوردى ؛

« مى » ده نه وار ؟
 من بيلمم میده نه وار ؟
 من دوشدم ، من استندم [استنمك] دوشه چك
 من بيلمم میده نه وار ؟ .. كى صالنامق ديك [
 بو سس ؛ مى و مهاب طلنك كوكلى مست ايدن كوزللكى اوستنه ، قان حيا نك اسرار انكيزلكنى خاطر لانان ميستيك ، الهى بر نفس كى آسدى ...
 عثمان بو صوك توركوئى سويلركن ، پيشنه طاقيلن قايقلرله برابر دجه نك لك كيش نقطه سنه ، يارم آدانك نام قارشيسنه كشمديلر . عثمان ديرسكنه قادار صيوانش اولان صول ايله صولره اكلپوردى . بر دن بره صولر يازلدى ، بر مغاره آغزى كى آجيان بوشلق اچيرسندن ؛ اطرافنده صولر لرك كوروردى مدهش برجه شمشك سرعته ليه هوا ده دوندى ويكى بر بوشاق ايتيمده قايى اولدى ...
 صولر داله لپور ، قايقلر برى برينه كيرپوردى ...

[۱] كوسج ، كويك باغنه و بريل اسمدر .
 [۲] خزمه ، عرب قانديلرينك بورونلره طاقدينى آتون حلقه در .

عثمانك قايقئ باناجاق كى يان ياشمىدى و صندلك بر كنانرينه طوتوش ، كوكسند قادار صولر اچيرسند چرپوردى . شعورى يوق ايدن حيرت ئايله لرئ صوكره انسالر كندليرينه كلديلر ، و اكلديلر كه بوير كوسجر . عثمانك پينديكى قايقئ تهلكتلى وضعتي ده آكلاشمىدى . ياننده كى قايقه باغلى اولدوغى ايتيى ياغاش ، ساهه ايتنه صو دولمشدى . عثمان حالا بر ايله قايقك كذارينه طولتوردى ، و ياقين بر حالده ايدى . اونى آيتايه چالشيكرن ، بر قريك يوق اولدوغنى كوردلر ! .. اونى وحشى حيوان قورامشى ...
 بو خبر بر آنده بوتون قايقلرى دولاشدى ، و بر مانم آلايى حالنده قايقلر تارايه ياناشدى . عثمان ال اوستنده چيقاروب بره يانرديلر . عثمانك وجودندن آقان قانلر هيج ديمپوردى ... ايتيلرئى كوكسند بوغمايه چالیشان بر قانن قانبايان ياردى ، هيجان ايتيمده ، بر يشان ايدى . عثمانك ياشته ديز چوكرك ؛ عربجه :

ايشته بن ، سبهله ، والله سانا كليبوردم
 يمين ايدم ، كه قلبى سانا و مرشم . نيم بائيجيله^{فتم} ، سنى قصه قاندرماق ايتيىدى . ايتيپوردم ، كه سن ، بوسيتون نيم اولاسك ، بن ، بوسيتون سنك اولام . ايشته شيمى تماميله بن سنمك . عثمان ، قانق ، سوز سويله ، ايشته بن ، سبهله والله العظام سانا كلام ... باق ، كوزلرم نه قادار ياشلى ، كوكلم نه قادار يارالى اولدى ... لكن بو آل قانلر نه ؟ بو ، هر كون طاشيديك او آل بارقلى ، اونى طاشچاق سانا نه قادار ياراشيدى .. اونى بر داهان كورمه كيمى ؟ طاشلى ديكي ، يانئق شريفليكى بر داهان ايشتمه كيمى ؟ عثمان قانق ؛ والهى ، اكر سن اولماسه كى بن بر اسير كى صاحدن سوروكيله جكار . بويه شيلر سانا ياراشيرى ؟ روح سانا فدا اولسين ، عثمان قانق ، ايشته بن سبهله ، كوكلى والله سانا كيتردم ...

سبهله ؛ بر يشان ، كندندن كيمش بر حالده ، يالواران سسبيله بويه جه باقيركن بوتون اطرافنده كيلر هيج قله آغلاشيورلدى . عثمانك قانلرى حالا آقپور ، رنكى كتيدكجه صرارپوردى . بيلنم ، ها نكى مجهول قدرته كوز قايقلرئده بردن بره بر حيات رعشه سى تتره دى ، و داغين داغين سبهله به باقدى ؛ دوداقلرئده اچى جان ياقيجى بر تيمس واردي بو ، بلسكه سبهله نك عشقنك ، آنچاق بويه جه قانله بو ياندىقدن صوكره دوعشم اولماسنه عاند حيرتى افاده ايتيىدى . آرتيق سبهله اونك ، او ، سبهله نك دى ... فقط نهدن صوكره ؟
 او نهدن فوجع بر صحنه نك بوتون ماجرا سنى قصه ، كسيك جمله لرئده طولامش عربجه بر غزل سسى ماتى بر آهسته ايكله دى :

وگنا باجتماع كالتريا
 قصيرنا الزمان بنات نغش [۱]
 نغمه ناهيم
 [۱] بز ، بر بيلدز مجموعه سى اولان ثريا كى هب بر اراده ايدك ، حال بوكه زمان ، بزى ، ايدى قاده مشد . بيلدزلى كيم داغتمدى .

مولیهر

۳۰۰ نجی سنه دوریه منامه پشیدر
 مولیهرک اوجیونجی سنه دوریه ولادتی تسمید

مولیهر

زه ، نورکاره باشلیجه ایی سبیدن بروجیبه در، بوراده
 اک اول زره اولوزی حسر ایتدیرن احمد وفق پاشا
 مرحومی حرمتله یاک ایدلم . زیرا احمد وفق پاشا
 مولیهرک اولاموت آرزوسنک نیت حقیقه لرلی
 بزده قدیر ایدنلرک ایلی اولمله اکتفا ایتیهرک قوه
 قلبه سنک بوون، موغدیله اولرلی - اصلنده کی
 قوف ضایع ایتهدن - لسانزه نقل ایله شدر، اولمز
 ضربک دیکر برچوق نا، اولرلی کی مولیهرک آمانسنک ده
 لسانزه مکس بولا، بجی اغلب ایتلدر .
 ایکنجی سبیل ایسه مولیهرک کندی احضار ایدر،
 لسانزه « کوپلی کیماری » عنوانیه ترجه ایدیلن
 (Le Bourgeois gentilhomme) ک اصلنده تورک
 ایتالی تسمیه اولان برشم واردر . بوئک ماهیتی
 تقدیر ایچون فرانسه ده اون دردنجی لوقی وزده
 سلطان سلیمان قانوی دوریه بر آزار جاع نظر ایتک لارم کایر،
 اون دردنجی لوئیک ، هر درلو نیریفکله فوقنده
 اولان زینت وسطاقتنه هولیهر نیسارو قوم پاتیا سی
 وارلرله آبری برقیمت بخش ایتدیکندن سرابده
 مستحق بره قونم اشغال ایتدی بریره لده (۱۷۶۰
 سنه میلادی سی) سلطان سلیمان قانوی ایلك سفیر

احمد وفق پاشا مرحوم

یکری سکز محمد چایی اول دردنجی لوقی زردیه
 احرام ایتدی . فرانسه ایلك دنه اوله زق بزم
 سرابلرک حشمت و احتشامک بر سفیری کی کیدن محمد
 چایی ، دبدیه و دار ایتک بله اول دردنجی لوئیک کنه فائق
 بیله اولماسی سرابجه موجب حیرت اولمشدی . بوندن
 دولایی کوچوک بر عزت نفس انتقامی آلقی قصه بیله
 مولیهر سرابجه ایتدیله . اوده تورک ایتقالی صحه سن
 بی حاضر لادینی آرتیه علاوه ایدر .
 بونی یارمه قله مولیهر بله هر کسدن زیاده محمد
 چایی کی کولک برمشدر، زیرا اوکا بوخصر صده فکری
 صوردلنده بزده ، بزرگ اوکا بایدیکنک کی صاغ الله
 طوبی صول الله دیکرلر ، صول الله طوبی صاغ
 الله برای پاشا فلدرلر جواب صوابی و برمشدر .
 کیزرینا بایک بایک مولیهرک بله

سرافیک خسته ای حسننده دکل ذهنده در . اثرده
 نظر دتی جلب ایدن دیکر بر حقیقت اوسه بر طائله ریسنک
 آبرجه تقدیر ایدله ایدر .
 امان مسئله سنه کله اوراده ده وفق پاشا مرحومک
 نیتا بکرتیه و حوصله سنک قدرنج ادرک ایدر .

اولان زمت وساطتته مولیه سارو قوه پانیاسی
 و اولان آری برقیتم بخش ابتدیکندن سرایده
 مستحق بر حقوق اشغال ابتدیی سرورده (۱۷۶۰
 سنه میلادیسی) سلطان ساجان قانوی ایلیک سفیرمن

احمد رفیق پاشا مرحوم

بکری سکر محمد چایی اول دردیحی لوئی نزدینه
 اعزام ایشدی . فرانسه ایلیک دفعه اوله رق بزم
 سرایرک حشمت واحترامک بر سفیری کی کیدن محمد
 چایی نکه دبدبه و داراتک بلکه اوز دردیحی لوئی نیک کنه قانق
 بیله اولماسی سرایجه موجب حیرت اولمشدی . بوندن
 دولایی کوچوک بر عزت نفس انتقامی آلمی قصد بیله
 مولیه سر اجمت ایدیلیر . اوده تورک احتفالی صحنه سی
 بی حاضر لادینی اثرینه علاوه ایدر .
 بونی یازمقله مولیه بلکه هر کسدن زیاده محمد
 چایی کی کولد برمشدر . زیرا اوکا بو خصصه فکری
 صور و لوقده بزده سزک اوکا یایدیف ککر کی صاغ الله
 طوئوب صول الله در کز لر ، صول الله طوئوب صاغ
 الله برای پاشا فلار لر جواب صوابی و برمشدر .
 بو کون بو خاطر نیک یادی ، مولیه رک بلکه
 بزنی طانیادخی ایچون یازدینی بو صحنه ، بزم اونی
 طانیادیفن ایچون اوچووزنجی سنه ولادنی تسعیدمن
 بزده بیق آلتندن کولمک حقیر و بریسور . بزده محمد
 چایی نیک اثرینه امتتالا کولم . بو ایکنجی سبیله
 بزده عزت نفسن کولسون .
 مولیه ۱۶۲۲ سنه میلادیسی کانون نایسنده
 یازسده تولد ایشدر . پدری سرایده چالشی بر
 دوشمه چی ایدی . اوغلنه جدی بر تحصیل و پروردکن
 صوکر ا ابتدا کنندی صمنه انتساب ایدر برمشدر . مولیه
 بکری بر یاشنه کلنجه مسلکنی ترک ایله آتور لکه
 ساوک ایدر . اون بش سنه یه یاقین بر مدت تشکیل
 ابتدیی بر قوه پانیاسی اولایده دولاشیر ۱۶۵۸ سنه
 میلادیسنده ایلیک دفعه اولار ق سرای قرالیده اجرای
 لعیات ایدر . بورادن اعتباراً مملک کوردینی رفعت بی بی
 یازدینی آنلرک کوردینی رفعت ایله چوغالیر . ۱۶۷۳ ده ایلیک
 صوک یازدینی آنرا اولار «سراق» نیک اوچنی تمیننده خسته
 دوشن مولیه اوبنه نقل ایدلر دن بر قاج ساعت صوکر ا
 وفات ایدر .
 مولیه رک آنلر نیک « قلاسیک » عنوانی آلتنده
 تصنیف ایدیلن بوون آنلر کی ، باشلیجه «مزجی هیچ
 بر زمان و هیچ بر مکانه عائد اولما لیر ایدر . ایضاح
 مقصد املیه تورک تیاروسنک تمیل ایدم چی «سراق» بی
 تحلیل ایدم . نام اینی بوچوق عصر اول یازیلش
 اولان بو اثرده «سراق» نیک شخصیتی یالاکر صفت یازده سنک
 کنندی خسته غلن ایدیشی . بالفه سبیله اله ایدلشدن . زیرا

سراق نیک خسته غلنی حسننده دکل ذهننده در . اترده
 نظر دینی جلب ایدن دیگر بر حقیقت ایسه بر طائله ریسنک
 عاتندن بوون طائله نیک ضرر دیده اولما لیر . زیرا
 سراق کنندیسی ندای ایدم چک فرضیه ایکنجی دفعه
 اولار ق ازدواج ایش ، همه کنندیسندن چوق
 کنج رقابتنه ازدواج ایشدر . یانه عینی فکریه نیما
 قیزنه بر حکیم قوجه بولمی ایستر .
 بوون بور قایع هر زمانه - عصره - مائ اولایلیار
 و مکانی تجدید ایدیلر من . اترده وقایع و اخلاق حیاتده
 اولدینی کی حیسانه تحکیم ایدر . بزنی کلندین سوزلرک
 محالنده معروف اولماسی ، حادثاتک زمانده حدوث
 ایشیدر . اونک ایچون بوندن ایکیوز للی سنه اول
 اولدینی کی بو کونده اوانری کورده نر کولمکدن کنده .
 بلریسی آلاماز لر . امید ایدیلر بر شیشی کوسر مکله
 کولدرمک کی قرلای واسطه لرله اله ایدیلن تخلفی
 سعاجیدر . بر زمان کولدر بر سه بر زمان کولدر بر من .
 «سراق» نیک ایلیک برده آیدیلدی زمان سو .
 بله دینی سوز لر خلفه کنندی آراسنده در حال بر صمیمیت
 تأسیس ایدر . زیرا بزنیک محرم اسرار ی اولق اولک
 حقیقتنه نفوذ ایشکدر . بو صورته اولک سوزلری دها
 چوق تأثیر ایدر . نیکم اتره وفیق پاشانک مولیه رک
 حکیم لرله استرا ابتدیی ایچون اسمنی ذکر ایدم رک
 علاوه ابتدیی سطر لرده بو قبلدندر . ایشته بویه
 لا بتغیر حقیقتنر تقیبت ابتدیی ، هر دوره دهر عرقه
 عائد اولایلیه چی ایچون بو آنلر لایم بر تدر . بونی
 درک ایدن احمد وفیق پاشا مرحوم اونلرک
 نقل ایدیلر بیله چکریسی لساعزه نقل ایدم رک بزده
 «آداب تاسیون» ای ایلیک دفعه اولار ق تطبیق ایشدیلکندن

آبریحی تقدیر ایدله ایدر .
 اساز مسئله سنه کلاجه اورا دده وفیق پاشا مرحوم
 نفوذ اطرینک قیمتنی و حوصله سنک قدرتی ادراک ایدر .
 بر اترک خوشمزه کیتیمی ، بزنی کولدر بر سی ایچون
 ایلیک اول اونک اسانک بی قاله ییللمه سی ایجاب
 ایدر . سز برینه اون سنه مدته «ساقین»
 دیسه کز بولفاظک نتیجه ده بر معناسی قالماز . اوفدکری
 ادا ایچون باشقه برکله بولمی ایجاب ایدر . ایشته
 احمد وفیق پاشا بو حقیقی ییلدینی ایچون بو آنلر ده
 اوله برسان قوللا ایشدر که بوندن یوز سنه صور کرده
 بینه عینی قوتنی محافظه ایدم چکدر .
 مولیه رک لساعزه کرک نقل کرک ترجمه حالنده
 طبع ایدیلن آثار نیک اسامیسی علاوه ایدم :
 احمد وفیق پاشا طرفندن لساعزه نقل ایدیلر
 زور نکاح ، زورا کی طیب . - آزار یا . - سراق
 دکبازاق . - بورغاک دانندی . . . طیب عشق .
 یته کنندیسی طرفندن ترجمه ایدیلن : قوجه لر
 مکسی . - قادیلر مکتی . - آدامجیل . - اوقور مشلر .
 نارنوف . - دون زووان . - کویلی کباری . -
 معجرلر . - دودو قوشلری . - صاوزوق . - عشق
 مصور . - انفال عشق .
 حالی نیک مرحوم طرفندن نقل ایدیلن : عیار
 حزه (دکبازاق) .
 تودور قصاب طرفندن نقل ایدیلن : پینی
 حیا . (آزار یا) .
 ضایا ش طرفندن حیا وزنیله ترجمه ایدیلن : ربانک
 انجایی (نارنوف) .
 سلیم زهت

نابلوی فسانای

روبه رتو بر ارقو

نابلویاتك ايك بوپوك اوبيني نيارت

اختيار خدمتجی قازتی کونوردکن سوکره
عودننده: « بوپوریکز » دنك ایسته بن بر
وضه منته بی اجیری آلدی وبر قودن کچیره دنك
صالونه ادخال ایندی. بوراسی دواولزی چیچک
رسدله سزین ، ساده بر ذوقله نفریش ایلدن
بر قبول صالونی ایدی .

آز سوکره قارشیدهکی قیودن کندیبده
کلدی . تیه سده نادرلهشن بیاض صاچرله قیسه
کشدن بیاض بیتقرله چهرهسی آلتشه یقین
اولدینی اشراپ ایدیبورسده پارلاق آنتین
کوزلی ، حرکتلریک قلعیتی ، سوز سوله
پیشندهکی متانت کندیبی ده کنج کوستریور
ایدی .

نابویسوله مشغول اولدینی ایچون بر آز
کیچیکدنکی سوله دنك بوپوک بر آزا کنله استغای
مصور ایستی ، المی بر اقیه رقی ، بی بولوندیغیز
صالونی یاقی باشندهکی کنیش یازی اوهلسته کونور
دی . ماضه سنده کندی برنک تام قارشینه مصادف
بر صاندالیله الیه چاکوب بکا کوستره دنك ، یکدی
برینه اوطلوردی ؛ ماضه دنك اووزری بری اوسته
بیقیلسن فرانسیزه ، ایالیکنه کتابلرله ، وایلش
راست کله بریریک اووزریه آیلش مودله
طولی وقایلی ایدی .

نابلویک و ایالیاتک ائک بوپوک ایدیلدن
برینی سلاملاقله بک بختیار اولدیغی سوله دم
دواقلرنده مستهزی برتسهله :

— بوپوکی ؟ هیچ ظن ائتم ... دیدی .
وايله صالونی کوستره دنك :

— کوربیورسکزه زدنکین بر آکم دنک ...
بوپوک کلهک هیچ برشیده بلماصه ادبیاتده
زنکیکنکله توم اولیجی سوله دم . ظریف بر
تسهله : « عجبیا ؟ » کی یاندی ونه ملتن اولدیغی
سوردی . « تورک ! » دیم ، اوزمان ، اسکی
بر دوسته تصافه پیدا اولان برکشایش ایله
پوزنده کنیش بر تپم پارلادی ، تکرار الی
اوزانه رقی الاری صدیقی .

— اوخ بک ممنون اولدم ... چونکه تورکلری
حقیقه چوق سوهدم ، دیدی .

بوپوک کلهک شرتک انجیب برمانی اولدیلرینی ،
اوراده باشایان سائرملرک بر سبب موجودیلری
اولدیغی حالده ، تورکلرک تاریخلری وضعترله
بوکونه قدر بوقایلیده بک بوپوک بر وارلی
کوسترمش اولدیلرینی ایضاح ایندی .

شرق دینچه ، عقله ائک اول تورکلر کایر ؛
چونکه تورکلر بوپوک کلتوری پوزرجه سنه اول
قلچلرنک قوتی ، طامارلرنک قایله فنیج وضیط
اقتلر ، وعصرلرجه مدت بوطلور افری آنلرنک
ترله ایصلاحتشردر ؛ یعنی برکه حق قنح ،
سوکره حق اجماره بوپوک کلتورک صاحبیلر ...
سوکره تورکلر دنیاتک ائک جنتدن بر ملتیزد ؛
یالکز آوروایلر طرفدن کندیلرینه اونیا تیلان
اوپوره قازتی مظلوم وضیتلری دوشونورسک
اونرک نه یار انسان اولدیغی تصدیق ایدرزه ...
ایالیاتر تورکلرک آوروپاده ائسکی دوستلریدر ...
دها انکلیزه ، فرانسلر اورتادم بوکلن ، تورکلرک
وندیکلر ایله نجاتی مناسبتلری واردی ...
کرک بوک ایچون ، کرک صایدیم دیگر شیلردن
طولاقی ، آوروپاده تورکلری ائک چوق سون
ملت ایالیاتلردر ...

کوستردیکی بو توجه والتفات بلماصه عرض
تشکر ایدمک :

— تأسف ایدریم که بو قطفه نظر بک جزئی
ویک محدود بر خواصه انحصار ائمکدهدر .
تورکلر حقیقه علی العموم آوروپا افکار عمومیسی
بک یاکیش ممولاته صاحب بولونیور ... دنیاده
ائک آز واک فنا طایندی بر ملت وارسه اوده
تورکلردر ، دیم .

— اوت ، اما بو سزک قیاحتکز ، دیه
جواب وردی . دشمنلرکز علی کله کرده درلودرلو
فنا جریانلر پیدا ائمک ایچون ائرندن کلدیگر قدر
چایشدقزی حالده سز عاقل ولایق قالیورسکز ،
آوروایلرک سز او کر تکه ، طایفه مجبوریلری
یوق ، حالیکه سز کندیکزی طایقی ، بیلدریمک
مجبوریتده مسکز ... منفشکز بونی اجماب ایدر ...

بک حقی اولدیلرینی ، بزمده سوک زمانلرده
بو قطفه بوله دوشوندیکزی سوله دم ؛
وشمدی قدر بوخصوصه برشی یایامش اینه کده
بوندن سوکره ، بو عطاشی ترک ائمک قطفیا
فراز ورمش اولدیغیزی بیلدریم .

اوزمان هر نه قدر کندیبی بر غزیه بخاری
صفتیه زیارت ائمکده ایه مده سیاسیاته هیچ
علاقه اولیوب ایالیاته ده ازیاده اجماعی تدقیقات
ایچون کیش بر بختیار ادبی اولدیغی سوله دم
و عملکنشک ادبیاتدهکی موقعی بیلدریمک او زره
نابولی سنه شرایه مکتبی تورکیه ملی پروفسور
پونه لیک یازمش اولدیغی بر نوصیه نامه کی کندیبسه
ارائه ایتم .

— دنک که عینی مسلک اراکندن بولنیورزه
دیدي . سزده رومانچی ، بن دوه رومانچی ...
بوکا ده ازیاده ممنون اولدم .

— یالکز سوک درجه تأسف ایدریم
ایالیان ادبیاتده ایسته دیکم قدر واقف دنک ...
مثلا بو سبب دن طولاقی آترلرکز هنوز تام ایله
معلوم دکدر ... ایالیان ادبیاتده فرانسلرجه
ترجه ایلدن اثرلر واسطه سیله جزئی بر وفور
واردر ... مثلا مادام ماتیلوه سه راتو ، دانوچیبو ،
فوغاچارو کی شاعرل ...

اوقت چهره سنده درین ، بک منالی بر تپم
سوزولدی :

— اوت ، اوت ، دیدي . شایترله آیلری
آشهرق فرانسه یه صیحر ایانلر ... دیدي . بن
جیری اشتهاری هیچ سوم ... دانوچیبو ایله
بن بر بریزدن بک باشقه ، بک اوزاق املرلر .

کندی بک مقتدر ، بک بوپوک ویگ قیستی
بر محرردر ؛ فقط بن اونک طرزینی هیچ سوم ،
کورولتیدن ، نمایشن اجتناب ونفرت ایدم .
شان و شرف دیکاری شی بجه سوک درجه
منفرددر ؛ بن کندي بوله جریالره ترک ایدمکجه
سیلیوب محو اولتی ترجیح ایدم ... بوک
ایچوندر که دانوچیبو قاندر مشهور بر محرر اولدم .
بی عالم طایفه سینه ، عالم سومه جکته ، عددی
محدود خواصک حزن وسکوت ایچنده تقدیر
ایتمی اولاکوریم .

بوقطفه نظر کندیبسنک تراک روحی ،
اصالت مزاجی ارائه ایتدیکی سوله دم .

کندیبسنن چوق بخت ایلدیسنی سومدیکنی
کوستردر بوطرله بوشی قایه رقی : — ای ، سولیکز
باقیم ... ممالکتکز دن بخت ایدیکز ... حرب
حالا دوام ایدیبورسک ؟ دیدي .

اوقت حریدن ، حر بک بوکونی طرز
جریانندن ، بزم ایچون موجود اولان ظفر
ایمانندن بخت ایدلی ، بردن بزه دیديک :

— سزه سولیه می ؟ ... سز که ملنکرتک
آوروپالریجه طایندایفندن بخت ایدیبورسکز ...

بوخصوصه بک بوپوک ایشلر کوزم بیلدریمکز ...
برمانی هیچ برشی ادبیاتی قدر اطر افلاطینه مازم ،
بوکون فرانسلرک جهاندهکی بوپوک موقبلری
فرانس ادبیاتک تأسیس ایتدیگ محققدر ...
برمانی او کر تکه ایچون تاریخ و جغرافیا کتابلردن
زیاده شعرلرک ، رومانلرک یعنی ادبی اثرلرک دها

چوق تأثیری واردر ... اوت ، سز که بینه
ایالیانلر کی لسانکیز مادام که منتشر برلسان دکل ،
ترجه لره ، مقاله لرله ادبیاتکزی آوروپا طایفه
چایشکر ... سزک نصل دوشوندیکز کی ، نصل
یاشایوب نصل حس ایتدیکنکزی آوروپایلر
خطابه لر کزده ، شعرلر کزده اوقوسونلر ،
کوزسونلر ، آکلوسونلر ... منلر آراسنده
بو واسطه ایله دها قولای ، دها توجهار بر
مناسبت ، بردوستلق تأسیس ایدر ... بو ایشلر ایچون
سیاسی غزیه لری قولایقی بک اهمیتسز ، بک دوا سز
بر تأثیر ییار ... اوله اثرلرک تأثیری ، دها پایدار ،
دها درین ، ودها حرازتی اولور ... بزه تورک
آرلرینی طاینیکز ... بوک ایچون باشقه برشی
لازم دکل ...

بو قفری تصدیق ایتم ؛ بن کندمده بو
فکرده اولدیغی ، وحی شخصی بر تشب اولقی
اوزره ، کندي اثرلردن بر یکیشی ایالیاتجه
ترجه ایتدیرمک مشغول بولوندیغی سوله دم .
مع التأسف تورکدن طوغرودن طوغرویه
ایالیاتجه ترجه ایتدیرمک ممکن اولدیغی ایچون
اولا فرانسیزه ، سوکره فرانسیزه دن ایالی
نیجه ایکی دفته ترجه ده اثرلرک لطفی کایاً زائل
اولدیلدن شکایت ایتم .

— اوت ، اوت ، طوغریدر ... دیدي ،

بوایش عیناً بزم باشه کلدی ... بعضی تیاترولر
الماتجه ترجه ایدلشدی ، سوکره نورجیلر ،
هولاندیلر بولنی آلمانچدن کندي لاسلرنه
ترجه ایتشلر . آرتق نه حاله کلدیکلری تصور
ایدم سزکز ... یالکز اسلوب دکل منابله غائب
اولیور ... بر کره بر آترک رنکی و رایجیسی
ای ترجه لرده بيله ضایع اولقی محققدر ؛ حالیکه ،
بوپوک مجھول اثر واسطه سیله بایلان ترجه لر
اکتیا یالکز رنک و رایجی دکل منابله غائب
اولیور ... برجه پاکش اکلاندیلدن ، یاخود
بتون بر صفحه عمدم دقدن کاملاً محو اولیور ...
یاخود اصلی محررک عقلمدن ، فکرندن بيله
کچیمش بک بریاد بر حاله قونولور ... فقط
چاره بوقه ...

نابولی جانتدن بخت ائمک دوندک . نابلویک
ایالی شپوری آرسنده ادبی برقیستی اولدیغی ،
نه بر جموعه ادبیه ، حتی نه ده بوپوک بر طایفه
مالک بولوندیغی ، یالکز بر قراج سیاسی غزیه دن
صارت بر موجودی اولدیغی سوله دی . و :

— بر ادیب ، بر صنعتکار ایچون نابولی
یاشانه چی بر شهر دکدر . خاقنده اوقدر قرائت
سراق ، تمیح ایلاسی بوقدر ... بوک ایچوندر که
صنعت ارکانی ، یاشامی ، کسب شهرت ایدرک
بوندن استفاده ائمک ایچون شایله ، میلانه ،
رومایه یاخود فلورانسیه کیتکه مجبور قالیورلر .
دیدي .

بر نبیلی دها قوتوشدندن سوکره ، محترم
ادیبین مساعده آله رقی ، طلب واصرازی
ارزویه تکرار تصدیق ایدمکجه وعد ایدرک
مقارقت ایدوب جیفارکن کندي کندیبسه
دوشونوردم :

بم تدقیقه نظر ائمک کینلرند بوپوک بر
موجودیت ادبیه یه مالک ، هر بری بر چوق
طایفه ، بر چوق غزیه بر چوق جموعه یه مالک
ایش آتی بوپوک برشر اولدیغی کی ، بکنمیدی
نابول شهرتدهکی کتایچی دکاکلری هر کون مشتریلرله
طلوب طلوب طاشدیغندن ، کندیبسنک ...
وادیده شکایته برحق وارمیدی ؟ ...

واسع تورک مملکتده ادبی بر موجودیتیه
مالک بکانه شهر اولان استانبوله غزیه کجملک
حیاتک نه محروم ، نه عقیم ، کتایجه بلنج
عددی اونه یان اولیان کتایچی دکاکلرنده تک
بر کتایب صامه دن بکن کورلرک نه قدر چوق
اولدیغی بیلسه عجباً نه دیدي ؟ ...

محمد رؤف

کنج شاعر ا « سودا » دن حالا بیقما دک ،
حالا دوداغکده عشق ، بوسه ، قالدین .

TDV İSAM
Kütüphanesi Arşivi
No ZE.310

بوچیلغینلقلردن چک قلمکی ،
برازده سن حایقیر یورد المنه .

شاقلا رکن بریاندن تولوم قیر باجی ،
سنک ترنگ ، ایلسه ک ، نه آجی !

اوترنگک که : خسته ، شعور سنز ..
اوترنگک که : بولانیق ، نور سنز ..

اویله صیزلاتیور که ایچمز ،
تیکسینمه کلیور او قورکن سزی .

« عشق » ی براقسه کز آی کنج قلملر !
یا شادیغمز شو تاریخی دملر

روحکزه آتش ، هیجان ویرسه ! ..
قلملریکزه بر از جان ویرسه ! ..

سودا ، قالدین ، بوسه ... برکونلک حسلر !
یوردک افقنده کی قارانلق سیسلر

داغیلسین ، صو کرا سز یازک ، حایقیرک !
قلمکزی « عشق ! عشق » دیبه قیرک !

آقره : ۱۹۲۲ - شباط - سرور ضیا

آقره دن « استانبولک شاعر لرینه » عنوانیه
کلن بوسه بیجی یازی آناتولی طویفوسیله قانلرده ناصل
بر تاثیر ابده چک ، یک بیلیمورم ؛ فقط بن کندی
حسابجه شوبله دوشونورم :

ملتک تاربخنده بعض تنه لکی دورلر
وارد ، بو تنه لکی آنلامق ایچون علی ماده شکلر
خارجنده ، معجزه به یاقین خارقلر وجوده کتیرمک
ایجاب ایدر . بوزمانلرده بر ملتک قوت نامنه ، مادی
منزوی ، نه سی وارسه هیسی سفر بر حاله کتیریلیر ؛
قول ، دماغ ، عزم و اراده ، بیلدی وطویفو ، هی
سلاح آلتنه چایقیریلیر . او وقت جهده کی سکر کی قلم
اوطه سندی کی مأمور ، دره خانه ده کی مملر ، وعظ کر سیسنده کی
خواجه ، ارشاد موقنده کی متفکر ، کتیرلی جریه بولایان
اختیارلر ، یاره لیلر علاج و برن قالدینلرده سفر بردر ؛ شاعرلرده
سفر بردر ، خلاصه « فکر » سفر بردر . نته کم بوله اولماسه بیدی
درت طرفدن محاصره آلتنه آلتنه بر قطعه ده بر قهرمان
اوردو چیقماز ، بوتون دنیا سلاحنی آلدن براقش
ایکن نورک ، بو نیجی ، حرب بوغر نلقلرندن صو کره ،
بیتمز نوکنمز وسائط نخرییه ایله هجوم ایدن بر دشمنی
اوج برده اوج بو بوک هزمنه اوغراته مازدی . بو قلق
ایچنده بو وارلق ، منی طاملر آره سنده بو نیت
موجودیت ، یاره لی بر قوللا اوزنجیلری پارچه لایش ،
سیس وظلمت دیارندن بو کونش اقلیمنه چیقیش بر
خارقه در و بو خارقه لرده ، وطن اوغورینه قاتی دوکمش
نفر دن سقیق دوا ری دهنده الله ده ایدن علما

آقره دن « استانبولك شاعرلر » هنوانیه
كلن بوصیهی یازی آناتولی طویفوسیه قازئلرده ناصل
بر تأثیر ایده جگ ، بك یلمیورم ؛ فقط بن کندی
حسابه شویله دوشونیورم :

ملترك ناز بجنده بوض نهلسكی دورلر
واردر ، بوتلکینی آنلامق ایچون علی العاده شكلكلر
خارجنده ، معجزه یه یاقین خارقلر وجوده کتیرمك
ایجاب ایدر . بوزمانلرده بر ملتک قوت ناسته ، مادی
معنوی ، نفسی وارسه میسی سفر بر حاله کتیرایلر ؛
قول ، دماغ ، عزم واراده ، بیلگی وطویفو ، هب
سلاح آلتنه چاقیرایلر . او وقت چه دهی مسکر کی قلم
اوطه سنده کی مأمور ، در سخا نه ده کی مملعه ، و فقط کرسیسنده کی
خواجه ، ارشاد موقفنده کی تفکر ، کنجلی جریه بولایان
اختیارلر ، یاره لیلره علاج و برن قادیئلرده سفر بردر ؛ شاعرلرده
سفر بردر ، خلاصه « فکر » سفر بردر . نتکم بویله اولاسه بیدی
درد طرفدن محاصره آلتنه آلمش بر قطعه ده بر قهرمان
اوردو چیمماز ، بوتون دنیا سلاحی آلدن براقش
ایکن نورک ، بو نیجه ، حرب بوزغر نلفلرندن صورکه ،
یتیمز توکنمز وسائط تحرییه ایله هجرم ایدن بر دشمنی
اوج برده اوج بو بوک مزیمته اوغر اته مازدی . بوقلق
ایچینده بو وارلق ، منی طاملر آرمه سنده بو مثبت
موجودیت ، یاره لی بر قوللا اوزنجیلری پارچه لایش ،
سیس وظلمت دیارندن بو کونش اقلیمه چیقیش بر
خارقه در و بو خارقه لرده ، وطن اوغرورینه قانی دوکش
نفردن بییقی دیواری دیدنده اللهه دعا ایدن هلیل
اختیاره قدر هر فردک حصه سی ، شوق واردر .
آقره ده کی شاعر استانبولده کی صنعت داشلرینه :

.....

حالادود افکده عشق ، بوسه ، قادین
بوچیلینلرلردن چاکه قلمی ،
بر آزده سن حاقیر بورد آلمی .

دبرکن ، استانبولک - هپاتکه - طویمادیفی
ترنملری ساده طوییلدیکی ترنلردن عبارت فرض
ایده رک بونلری خسته ، شعورسز ، بولایق ونورسز
بولورکن بن اونی بوسرزنشده بوسیتون حقلی دکاسه
بیله معدور کورمکدن ده کندی می آله میورم . چونکه
بهارک افلردن کتیرمجبی سسلرده طوب کوروتوسی
وباروت قوقوسی بکلرین برشاعر حسن وخیاله طانک
سفر بر تقریدر . بوغر ایافلری آلتنده صارصیلدیفی
طوییدی طر براغی قورنارمق ایچون قایله وایمایلر بوررکن
ایسته که مرشی کندیسبله برابر بوزوسون ونور تولوش کوننه
قدر بوتون حسلر ، بوتون فکرلر ، بوتون امل
واندیشلر بر نقطه ده برلشسون ...

مع ماؤه بیزانسک
ونجابتنه توز قوندیرمامش بر کتله یانایورکه بونلره
حرمت ایتمی آقره لی شاعرده توصیه ایدرم .
آقره تک استانبوله سرزنشی یالکز شو جهله حقلی
اوله بیلیر : استانبولده فکر سفر برلکنندن برخیلی قاچانلر
واردر . آنجق بن بونلره « شاعر » هنوانی فضله
کوردرم ؛ چونکه بونلر هیجاملک اک بوکسی ، اک
تمیزی ، اکاصیلی اولان وطن هیجانی طر بامشلردر .

اشتراک شرتلری

ته اجرئی داخل اولدنی حالده

۹۵۰ آتی آیلنی ۵۰۰ اوچ آیلنی ۳۶۰ فروش
۱۴۰۰ ۷۵۰ ۴۰۰

بر مسئول : اسماعیل آصف

منوائی : استانبول پیام - صباح

نسخه سی ۱۰۰ پاره

روای ساعت	
طلوع شمس	۶ ۵۴
اوکله	۱۲ ۲۸
ایکندی	۳ ۲۳
آقشام	۵ ۴۵
یانسو	۷ ۱۶
امساک	۵ ۱۳

نثر ناجی و نثر شاعر

محوری : ابن المختار

اکسکسز، آرتقسز برتمال طبیعیدر. « یازیلری باشه اورمن و سرخوش ایتمز. » چونکه افهام ماهیت ایده بیلیمک ایچون دماغی شیرازه نظامدن چیقارمه احتیاجی یوقدر .

ناجی ، سزه درین بر انفسیت الفا ایدر . او ، اوقودقلری بکری کندنی معیار ائتداریکنز درجه سنده تحول ایده جله بر ذوقله آکلایه چمکنز صورتده سزه اظهار حضور ایدر . قواعد عمومی دن طاشناز . ایچاینده « عماتی داملانابه » اوله جک قدر قدرت صاحبیدر . مخاطبی آلداتنی ایچون باردق ایچریسنده قاصرغله ایجاد ایتیکه تنزل ایتمز . ترسیم ایتدیگی لوحه لری فطوغراف کبی آتیر . اصلده اولیان هوتی تصویرنده ابرز ایچون صاحبی صرعیج وضعیتره الفا ایدن بر فطوغرافی دکلدور . سز اونک هر لوحه ایچازیغی اغیر اغیر ، درین درین تبع ایده جک ، خصوصیات الوان و اشکالی عدسه روحکرله طوبلایه چمکنز . اونک سزه ارانه ایتدیگی هر صورت اوککرده ساکن و مستقر بحدر . طایغ تپه لری ، اوچوروملر ، یارلر صعود و نزولی کندنی میزان عقلکرله اولچوله جک عوارض ارضیه دندر . ناجی دوز اووه لرده نخل طاشلرک ، چقوررک اوهام تپدیله قورقوده بزق درنه دولاب ایچنده قارقی سرسم ایتمز . لونا پارقلری طولدیران شاد بر ازدحامک اورتی برنده ، قارا کلدرده باب چقارق بر ذوق ارنجیاع او یاندیرنق ایسته بن موتانی روس اولوق غلطی ناجینک صمیمیت طبعندن اوزاقدیر . وسز پک اهلا بیلورسکرکه ک کوزل اثرلر انسان اک چوق سرسم ایدنلر دکل ک چوق دوشوندیر نلدره

نثر ناجی ، بر سلیمانیه ، بر ترخان سلطان شاه اثری کبی پرو سزه ، ادبی ، سنکیاره لردن صرکیدر . ناجینک معماری تجریری خطایای هدسیه بی اورتن رنگرله ملمع دکلدور . تاشا . کران اوزرنده ایضاع تأثیر ایله تحصیل آفرین ایچون قرددنی بنانی نظر بو تجریری کبی آقیل چنلرله تزیین ایتیک ضرورتی برکون بیله معلمه

استاد ادبک نثر ناجی و نثر شاعر عنوانی مقاله سی دقت سمعیه منری هر دم تازه بر موضوع اوزرنیه بکدن جلب ایلدی . اولانجه خاصیت هر شمنده انه منزه لائق تأمل اولان بو استادانه سوزلر ، بته ذوق شخصی هر شجیله سوزولمش متقطرات ادبیه در . بوبله اولدنی ایچون چوق صو کو توره بیله جک اولان اتمه نجات شخصی بی ایچندن ترخیم ایتیک لازم کلرر . او اتمه نجات شخصی که هر کسجه مقبول اوله بیله جک بر شجره صنت اوزرنیه صد هزار لئوله بابشمس صارما . شلفلردر . ماهیتنی کورمک ایستدیکنز جندی شهر ایده بیلیمک ایچون اونی صارما شلفلردن - استارک مساعد لرینه عتاداً - تجرید ایده چکم .

بو قاله تک هر نقطه سی ایله فکر مک تمارض ایتدیگی سویله مم . تبیین ایتیک مجبور بده مم که [معلم ناجی بی تاریخ ادبیاتیز صولده صفر عد ایدر سه بر حقسزلق صافده صفر عد ایدر سه دها بیوک بر حقسزلق ارتکاب ایلش اولور . اونک آحاد ادبا خانه سنده بر موقع استحقاقی واردر .] جله سی تماماً تر جان تلف ایدر . اوخ ، اونک موقی صاغ و صولده صفر لک اورتی سنده بولان عددک مقامیدر . صاغ و صولده کی صفر لر عدد ناجی به رفانت ایتلر سه بر معنا فاده ایده صفرلر . و اونک موقع استحقاقی شبهه سز آحاد ادبا خانه سنده در . چونکه ناجی مات والوف ادبا میاننده غوطه خور دکلدور .

ناجی معاریدن آکلماز ، موسیقیدن آکلماز ، تیاترو و حکایه کبی اشکلا ادبیه دن آکلماز . . . آکلماز . آکلماز . ایتر سه کز آکلار دیکیز . ایکسینک ده اثباتی محلدر . خواجه مرحوم لک مرکز ارضی ساحه سی کبی . فقط ناجی برشیدن آکلار . اوده بو علم لک فاده ایتیک ایستدیگی معاریدک طبیعیدر .

و ناجی به وورلق ایتیلرک بو تقیاس پک انصاف سزدر . نظر یزده مدوح ادیب و شاعر لر بیزک هپسنده معماری ، موسیقی ، رسمه واقف اولدنی ادبا ایده بیلر یز ؟ هپسک رونه سانس

سرکزی ارضی مساحه سی کی . فقط ناجی برشدن
آکلار . اوده بو علملرک فاده ایتدی ایستدیکی
معاینک طبیعتدر .

وناجی به وورایق ایتمیلرک بو قیاس پک
انصافسزدر . نظریمزده مدوح ادیب وشاعرلریمزک
هیسنته محامری ، موسیقی ، رسمه واقف
اولدینی ادعا ایدیبیلریمز ؟ هیسنته رونه سانس
برجه بی غره قدن ، غرتیکدن فرق ایدیبیلریمز
کورکلی بر تابلونک لاین ویا خود فلانان
اولدینی تشخیص ایلدیبیلریمز امینیمیز . اطرافی
قارله سترر اولطه ده شو یازیاری قارله لایم وقت
نانه اضافتله یاد ایدیلن سرفاقه قارلر آلتده کی
هیکیل ایلدیبیلریمز حافظه مانان موزارت حقده
برفکریمز واریمدر ؟ بو قدر اوزون ، بزه بو قدر
بیانچی اولان غرب عرفانه کی میلم . صیامت
بسته نکار ایلدیبیلریمز سکا هک همزامله مشابته وفارقت
نقطه لری نه اولدینی بیله لره موسیقی میز دیگایلم
بو قدری ده کایندر . برباله فون ایلدیبیلریمز
فرقی اوکرتمک ایچون صنایع نفیسه مکتبندن
غیری ، بسطه تحصیل اولیان بر محیطه مشکابند
دیجه جگم ، مشکابند اولیورسکن ، جناب
پک افندی .

ناجینک قلم نثری هر شیشی اولدینی کی تصویر
ایدر . اونک سزه عرض ایتدیکی هر منظره

نثر ناجی ، بر سالیانیه ، بر ترخان ساطن
شاه نثری کی پروه سزه ، ایدسی ، سنکاره لردن
صکبدر . ناجینک معاری نثر بری خطایای
هدسیه بی اورتن رنکارله ملمع دکادر . تماشا
کران اوزرینه اشاع تأثیر ایلدیبیلریمز
ایچون قرردینی بنای نظر بو نثری کی آچیل
جذابلرله زین ایتک ضرورتی برکون بیله معامه
احساس وجود ایتدیلر .

ناجینک صوت خطای قواعد موسیقیه تک
حدودینی تجاویز ایدوب قولاق لری طبر مالاماز .
اونک نفیات اداسی ایتدیه برده تصحیح
مجبوریت بو قدر . اونک الحاننده هر شی اولچولاش ،
هر نغمه تک قصر ومدی سالم بر ذوقله مساحه
ایدیلدر .

ناجی ، قوانین لسانیه به اولایجه حاکمیت
ایلدیبیلریمز . او ونسکتو ایلدیبیلریمز
خلق ایدن قرنک بیله ماضیه امر خلقی وحالده

عشاقی زاده خالد ضیا پک افندی تک

براسکی رابطه

حکایه لری اوچنچی صحیفه سزده

پیام ایام

اولور ، عین او یون او بنایردی ، فقط محیطه زده
عین احتشام ایلدیبیلریمز ، عامه تک
نلاشی ، اضطرابی ، هیجانی خیلدن خلی به
تسکین ایلدی .

برمدت صوکره عودت هب او طرزده ،
اوبله دبدبه لرله ، دولابلرله وقوعه کایردی ،
برلین ، ویانه ، حتی بمضاً صرفیه ، نهایت
سرکسی مرحله لری برر برر یکیدن قطع
اولونوردی .

طبیی احوال عمومی بو یوزدن ذره قادر
دکیمزدی ، محور متمدنی تعقیب ایلدی ،
یعنی فنا لشدی . فنا لشدی ، اولونوردی ، فی الحقیقه برمدت
آواره خلقه مزبور اولونوردی ، او پرده لره
آرقاسندن بر نجات ایشینی کوره بیله چکنه قانع
اولوردی ، لکن کونلرجه ، هفت لره انتظاردن
صوکره او امیدک بوشه چیقیدینی کورونجه تکرار
یأسه طونولوردی .

ایشته اتفاق صریح هزیمتی تحق ایلدیبیلریمز ،
اوفلاکت ییمزده بر طرافه کی باطلایجه به
قادر بزویله حقه باز لدرله اولاندیق ، دوردق ،
بکر ساسی ، نهاد رشاد ، جلال الدین عارف ،
احمد رستم ، جای ، حتی شهنیدر هر سوم کافی
کله دبلری که اولردن هرجهتجه برایی کولک
آشاغیلرینی تکراراً کفیلر ، مصرفلر ایتدیلر
ایدلرک اورویایه کوندرمک احتیاجی یوز کوسترسین ؟
قلمشی که سوبله لره کوز ؟

سوزله هانکی حق ، هانکی سیاست مدافعه
اولونور ؟

ماهیت اشیات ایدن آثار عملدر
مقدارینه نسبتله کشی خیر وشر ایلر

آقره اول بولده داخلی وخارجی سیاستی
عقل و عرفانک کوسترجه کی بر مجرایه صوقدین که
صوکره هر خصلینه برایش کوره بیله لریه امیده
احتمال اولسون .

عینی او یون ، عینی صحنه ، فقط او یونجیلر
دکیمزدیلر . حرب عمومی شناسنده وضعیتیمز
فنا لاشدیه ، حکومتجه ارتکاب اولونان او حسابسز
خطای سیاستلرک ایلدیبیلریمز یوز کورونجه ،
خلاصه شو « اوردوم دویماز » محیطه ، افکار
عمومیه سزه برور غزلق عارض اولونجه کویا
بودرده بر دو ایلدیبیلریمز ، او حواله خاتم حکمته ،
حرفی مدافعه ، منته نجات وسلامتمیزی تأمین
ایتمک غایه والاسیله ملامت ، نسبی وسائر
کایشی کوزل ناظر لردن بری ، حتی صوکره زماندرده
آتش باجی صارتجه ، تهلکه حددن افزون
اولونجه بلذات صدر والاشانز مکلف بر معیت ،
برهبت ایلدیبیلریمز ، برلین بویلامه قرار
بربر لردی . بو قرار اوزرینه آرتق کونلرجه
لاحنه یاراق لری بو نشیندن بحث ایلدیلریمز .
او یوزدن استحصالی ایلدیبیلریمز کوز
آکلانا آکلانا بتره سزلدی . هاله هیئتک
عزیمت کونی (سرکسی) محیطه سنه بر جم غفیر
طوبلانوردی ، محتشم بر تشیع آلابی اولوردی ،
او مناسبتله ده اترسی کون غزته لره بالفرض
طاعت ایچون سوبله لره مدیحه ، یارلاندق قصیده
قالازدی .

هیئت (ویانه) به واصل اولوردی .
سفارتجه ، ویانه ده کی تورک لره ینه اوبله والا
بر آلابی ایلدیبیلریمز ، نطفه تعاطی
ایدیلریمز . منلاک صوکره سیاحتنده استانبول
محیطی تسکین ایچون مالمت پاشا بویله بر احواله :
« صاحب ضروریدر ، یاقیندر » کی بر بو
قیومشدی ، حقیقی اعتراف ایتدیدی . بو کون
عین لحنه یارای :

« بوسیره لره اتفاق صریح عالنده سوبله تک
اقتضا ایدن بو بوک برسوز واردی ، اوسوزی ده
صدر جلیلمز سوبله دی « دیبه دالقا ورقلدن
چکنه مشدی .
(براین) ده عین صاسم ، عین آلابش

تورك عسكرينه!

استاد من علي اكرم بك طرفندن سفاريل طغرى تأثيريله نغلم ايديلان وتورك و بوتون اهل اسلامك بوكون قىليرندن طاشان اك صميمى والى قدىسى حسباتى ترم ايله ين شعر غمرايى بروجه زير درج ستون شكران ايله يوروز :

سن وارث مبروريسك اصحاب كرامك ،
بارلار نظر نور قدردن اوولو نامك .

***

عسكر ، اومهيپ آورويايك فكر عقورى
داغارجه نفوذيله سنك اوستكك وازدى ،
عمانلرى يامال ايدن ايدان غرورى
تا قلبكك كيرمكك بوتون جانكي صاردى ،
الواح وطن ، جهرة آفاق قاراردى ...
يونان دكىل ، اصنام جهان ، سيم سياه اصنام
چيجه شدى سنك قارشيكك ، خونريز واجل كام .

***

انسانلغكك سن فقط انجيم كيبى نوار ،
يوق ظن اولونان توركلنكككك حق كيبى تابان ،
قرآن كيبى حق وارلغنى ايله بوب اظهار ،
هرلحه ده بيك صاعقه صاجدك نظر كدن ،
اوردك ! يانارق قاچدى بوتون لشكر يونان !
يونانى دكىل ، قحبه دنيايى كبرتدك ،
شركك قارا آلمانى زير وزبر ايتدك !

***

الله ايچون اولاديسك اجداديكك عسكر ،
الله ايچون اسلامه سزا جند خداسك ،
قلبك ازلى نور عهدله مبشر ،
آلننده ابد نورى كولن شمس بقاسك ،
الله ايچون ، الله ايچون الله ناسك !
قرآن معاليمكى نه ممكن بكا ترتيب ؟
تكبير ايله آنجاق ايدهرم شانكى تجيل ؟

***

الله اكبر ، الله اكبر اي جانلى ملت اي شانلى عسكر ،
الله اكبر ، قورتولدى دينك ؛ الله اكبر ، اولهك مظهر !
ظلم آتشيلاه آه يتيان وارمشدى عرشه ، روح نبوت
اولمشدى محزون ؛ الله اكبر : محاولدى كيندى شرك محقر .

***

مقبرلردن اجداد كلدى ، معشرلردن اسلام كلدى ،
منبرلردن ارواح كلدى ، حيدر برابر ، مولابرابر ،
وجدان اسلام الله اكبر آوازه سيله دنيايى طوتدى ،
تورك اوردوسندن نارجهم جوش ايتدى ، ياقى سرفارى بربور !
الله اكبر ! اي عسكردين ، تاريخ شانك تاريخ عالم :
هربايى برحق برحق تالى هر سطرى برحق برحق ازهره .

***

صوك سطر سيفك ، الله اكبر ، عرش خدادن برحمة نور ،
پراويله علوى سطرلكك ايلهز انسال از بر آباد ازبر !
برلر آلمش ، كوكلر بارلش ارواح وانوار اولمش يك آواز ؛
الله اكبر ، الله اكبر ، الله اكبر ، الله اكبر !

***

۱۴ اپول ۳۳۷

علي اكرم

سن اي قوجا تورك ، اي بوچا ملت كه چيقاردك
عثمان كيبى اورخان كيبى فاتح كيبى ارلر ؛
سن اي اوولو دريا كه قباردقجه بيقاردك
داغلىر كيبى بيك اوردوني ! اي هربرى حيدر ،
اي قايي محمدله دولان مسلمان عسكر !
الله قليجيه بته اوردك بته قيردك ،
آفاق ملوتان قاپ قارا آمالى صيبردك .

***

برقوم دنى ، قايي سياه برسورو جلاذ
چوكشدى وطن باغرينه ؛ جنتارى باقش ،
حوربلرينك ايله هر ك عرضنى برباد ،
هرسونكويه برياوروجكك نعشنى طاقش ،
موردار بوزى ، موردار اوزى چيركف كيبى آقش ،
جوشمش كلبيوركن ... اونى سن ، اي قوجا تورك ! سن
طوتدك و بوتون لوتى آتدك اوزركدن .

***

بر قيريندان او كجه سجايله هم آغوش
عمان كيبى بردهشت ابكمه قاراردك ...
كرداب بكرداب ، اجل رنك و خفاپوش
دوردك و چكيلهك ... سنى ازكين ، سنى بيلدين
ظن ايتدى عدو ... سن اوزمان داغلىرى ياردك ،
صحرالره جوشدك ، كوكنى امواجك بوغدك ،
كهر عالمك اوستنه فكرلك كيبى دوغدك !

***

تورك عسكرى ، اي آلتى عصردن برى اسلام
سايه كده دوران ؛ دين محمد سكا شايان ،
شايان سكا قرآن مينين ؛ يايكه اصنام
هپ تيرتيرهرك دوشدى بته ! عزمكك حيران ،
حيران سكا انظار سما ، روح شپيدان ؛
طوتدك بته اسلاي چيقاردك اوچورومدن ،
نازنده هلالك او قويور خانچاره ميدان !

***

بازولريك همتى وار اولسون ! اقدم ،
عزمم ، يوره كيم ، قاردم ، ايتام ، امام ،
اي عسكر حق ! اي بكا بندان بيله كينديم !
دينم ، وطنم ، عالمم اي مهر جنام ،
سلطان حيايم ، ابدى نشوة جام ،
بازولريك همتى وار اولسون ! ازادن ،
تا ايدى الهى ايله دين عسكر يسلك سن !

***

سجاي بقا سهرتى فاتحله سليمك
كوكدن كولوبور چشمكك اي جند مظهر ؛
برنجيم ابد تابشى فياض كرمك
عراشدن اوچوب آلتكك قونمش ؛ سكا حيدر
« بذر » لك ابدى روحنى نغش ايله مش عسكر !

محل اداره

نور عثمانیاده طین مطبعه سی

تلخون: استانبول ۴۷-ه - پوسته قوطوسی: ۵۵

ولایت ایچون برسنهک آونه بدلی ۱۱۰۰ آلی آیللی ۶۰۰ غروش اوچ آیللی ۲۲۵

طنین

اخطار مخصوص

نشر ایله یین آثار اعاده اولونور

تلفراف آدرسی: استانبول طین

عناک اجنبیه ایچون سنهک آونه بدلی ۱۷۰۰ آلی آیللی ۹۰۰ اوچ آیللی ۵۰۰

نسخه سی (۳) غروشدر

نسخه سی (۳) غروشدر

طنینک کوچوک حکایه لری

ایکی مکتوب

هری :
رئالردو

مترجمی :
مصین یافشار

سینورا ، سزی کورور کورمز سودم و حالا سوپورم . حیانه قایل اولاجنه هیچ احمال و برمدیکم بر عشق ایله سوپورم . سزم نظرمده بونون آرزولری احتوا ایلمن ، بونون سادتلری وعد ایلمن بر فادیکسن . سزی کوزلککنز ایچون ، ذکاکن ایچون ، ایلیککنز ایچون سودم . کوزلر کزده فادین شفته تک او قدر طائی پرافاده سی بارلاور ، او قدر درین بر ایلیک او فونیور کسه سزی سومه تک قابل دکادر .

سزه بونون بولری یازمه لزوم کوربوردوم . چونکه سزه ایضاحات و بریک مجبور بندهم و یا خاصه ، طلب عفو آنکه محتاج . و برهجمک ایضاحات عجا نامل تلق ایله چکسکنز ؟ بی عفو ایله چکسکنز؟ ایینه ، سفیده حکم و برهجمک بر حاکم موفقنده بولونیورسکنز . کوزلککنزک عطفی فارشینده بونوی بو کورم . ذکا کزه دکحل ایلیورم ، فلککنزک ایلیکنه کورونه یورم . حقدمه حکمکنزی و برکز .

سزی کورور کورمز سودم . بی او کزه مشرک بر دوستمز کورومشدی . یاغجوری بر کوزدی . اوجانفده طائی بر آتش یانوردی . دوارلده لوجلر ، هر طرفه چیچکل واردی . اطرافکنزی احاله ایلمن هواده روحه نقوذ ایلمن طراوتناک بر رایحه اوچوشیوردی .

مشرک دوستمز او کون بر چوقوساییدی . دهادوغوشی بی او فونوشدی . مزبوسکنزده ایجه بر ایلمن بوا ، تبسم ایلیبوردیکسن . بو بوک فونوشه کوروشدیکسن . خالینک سبق و بیاض توبری اوززیده سبرسز کوچوک آباشکنز کوزور . تیوردی . چهره کز ارین کورکندها بیاضدی . کول فونواللهدهک ساجلرکنزی اوشامق ایچون نه درین آرزولر دویشتم .

اوندن ایلمن ، اجمششیلردن بحث ایلمک فقط سنهک ذکی شفتکنز لایقیدی بی هب بکا توجه آنکه حالیدیوردی . بن سوپوردم . هیز

— سزی سوپورم ! دیک بک ادبیانه بر جاه کی کورونیوردی . رومان قره لری خاطرلا تیوردی . آنکزه بر یوسه ، سوکره سکوت . بو کافی ایدی . سوکره افشامک قازا کافی آراسته قولم بلکنزه سار ایلی . خقیق بر مقاومت کورستدیکسن . آذاجق اصرار ایتم . تیزک ایکی آغز بر برلری بولایلر . بردن بره کندیکزی فوناردیکسن ، بندن فاجدیکسن .

برهنه سی کونی سزی زیارته کالدم . آرازمدهک صمیمی و سولتق حسیله خدمتی سرفاهه چیقش

کنج آلمش و شیخ سعید یا قالاغمشدر

تشکیل حرکاتی نتیجه له نرهک عصیان ساحه سنک هر برنده اداره حکومت تأسس ایتمی شیخ سعیده بر لکنده عاصی رؤسادن اوتوز بش کشی اله کچمشدر

دیار بکردن بیلدیرلکنه کوره نفس کنج قصبه سی ده اولکی کون زوالده قطعاغز طرفدن استرداد ایلمش و ملازکرد اوززیدن فرار ایلمن صوگ عاصیلرک شدله تقبینه باشلاغمشدر . عصایک آلمدن فونولان کنج و ایلیسی اساعیل حتی بک وظیفه سنه میاشترت آغمشدر .

بناء علیه شیخ سعیدک ایران حدودونه التبا ایتمدیکن تأید اتمشمن و معروف فرات تشقی علم فالارق اسیر ایلمشدر .

داخله و کئی جیل بک ، شیخ سعید و عیداه ایله اوتوبناک یا لاندیغنی تأیید اتمش و « هر قوملرک جزای سز اولری کوره چکارکی طیبیدر » دتمشدر .

رسمی تبلیغ

آقره ، ۱۵ (آ.آ) — ۱ — « کنج » قطعاغز طرفندن اشغال ایلمشدر . بو صورته عصیان ساحه سی داخلنده بولونان صرا کزدار بهمن کمالا استرداد ایلمش و هر برده حکومت فترت ایتمشدر .

۲ — کنج شیانده صیقیشدر بولش اولان شیخ سعید و دیگر رؤسای عصا شترقه دوغرو فاجق ایسترن وارطو جنوسنده چاروخ کوربوسی جوازنده قطعاغز طرفندن احاطه ایلملرک در دست و وارطوی سوق ایلمشدر . اسیر ایلمش عصاقتن مهملری شونارد : شیخ سعید ، شیخ عبدالله شیخ علی ، شیخ غالب ، جزانیلردن قائم اساعیل ورشید بکر و عینی عبیرت آغازندن محمد و عیوآغال ، فارغه یازاری رشید آغادوها بکری بن شخصدر . شیخ سعیدک اوززنده حرکات عصیانه به عاند مهم اوراق و وثائق و مکه سندهده کلینل مندارده آتون یاره بولوشدر .

تورک - یونان ائتلافک ماهیتی نه در ؟

آتهدن بیلدیرلکنه کوره ، نه تابی ، فزادی روملر ، تورک املاک ، غربی تراکیا و باش پاپاس مسئله لری حل ایلمشدر

شهر مزده یکی توقیفات اجرا ایلدی

سابق اعیان اعضا سندن سید عبدالقادر و اوغلی سید محمد ایله کورد تعالی جمعیتنه منسوبه ، دیگر اوچ کشی توقیف ایلدیلر

دوئک نسخه مزده شهر مزده یکیدر بعض توقیفات یایلانجی ختنده دوران ایلمن شاهانندن بحث اتمشک . دون اجرا ایتمدیکن تحقیقات نتیجه سنده بوشایه لرک دوغری اولدنی شهر مزده یکیدن بعض اشخاصک توقیف ایلملرکی آکاشله بیدر .

فی الحقیقه آقره دن کن بر اس اوززیه اولکی کچه پوستا ختنده اقامت ایلمن سابق اعیان اعضا سندن سید عبدالقادر و اوغلی سید محمد ایله بونلرک آدملردن اوچ کشی شایطه جه توقیف ایلمشدر . موقوفلرک بو کون آقره به سوق ایلملری و کورد عصیانه علاقه دار اولماق مظلونا توقیف ایلمش اولملری محتمل کورولمکده در . فی الحقیقه عصیان ساحه سنده اله کین بعض وثاقده بونلرک اسملری عذر بولوناسی ملجوظادر .

توقیفات فصل ایلمی ؟

متم استخباراتچه نظر سید عبدالقادر ، کندینسی توقیف ایچون اقامتکنه کیدن ضابطه مأمورلیته فارشی « بن اوبه کیسه کورده » وارد خاطردر .

توقیفات فصل ایلمی ؟

متم استخباراتچه نظر سید عبدالقادر ، کندینسی توقیف ایچون اقامتکنه کیدن ضابطه مأمورلیته فارشی « بن اوبه کیسه کورده » وارد خاطردر .

استقلال محکمه سنده

تقریر سکون قانونه مخالفت ایلدنلر

آقره ، ۱۵ (خبر خصوصزدن) — تقریر سکون قانونه مخالفلرینه بناء مناو شکری ایله زوجهی فاطمه و آقسرائلی صادک موقفا ماحکملری قرار کور اولمشدر . عین جرم ایله مظلونا کورده کین کتیریلن پارماستیز ابراهیمکده موقفا اجرای محاکمه تقریر اتمشدر .

متمندره استعقول محکمه کورمیلر اخصاص

آقره ، ۱۵ (خبر خصوصزدن) — دخی آلت اتخاذا بندرک تحریککنده بولونان منقل دوغوز کشی به عاند اوراق خقیقیه ، مقام ادطاجه موقفا محاکملری طلی ایله ، استقلال محکمه سنه سوق ایلمشدر .

ازمردره کورمیلر ایکی ماموسلر مظلونی

آقره ، ۱۵ (خبر خصوصزدن) —

تورک لرنک نجات ثات و روحوا زانبله
هبلر فنده بویوک شهرت قازانان
اولیازاده نورالدین

انسانس ، لوسپوره و قولونیا المری کبار و ظریف
بار املر الک همدیه کنز
اوله جفتدن شایان نویسه در

سائرته ک فیائتری هر
بردن اهورندر ، سرکاری
باجه قیو حمیده تره سنده

دوبوسیرده تلفونه
۱۷۹۹۹ ایتابرل ۱۹۷۹

تورکیه سیرسفا ن اداره سی اعلاناتی

ازمیر - مر سین قطی

واپوری
مر سین ۲۰ تیساک
بازار ابرتسی
کونی زوال ساعت ۱۱ ده

رختنندن حرکتله دوغرو ازمیر ،
غلظه کرلک ، بوردرم ، قییه ، اظالیه ،
مر سینه عزیت و عودتله [سلفکه ، انامور ،
علائییه ، قییکه ، قوش آلمه سی جانی قلعه ایله
اوغرایه جفتدر .

حواله اوردن بولرلرک قولمئتویه تبدیلنده
کوسرولک بیتنامه لرنک ابرازی مشرولطدر .
رجا - بولگی و اشیا ایچون غلطهده
کوبری باشنده سرکز آجنته سینه تلفون
پک اوغلی ۲۳۶۲ باجه قیوده شیعه آجنته سینه
مراجعت تلفون : استانبول ۲۷۴۰

علمدار و ابور شرکتندره :

ازمیر سرعت پوسته سی

هر درلو استراحتی مؤمن تورک سنجاغی حامل
واپوری تیساک
غضنفر ۱۹
کونی
سرکچی
رختنندن
حرکتله

[کابیلو جناق قلعه ، ادرمیده ، برهانیه ، ابوانلی
وازمیر] استکلرینه عزیت و عودت ایده جکدر .
تفضیلات ایچون مراجعت عملی : باله خانه قیینه
یکی تجارت خان . تلفون استانبول ۱۱۵۴ ویا
سرک بریده سهدت خان قاروش سنده جدیت شرکتی .

خاتم افندیلر !

پک اوغلتده ، جاده کیرده ۳۷۰ تورولور
یکر تجارتخانه سنک

خاتمزه مخصوص اشیا دائره سینی
زیارت ایدیکیز . یکی ورود ایدن سوک مودا
و منتخ اشیا بوله جکسکر .

اوکسورنلره :

سنلردن بری محرب ۷۸۷

قطران حقی اکرم

عمومی ده بوسی : اکریم حقی اجزا ده بوسی
یکی پوسته خانه قاروش سنده

دعوت

رمضانده و بایرام ایچونه مهم تزییناتی سرکی
کشاد ایدلدی .

بودغه آورو بابه وقوع بولان سیاحتزده عظم مقدارده مایعه ایدین هین ، ظریف و سوک
مودا ایکیکی ، یوکی و یاهوقی قاشلر ، دانلا و خرچلر ، مارابولر ، باش اورنولکلر ، لامهلر ،
چوراب ، فانیلر ، مندیبل ، کولک ، قراوات ، بلوز ، ژاکت ، پارسنک سوک موداسته
موانق حاضر ماتولر ، قیز و ارکک چوقق البسه لره طابلی طاقاری ، چنال چچاق ، زجاجیه
وسائر بیک درلو هدیه لک اشیا سرکیر سزده پک اهون قیائزله تشهر ایدنکده در .

۱۰۰۰۰ پارچه قاسمه سرکی به وضع ایدلشد

اشیو سرکی به الخاصه تجارتخانه سرکی الی سنه ستر ، مظهر نوجهری ، اولدی عزتم
مشتریلری دعوت ایچکی طرفه بن عد ایدیز .

مصطفی شاملی خمدومی مؤسسائی مدیریتی

کیسارامدره صوری

ده بوسی : استانبول خواجه باشا ، ابواسود جاده سی نورسور ۵۵ ، تلفون استانبول ۱۹۳۸

حیات بهالیغنه قارشی

نجه قیوده اشیا سن ماز سنک دوری مناسیبتله

۳۵۰ غروشه کوچوک ، ۵۹۰ غروشه صایلان بویوک البسه ل

بنتک اوزرددر . تخاییه و قوتدر براده کوریله سن درجهده او بوزدر .

نامنه دمیر بوللر انشآت و ایشلتمه
مدیریت عمومی سی
رهائی مینابات
قومیسونلندن :

نامنه و کانی دمیر بوللر انشآت و ایشلتمه مدیریت عمومی سینه مربوط آقرده و صامسون - سیواس
دمیر بولارینه مقضی و تفصیلاتی شرطنامه سنده عمر دی عدد دوار کوبری قیالی طرف اصولیه
منافسه به وضع ایدلش ۱۰ جوز ۳۴۱ چهارشنبه کونی ساعت زوالی ایکی نجه قدر تکلیف نظر فلرنک
قیولی مقرر بولونش اولدندن طابلیرک مان آقردهده دمیر بوللر انشآت و ایشلتمه مدیریت عمومی سینه
و یا استانبولده ملقا نامنه نظاری بناسنده دمیر بوللر مایعات ، قومیسوننه مراجعتله شرطنامه سی آلماری
و شرائط احواله کسب اطلاع اعلاری اعلان اولتور . ۲۹۵

نامنه دمیر بوللر انشآت و ایشلتمه مدیریت عمومی سی
مدیریت عمومی سی
رهائی مینابات
قومیسونلندن :

نامنه و کانی دمیر بوللر انشآت و ایشلتمه مدیریت عمومی سینه مربوط آقرده و صامسون - سیواس
دمیر بولارینه مقضی و تفصیلاتی شرطنامه سنده عمر دی عدد بون بسکول قیالی طرف اصولیه منافسه به
وضع ایدلش ۱۰ جوز ۳۴۱ چهارشنبه کونی ساعت ایکی نجه قدر تکلیف نظر فلرنک قیولی مقرر بولونش
اولدندن طابلیرک مان آقردهده دمیر بوللر انشآت و ایشلتمه مدیریت عمومی سینه و استانبولده ملقا
نامنه نظاری بناسنده دمیر بوللر مایعات ، قومیسوننه مراجعتله شرطنامه سی آلماری و شرائط احواله کسب
اطلاع اعلاری اعلان اولتور . ۳۱۲

رمضانده و بایرام مناسیبتلر
بلجله تخاییه ، یوکی و ایکیکی قاشلر کیزی مایعه دن اول صرحالده بر دغه
سلطان محامنده

صاعلام و فایرته ، قیائته صایلان الک مشهور آوستریا فایرته لرنک هزاران صندالیه لری عمومی ده بوسی .
استانبول قاطرچی اوغلی خان نورسور ۴۶-۴۷ روزه ن . آچیان . تلفون استا ۲۴۰۹

تام و دقیق العیار ساعته
ماک اولقی ایسترمیکسکر ؟

زه نیت ساعتی ایدلدی

تیساک ۱۷ نجه کونی صیاح ساعت ۱۰ ده
اورنه کوبده دفتردار پروتنده سابق نعیمه سلطنتک
ساحلخانه سنده بولان بالعموم قیبتدار اشیا لر مزایده
صورتیه صایلاجی اعلان اولتور .

۱۶ نجه لوق لاکه و ۲۴ پارچه دن صرک فادیه
برده لره غایت کوزل سالون ، برخی لاکه قاپونته
و جویز هرکه قاشندن صالونلر ، ۱۶ نجه لوق
غایت مکمل بقاق اوله طاقاری ، دیکر لاکه و قازو
بقاق اوله طاق ، غایت مکمل نیک اوله طاق ،
فریستال قاقاره طاقلر ، مختلف صالونه عائد اشیا لر ،
ویترینلر ، توات اوله سی باروان یاغلی بویا
طابولر ، مختلف چین و جاپون وازولری ، بیابولر ،
آثار هتیقه ، کوش طاقی ، برنز لامبلر و هیکار ،
چینی صوبلر ، پورت مانطو ، پورتانیف یالدی لری
کوچوک برمالون ، مشر فی اشیا لر ، منیستر یازنخانه ،
آشیا لر ژاردنییه ، ۴۰ عدد مشهور خطاطلرک
لوهرلری ، خلی قوادرلر ایله بر بیابوله وسائره .
« اشیا نوی » ماره قی غایت ظریف بر بیابو
باریم قوروقی دیکر بر بیابو غایت مکمل آناطول
و عجم خالی لری .

(سائیشک یوزده یکرمیسی بشیندر) مزایده
قومیسوننجیسی بروات پورتو قال و بایکیان - پک اوغلی
جاده کیرده نورسور ۱۰۹ - تلفون پک اوغلی ۱۲۲۱
سائیشک بشیندر . ۳۴۰

هرکه فایر قیسی معمولا قی

موسک حایل مناسیبتله فوستوملک ، یازده سوک
غایت نفیس قاشلر ، صافی بوکدن معمول ایجه
فایلا و چوراب لره طابلیرله ، ایکیکی بوکلی ابوانلی
چارشاقلر و صورت مخصوصهده اعمال اولان قشلر
ورود ایشلدر ، سیارش قبول اولتور .
سائیشک معازده سی ، یکی پوسته خانه جاده سنده
دائرة خصوصه . تلفون استانبول ۵۱۷ ۲۸۵

بایرام هدیه لکلر کیزی

مایعه دن اول بر دغهده پک اوغلی جاده
کیرنده بون مارشه قاروش سنده ۳۵۳ نورسور
قیوچی و جواهرچی ژ . آدلر

مغازده سی زیارت ایدیکیز . هر ذوقه و هر کیسه به
الوریشلی منتخب هدیه لکلر موجوددر . قیوچیلق
اوززنده ایجه ایشلهملر و تعمیرات ایچون خصوصی
آلیسی وارددر . قیبتدار طاشلر ایچون کیک بوکلی
قیائتر تقدیم اولتور . ۳۰۳

سرنلری ایستلمدرلر

« آنادولو » بینهده اوج طونلوق یکی CBA
آغیر ره ژیل موتور ، صوجریائنه مخصوص طلومه
بینه لرنک آقاسنه مانع اولاقی خصوصی باغ ،
قویه ایدلش سوسانسورون و ترازا قیون جهازلری .

زنته وارککه خصوص ظریف و عجم
حاضر و اصبر لانه آتاق قایلر
معروف و مشهور قوندره سی

نیقولو کی امیرالی

اورویا چاروشوی باساری نورسور ۱۲
پک اوغلی غلطه سرای قیینهده ۲۲۸

تورک آتویم الکتریکو شرکتی
یشیل کوی « آباستاقوس » اهالی سینه

اعلان

تورک آتویم الکتریکو شرکتی مایسک اون
ایشه دوغری جریان الکتریکو اعطاسنه مباشرت
ایدیله جکتی . یشیل کوی « آباستاقوس » اهالی
مخترمه سینه اعلان ایچکله کسب فخر ایلر .
بنامه علیه بویاز طرفنده جریان الکتریکو اخذ
ایتمک آرزو ایدیلرک ایجاب ایدن معامه نیک اجرائی
ایچون تورک آتویم الکتریکو شرکتک آتیده
کوسرتیلن شهبه لرنه بران اول مراجعت اعلاری
رجا اولتور :

مقری کوی شعبه سی - استانبول جاده سنده
تلفون نورسوی : مقری کوی ۴۹
استانبول شعبه سی - باب عالی جاده سنده
تلفون نورسوی : استانبول ۱۲۸۸
پک اوغلی شعبه سی - پک اوغلیده « ترخا خنده
تلفون نورسوی : پک اوغلی ۶۹۳-۶۹۲
آنین ماعدا یشیل کوی « آباستاقوس »
استانبول قیوه خانه سنده بازار کولری بعد الظاهر
ساعت بردن ساعت آتی به قدر برآمور مخصوص
اهالی نیک امرینه مهیا بولدر برله جفتدر .
یشیل کوی « آباستاقوس » بدقی نظر دفته
آلان تورک آتویم الکتریکو شرکتی حال حاضرده کی
عملیات پروگرامنه داخل اولقی ایچون ایجاب ایدن
معامله سی ایفا ایدیلر برمه جیک اولان لرنک جریان طابلیری
آتیچ سنه حاضره سوک بهارنده دیکر پروگرامک
موقع تطبیقه وضمنده اسعاف ایدیله یله جکتی
اخبار ایدر .

بابا اسک قضا سی مال مدبرکنندن :
املاک و اراضی ملیه دن مزایدهده بولان
سنایی قیوستنده بر باب اوله و آخو ایدلختنی
ایکی بیک دوم اراضینک غایه ایلول ۳۴۳ ارضینه
قدر اولان اجاری سکیز یوز اوج و البولاینده
برباب آخو و آقیل ایله تخمینا ایکینیک بشیوز
دوم اراضینک عین مدت اجاری درتوزن الی
بش بر ابراده و نفس قصبهده برباب قرونک بر سنه
مدت بر آتیق اجاری بیک پیدویز غروشته
تقراتیش و احواله سی خزینه دن استبدان ایدلشد .
امریک و ورودی متعاقب فرق سکیز ساعت مکروه
احاله ایدیله جکتین استیجاره طالب اولنلرک مال
مدیریتنه مراجعتلری اعلان اولتور . ۳۲۸

تیسار و سیزما

بوندن بيلم قاج کون اول ، سليان نظيف بك افندی به خطاباً نصر ايتديکم بر مکتوبک - نظاهر حق و حقيقت نامنه - آراديني معکس مخالفتي ، - جلال نوري - امضاسنک ترين ايتديکي مستثنى ستونلرده بولديغني دونکي «آنى» ده کوردم . شمدى مدعى يرينه بر محامى قارشىستنده اخذ موقع ايديورم .

***

مقاله کزى بر دفعه کنديمه عائد اولماسى ، بر دفعه ده قيمت ادييه سى اعتباريله باشدن باشه او قومشکن هانکي فکره ، هانکي مقصدله اعتراض بيورديقکزي حالا تقدیر ايدمه مش اولديغمه حيرتميم . طوغريسنى سويله به يمى ؟ ذات عالىگن اورته ده بتون جاذبه ليله حاکم اولان تورکک جريانلرينک افکار عموميه به تلقين ايتديکي دستورله بر آرز معارض اولغني قورمشسکيز . يا خود بو جريانلرده ناقص کورديقکيز بعض نقطه لرى - بر مباحثه اينجده - تشریح ايتک ، علمى آرزولرکزدن برينى تشکيل ايتمش !

آيتنک اوچ ستوتى اسراف ايدن او دکرسز مکتوبک بر ايکي فقره سنده بولديغکيز بر وسيله ، ايشته سزه بو فرصتى حاضر - لامش !... اى اما ... ينه سزه طوغريسنى سويله به يمى ؟ ورديقکيز ايضاحادن بر چوغنک بتون قيمتدار يازيلرکيز کي هم بک مفيد ، هم ده بک واضح اولماسى ، اساس بحث ايله اصلا مناسب بولما سنده کي آجيني قاپاداميور .

موضوع نه ايدى ؟ مليتى ، يوقسه « بر عرقک منشا تاريخى » مسئله سيمى ؟ قوميتى ، اساسات مليه يى ؟ لطفاً بونلر آره سنده بيوک بيوک فرقلر موجود اولديغني اعترافده تردد بيورمايکيز ! ايسترسه کز مدافعه ايتديکيز اساسى بر ده ا تلخيص ايدلم !

سليان نظيف بك افندی ، ادبيات عموميه مجموعيه سويله نصر اولتان مقاله لرلنده شو دستورى وضع ايتديلر .
« تورکک تاريخى عثمانلرله باشلار ! »

بن بوکا اعتراض ايتدم ، تورک تاريخى عثمانلرله باشلاماز . اونک عرقى اصباتى ، بتون آسيا اقوامنک موجوديتلرندن چوق ايلرى زمانلره وارير ، ديدم . سز بو « تورکک » تعبيرنک اصل تضمن ايتديکي . « عرق و قوم » مدلولنى تبديل ايله ، مليته عائد بعض اساسانى ايلرى سور بيورسکيز . مقاله کزى بر ده اوقورسه کز ، هر جمله نک يا بر ملت ، يا خود ملت سوزنى احتوا ايتديکيني کوررسکيز . نيم مکتوبمه ايسه بو کله بلاستنا برکجه مشدر . او حالده تشقيداتنک هانکي غايه به توجه ايتديکيني آکلامقده جدا معذور دکلىم ؟

مدانعاتنکز طوغرى ورنده اولق ايچون ، صحيفه لرى ، حتى جلدلره آثار ذهولى ، اوچ کله ايجريسندمه جمع ايدمه جک بر قدرت ايجاز ايله اورته به آلتش اولان معمود دستور علمينک هيچ اولمازسه : « عثمانلرک تاريخى عثمانلرله باشلار . » طرزنده بولغيسى لازم کليردى . او زمان بلکه ملندن ، ملتدن بجه امکان کوريلوردى . بونده « تورکک تاريخى » دينلجه ايش ملتدن زياده ، عرقه ، جنسه ، قوميه متعلق بر شکل اکتساب ايدر . مساعده بيوريلورسه بر آرز ايضاحات ويره يم : هيچ بر عرقک ، حتى ملتک تاريخى سکره دن تشکيل ايتديکي بر دولتک ظهورنى کنديسنه منشا ايتخا ايدمزم . بر دولتک تاسيسى اونى وجوده کتيرن قومک ، يا خود اهالينک تشخص حقوقى و سياسيسى ديمکدر . بو جمعيت بک چوق دفعه بزم تفريق سياسى ديديمکز « Differentiation politique » ي کندى حاکميتي آلتنده تاسيس اين بر عنصردن ، قومدن تشکل ايدر . اوندن اول عرقى بر تشخص واردر . بونکله تاريخ اقوام « Histoire ethnique » مشغول اولور . ده ا اول تشخص جنبى واردر . بونکله ده « تاريخ طبيعى » بشر « اشتغال ايدر . عجا التزام ايتديکم اساس علمينده ، آنى صحيفه لرني کيم بيلير نه قدر زمان ، بر هجوم عصبي ايله طولديرماسى ملحوظ اولان « اتفاق مثنى » نک « جلال نوري و سلیمان نظيف بك افنديلر » نتيجه حرکتى طوغريدن طوغرى به تاريخ ديديمکز مناقب مضبوطه نک بوعلملرله علاقه دار اولديغني انکار ايتمکي اوله جي ؟ يوقسه تورکک حقيقى بر تشخص عرقيسى اولما ديقى اباته قاقيشلدى ؟ توجه ايديلن غايه هانکيسى اولورسه اولسون

انی

918-424/2/2

- عفويکزه اغتراراً سويليورم - خطايدر . اول عرق مسئله سنى تحليل ايچون تاريخه انتقال ايتمش قوملرى دوشونه لم :

ماضى انسانيتک مديد بر بولوق اينجده ياد موجوديتنى طاشيديني قوافل تاريخيه ، مختلف عرقلر ، ملتلر ينه کندى فناء جمعيتلرى آرقه سنده سوروکان عظيم بر جنازه آلان کي نظر تاريخ اوکندن کچوب کيتديکي صيره ده بزه نه درلو فکرلر تلقين ايدر ؟ بوقافه لر عجا ترلردن ظهور ايتمش ، ديميزي بز ؟ اونلرى بويله مختلف شکلرده يرلشدين ، بر چوق عرقله آيران ، طرز تشکولرني ، لسانلرني توحيد و تفريق ايدن اسباب و عوامل نه در ؟

ده ا اوکده کيدنلرله خطوه خطوه کريدن يورونلرک عنعناتى عادت و اعتقادلرى ، لسانلرى ، حتى بلکه خلقلرى آره سنده فرق يوقيدر ؟ قنفلرينک صورت تشکلى ، سيما لى ، تکلملرى ، رنگلرى اونلرى افراده عائد تخالفلرک فونقده علام جنسيه ايله قسم قسم بر بردن اوزاقلاشديرما يورمى ؟

ايشته بر چوق سؤال لره تاريخ انسانيتک استناده محتاج اولديغى علمى عصر لرجه زماندر دوشوندر بيور . علماطو پراق آلتنده بولمقلرى کيکارى اولچوزلر . جنسلرى آيريلورلر . عرقلر ، نسللر تماماً علمى بر تصنيفه تابع ... بو ، تورک ، بو ، کلت ، بولا يونيالى ديورلر . فى الحقيقه ملت مسئله سنده اختلاطات عرقيه به - ديديقکيز کي - اوقدرا هيت و ريلورده مادامک بن روابط مليه نک لسان کي ، عادات و عنعنات کي ، ديانت کي اک مهم قسملرنده سزکله مشترک . اجدامزک قانديه آيرى آيرى بر عرقک ، چرکک ، ازانوودک ، تورکک تاثيرى بولمقله برى بر يزدن آيرلاز . ايکيزده بر ملنک اولادى بز . فقط عرق بجه بويله يى ؟ اناطولينک بر طاقم يرلنده حالا تورکک ، نخته جي ديه طولاشان يارى کچه تورک لره ، اجداد نک - اوغوز ايلي ، چکيل ، تورک ، آلا بوند ، آلاغووا کي - اورته آسيابه مخصوص اسملرله تاسيس ايتديکي کويلرده ، عرقلرينک هر درلو شرائط جنسيه سنى محافظه ايدن مليونلرجه اوغوز اولادى ، خالص تورک کندى عرقته متسوب اولديغنى ادعا ايتسومى ؟ بر چرکس اصلزاده سى کنديسنه تورکي ديور ؟ يا خود بر تورک کنديه ازانوود ديري ؟ بتون اقوام ، عرقنک نه اولديغنى بيلور . تاريخک اک مهم قسمنى تشکيل ايدن تدقيقات عرقيه نک اساسى بوندن عبارت . اون طفورنجه عصرک بيوک بر آدمى ديه قبول ايديلن « ديزرائيلى » شويله ديور : « نه لسان ، نه ديانت ، جنسيه اساس اولماز . اونى تاسيس ايدن قاندر . موسويلر ، هانکي لسانى قوللا تيرلرله قوللا تونلر ، لى الايجاب بر دينلرى ده اولماسون ، ضررى يوق . اونلر ينه سامى و موسوى قاله جقدردر . » بودعا يالکيز موسويلرله ي عائد ؟ عرقى بر اولغنى اولان هر ملت ، ماضيسنه مربوط يشار . اونکله اقتضار ايدر . شئون اعصار ، اقوامک تاثيران آلتنده در . لامارتينک بوکا دائر بک کوزل بر تصويرى وار . شه سز ، « غراز يه لالا » مؤلفنى تاريخ اقوام بختنده واسع بر صلاحيته مالک عد ايتک ايسنه ميورم . فقط بتون دهات معرفت کي اونکده اصابت افکار ينه اعتقاد ايتک حکم واردر ، ظن ايدرم . ايشته لامارتينکده سوزلرى :

سخندان متانت اسلوب سماع رفعت بك افندی به

اسطوره یونانیه مجهول عالیکنز دکلدنر : [دانا ئید] لر
[مشری] طرفندن دیسز بر فوجی بی طولدیرمه به محکوم
اولشر . بو زوالیلر صباحدن آقشامه قدر حالیشیرلر ، لکن
مع الاسف فوجی طولق بیلمز مش .

بزم مناقشاتزده بوکا شیبهدر . قرق ییل متادیا هر کون
برویا زیاده مقاله یازسه ق هیچ برمز برجلادت ابرازایدوبده :
— ایشه ، بن ، آرتق مغلوب اولدم ، دیمه به جکدر .

او حالده برچاره تسویه بولوملی که اوقات قارئین هدردن
وقایه ایدلسون ، ملیت حقتده بن هر نه یازدم ایسه آنلری
قبول ، حتی امضا ایده بیله جککنزی افاده بیوردیکنر .
یالکنز بن عرق ایله ملتی قاریشدیرمشم . و ذات عالیلرنجه
یکانه تهتم بوایمش ؛ مادام که ذات سامی ادبیانه کزنی
بو نقطه ده لطفاً تصدیق بیوریورسکنز ، بنده کزده مقابله
عرق ماده سنده سزه حق ویرمزسه م عادتاً قابالق ایتمش
اولورم .

یالکنز بر شرط ایله : بیللمی یز که بر عنصر تاریخی اولق اوزره
(عرق) پک مهم ایسه ده (محیط) ، (زمان) ، (ایجابات سیاسیة)
وسأرده آندن آز مهم عناصر دکلدنر . وعرق ، ترکیب
ملیتده پک بیوک بر اساس تشکیل ایتز . مثلاً بو درجه
تورانپور اولان سز سماع بك افندی خالص ، مخلص آرنأود
سکنز . دیکر لری ده مثلاً آزی ، کردی ، مهتدی ، اسلاوی
اوله بیلیرلر . موغول اولدیغکنز اعتراف کرده دولتکنزدر .

شو مباحثانه برخامه چکسه ک وقارئین کرامه دها باشقه
وادیلزده ده خدماتده بولونسه ق بوندن مناسب اولمازی ؟
قاطبه محاضرده امر وفرمان افندمز کدر .

الحق ۲ سب ط ۴۴ - ۹۱۸
جهول نوری

سب ط ۴۴ تصحیح و توضیح

دونکی (آتی) ایله نشر اولان مقاله جوابیه مده مثبت برقره نک
منفی بر شکله کیرسنی موجب اولان غریب بر سهو ترتیب وار .
اوقونورکن تعمیق فکر ایدلوبده یا کاشفک منشائی آکلاشلمازسه
قرمدهن معنی جیقارمق ممکن دکل . بونک بویله قالسنی موافق
کورمدیکم ایچون یازیورم ، قهره نک غزته ده کی شکلی شودر :
« وه دارلک ایلیاد اوزرنده بر تاثیر (بولنامسی) آلفرد فویسه ،
بر غنه ی دار مستر الخ .. »
ضوغریسی شوبله اوله جق :

« وه دارلک ایلیاد اوزرنده بر تاثیر بولمسی آلفرد فویسه ، بر غنه ی ،
دار مستر درجه سنده بر طاقم فضلائک تصدیق ایتدکلری کبی بونلک
نهایت میلاددن بیک سنه اولی یارلمش اثر اولدیغنی نقض ایده من . »
شو اوفاجن سهوی تصحیح ، بنده کزجه بشقه بریا کشفک دها
تصریحه وسیاه بخش اولبور . کچن کونکی عرق - ملت مسئله سنه
دار طرف ادبیانه لرندن یازیلان جرابده بجم خالص مخلص آرنأود
اولدیغنی اعلان بیورمش ایدیکنر . بجه هیچ بر عرنک دیکرینه فضل
تقدیمی یوقدر . بن آرنأود ، عرب وتورک اوله بیلیم . بواک بیوک
مدار شرف اولان عثمانلیلق صفتمه ذره قدرخلل ویرمز . فقط آرنأود
دکم . بدمر مناسرتلی ایدی . کیندینسک بو صفت جدمز ماجار خورشید
بک - که عسکری قائمبای ایتمش - اوراده تاهل وتوطن ایتمش اولسندن
مبعثدر . والدهم ایسه قورد دده اولادندن - تعمیر عالیلریله - خالص
مخلص شهرلی بر تورک قیزی ایدی . بزم مناسرتله وارناوودلقله
مناسبتن بدرجه تندن بیوک والدهمک عائله سی اورالی اولسندن عبارتدر .
شخص واولادم ایچون اهمیت بولنان شو ساسله ونسب بحتک
غزته ایله تصحیحنه مساعده بیوریلورسه بک ممنون اولورم . احتمالات
بی نهایتی احتیاج توشیفدن مزه عد ایدرم موقر و قیمتدار ایدیم .

سماع رفعت

ادیب شهپر عزیز سلیمان ظنظیف بك اقلدی په

مقاله، اكان، بریه، فریق

محرری : نور

(ابران ادبیاتك ادبیاتره تاریخی) نای محمدنه نیربیرتنگیز
مطالعی کمال اعتنا ابله، اوقویریم ، فقط ویرتنگیز قلمی کماله نهنی
پرشان و یوزمه مجبور اولدم . مکتوبك قلم اولی اعتراض ، همد
سطری یازمه مجبور اولدم . مکتوبك قلم اولی اعتراض ، همد
یونون فونله اعتراض ، قلم نایبی استیضاح و لنگه توتکاک نامنه
بر استاهامور .

مقاله علیه کورده ایران مدینتک عرب مدینته فاتح اولدی ،
« عرب ایرانه سیاسته » و دنیا حاکم اولمش ایسهه نکرک و معنی آتیک
مسخری بولدی ، « اقوام محکومی رام انجک ایچون یا ککر
غلبه سیغیه نایک کلمات انجکی ، غالبیت نموده لایم اولدی ،
« او فوج عرب ، فیلیجه ، فرایله فتح ایستدیگ دیار تارنچک
حطوت ذکسنه یک آرزومان ایچمهه تسلیم سیف و کتابیایستدی ،
« عربلرک ایرانه کندیلرینه منتوق بر جمعیت متهمه تصادف
ایستدی ، « اسلامک ال بولک ککاسی ابراک عربی نچیندن
ظهور ایستدی ، « عللای اسلامیه عریجه یازدولتی حلاله نچمه
دوشونکلمری ، نچم کوزله کوردکلمری ، نچم نیله طوبیلمری ،
الی آخره کی عمر اولان اقلادلمکیز ابله عربلرکمدینت خصوصنه
نچلمره مدینون بولنمقلری یازیپوستکیز .

زیم ییلدیکیزه کوره (مدینت) ده سیر شیلر علوم دینه ، حکمیة ،
طبیعیة ، ریاضیه ، و فاینن حاجیه و شرعیة ، تاریخ ، ادبیات ،
دنیاملدن اولان رسم ، معاشیه و موسیقی ، آفات مختلفه کی
اساسلر اوزرینه ایتمه لیلر ، طایرکه اولدره ، اورونده یلکسب
اشتهار ایلمش بویجه ککما یتمش اولقدن باشه دین اسلام ،
طلب ، کیمیا ، جبر ، علی العموم علوم ریاضیه ، هیات ، قوانین
اشباعه شرعیة ، هیچ زولنده کورولمیش اولان مسارات مطلقه
ایله عدالت قائمه و اخوت حقیقیه ، اسلمری لایمه فقط اکثریتی
بزیجه قبول اتری ایسه اورویا کیتخابلریمه موجود اولان بوزرین ،
بالقدن عاری و طبیعی براسلریمه یازلمش آثار نامتاهمی ، دنیاه
ایک قیاس و اطیب بر اصول معاری موجود اولدی حاله ، بولمه
مقاله نچلمره نه کی آثار مدینه وارد ؟ عربلر بو مدینلری
عجملدن می آلدیلر ؟ اقلدسه عربی علم مدینه ابرایلمر قندین
بوزرشاپ اولدی ؟ اقلداده عرب مدینتی و آثار معمارسی بدقیه
کللی بر طاق آثارلر کتسار ایدم . اقلدرینه نظر ، اولاده
ایستاده اولدی کی عرافده غله حیرت ویرتک حسانتمه غایت
کتیش حادله معور شهر اتنا ایلش . بوزلرک کوشکلمری
خرابلرک یلالری کورولرک منجیر قالمش ایلم . ککیزخان خفته
عرب مدینتی تا اساسدن عمو ابله مشدر .
لسان تقیله نظر ندن فارسی ، معنی سوک درجه مباله سیله برابر ،
تکلا شیرتک و آهنگ الفاظ ، ترکیباده بویوک بوزرین سیستیمه توسیجه

سولت و سادله تک خصوصلریمه عربیه غلبه چالار ایسه ده وست ،
مئات اسلوب و طبیعیات خصوصلریمه فارسی عربی تک یاندنه هیچ بایلر .
زمان قدیمه اسان یونانی و شیمی فرانسیه اسان عمومی کلمه
کیتمس اولملری کی ، اسان فارسی دخی آسپاده بولمه بولمش
ولان بولمدمور . فارسی ، آسیاتک فرانسجه سیدور .
مدینتک ینه برتسمی ولنگه اساسی اولان و فرکان طر قندین
(دروسلرک) منی (وطنداشاق حقوق) ویا (حقوق باب) تسمیه
اولونان خصوصه ایسه نچم مدینتی فرکانک (آریاتیق) تسمیه
بویسف ایستدی فرانسده برانجیکار ، براسارت و الکتیق برینتمه
لکدر . هیچ ایرانه کیتک حاجت قلمیزین بر مثال ابله انصاح
میرام ایستیلر . ملا برین بویوک بر مقامه بولونان بوزلرک خصوصیه
قبول اولدیلدنه یک استغفار ابله اوزراق بر ساندلرک بوزلرجه
ایلمشورک و کوزلری برین قالمیلمور ، اوزاد عتقره خطابا
« عاقلی سایلری ویا دولتری » دریا سه ، بویجم کباب معاشری
یعنی مدینتی دیک اولور . فقط بانکس ، او آدام بویوک ذاتک
حصورینه کیرکن قوری بر سلام بوردکن سوکره بر صندلرک
اوزرینه سرستجه اولورلرک و کوزلری خطاطنه دیکلرک :
« یا انا اهلک ؟ کیتک ایچدر ؟ » دسه بو ، عرب آداب معاشری
یعنی مدینتی اولور . ایته بو کی مدینت بریندن بوقدر قلدیلر .
زیم ، نوکر ، یلمشک ، و یلمشک کیرکن بریده اعطاطه بوز
طوقل . ککر الهکک موجب اسمعلاز اولمه رفیق قالمش اولان بو
مدینتی استبدادیلر بوزلر اوزرمدن آتدیق عرب مدینته داخل اولمق .
عربلریمه نوکر کی بوزرجه قدر عیشتمش ایسه ده ، فقط
الان اسلملری (هاکمای عالیکر) ترکیبی استعمال و ترجمه دن
ماجزور ، دنتک بر عربلردن ده ا زیاده نچلمشیر . قوانین
نوکرلر حقوق ملیله وقتیهه عربلر یله قدیم ایدری . قوانین
اشباعه قبل اسلام بر نوکر قانینک ککمار اوله حق درجه ده
مالک اولدی حق مساواته شیمی نه بر نوکر ، نه بر عرب قاننی
مالکدر .

اسمی مقامنه اولدن بری : (مدار) ویا (مدیایلر) ، (فارسلر)
و یا (پارسلر) ، (لارسلر) و (ایراسیلر) عللوی قوللار کتسار . اقلدی
نوکلر ، نوکلر و هاککی قوللری ارا ایدلر ؟ بوقلمرک منشاری ،
مکملری بولری ایله ؟ ایته بوسو اولر بوزلرک بولری ایسه ده ، فقط بو
جو ابرایلمه بولونان کتسار فریجه دن ویا ترجمه دن آتدیق اولور ایسه قول
ایتمز ، چوتک بو کتسارلری بزه اوقویریلر . زیم آرزو ایستدیگیز
معلومات مطالک ابرایلمدن اقلیل و ماخذل ذکر ایلدیلر .
شیمی ده مکتوبک قلم نایبسه کلام : مکتوبده زیم
ییلدیکیز ایران ادبیات عجملرک مسلمان اولقدن سوکره عربی
حروفله یازدولری آتادور . بوزک ادبیات عجمی دخی عیبه بولمدر .
شوقدرکه نوکرلر عجملردن بویوک مسلمان اولمش اولقلری
ایچون ابله ترون مجریمه عرب حروفله توتک ایدیه تصادف
ایلدیلر .

ذات عالیکر بویوک بوزرین سوکره : « نوکرلرک ادبیاتی وحی
تاریخی عاقللر ابله باشلار . » حالیکه عاقللرک ظهوری بکی کیدر .
دنتک تاریخ عاقللردن باشه هیچ بوزلرک قومی یلمز و عاقللردن
غیری هیچ بر نوکر قومی دخی آثار ادبیه مالک کلدلر !
حالیکه نوکر ملل واقوم مختلفه میانهه مسلمان اولانلر
بر اقلت تشکیل ایدلر . تاریخ زه ایچینن آچیمه تورانی اولان
ویر نوکر لهجه سی ککله ایدن (سکیتلر) ، (هوللر) ، (چیلر) ،
(ماجارلر) ، (فیلر) ، (آسیای شمالی اقوام مختلفه سی) ،
(غیر مسلم اولان موغوللر) ، ال آخره کی بر بویوک قوللری
ییلد بویوک ، آچیندن آچیمه تورانی اولان بویوک نهم ولسان ایلدیلر .
وقط تورانی الاصل اولان ملل واقوم ککله ، بولرملر بونون دنیایه
طوقلر . ادبیات عمومی مجموعه سنده بوملرک اسلملری معنی قیصالیله
ییلد بویوک و ماخذل بویوک بوزلرک نیربیرتنگیز کس وورد ایله ییلد .
واقوامک معنوی حقدنه بوقدمیلری حقدنه آرمعلومات تاریخیه
واردور . ابران الاصل اقوام قدیمه حقدنه بوقدمره معلومات تاریخیه
بوقدر . بنا علیه نوکر تاریخی ایچون یک قدیم وثائق مهمه
موجوددر . بولرچی جمع و نچر ایلیمک زه عالمدر .

ادبیات کتجه ، مسلمان اولایلمه خرسیتان اولان بر طاق
نوکر اقوامی اسان اسلملریمه بویوک آثار ادبیه مالکدر . فقط
غیر مسلم اولان اکی نوکرلرک اکثری قدیم قدیم اولدی ایچون
یا ادبیات نامنه برشی بر اقلدلمر و یا خود بر اقلدلمر بعضی آثار زمان
ایله عمو اولمشدر . اکی نوکرلرک آسپاده قبل ایلام مختلف خطلر
استعمال ایتملردر . منتصمین بو کی آثار ایله الان مشولدر .
عجا اسان فارسیده عرب صرفندن غیری حروف ابله اوله بویوک
آثار ادبیه واریمدر ؟

مسلمان اولان نوکرلر دولت عاقلیت تککلدن اول آسیا
ایله اورویاتک مختلف عجملریمه تأسیس ککومات ابله مشلر
و عرب حرقله بر طاق آثار ادبیه میانهه کتیرمشلردر . شیمی
اولان بویوک اورویا مستغرق و منتصلمدن عاقللرک مال اولایان
کی آثار حقدنه ایضا حاجت طلب ایله حاجت اولم ، مان بویوک معلومات
آلهجهه ایتم . فقط بویوک حرکت جیت ملیله دوقونور ، آتک
ایچون ایلمه مراجعت ایله کجه ذات عجملرکمره مراجعت ایلیور
و دیورمکه : عاقلی اولایان مسلمان نوکرلرک ادبیاتی ابله آثار ادبیه سی
زیم لایقله ییلدیمه زومدر . بنا علیه بک مهم اولان بو مسئله قومیه
خنده بر مقاله نشر بویوک کتری نوکرلرک نامنه رجا و تکلیف ایلم .
شیمی هقدر کل و بیلل ، چنار و سبلی عصرلردن بری ککلوب
طوقلر ، فقط بلا فاصله ککلمن تلاکته اوغراق . بئسا بر
آزده ملت و قومیتلری حکیم و زرقیمه ، عرب و اورویا شاهراه
مدینلریمه قطع سرحاله و بند اسازنده ایلکین بویوک اتم مسلمنه
رهبرلرک کس لایته شتاران اولم ، هیچ غالب ایلمک وقتلر
بوقدر .

اشكال زمان

استخاره واستشاره

مأخذند (عن معولاه...) تمفاسی اولسنیزین
 بکلده صحتک مطبوعاته دوشه تک اموات واحیای
 جیل یاروسسی کی طایفیدان (سلطان نظیف بک)
 سرلوحه لی مقاله . بیلکه کز نه قدر خوشه کیتدی!
 چونکه بور وغمه ادبیه بکزمه مکن زبانه
 خاکدان شعر وادیه قندیل قندیل ، صائیم صائیم
 این و رنگا رنگ ، ضیادار و ضیایار ، فقط بویا
 قوتی حائر برحادثه جوهری آکدربوری . حتی
 خاطر شکر اولفله برار او قدر خیال نوزایدی نه
 موضوعی تشکیل ابدن ذواتی ، برو دفته پیش .
 ننگه ملاقاته طرتهرق مشارالیهسه هیچ
 اولازسه بر ببله ک سوز سولتک ایستیه جکم
 ندی . فقط آخرت نشانادیا مانع اولیوردی .
 بوسیله آنز ایچون استخاره به حاضر بالمجلس
 اولالرده کولشدن کوکله بر استخاره به قرار
 ویردم .

استخارم بوشه جقادی . (ششایی) مرحومی
 اسک (جریذ حوادت) مطبوعه مننده بر صده کورکله
 کوردم . تصور بیه نظر آ مریک پیچ اولان سیاسی
 بی کورور کورمژن دها آیلدی . دیدی که :
 — دهن (نامق) کال ایله قوشیور ابدک
 بن اونک ذکله اونم سلیقه شرقیه افکار غربیه
 تلفین ایلدی .

مکتب غشه کاتبه ، بونده ملاقاتی خطا
 ایچن اولدیق ، بانصوس عدد طلبده . ایشته
 (کال) ده کویور .
 هتفا اوزون ، طاغیبق صاجاری آرمسته
 کومولش ، ایری کوزلی آز فیرامش ایدی .
 بن دها سورمدن :

— معلوم ، معلوم ! . . . (حامد) ک
 مغدی اولجه دوشدی دیور . کندیسنک اوج
 املای شهرتد او طورته حق برعل مناسب بولمادیفه
 تأسف ایستدیق بو ذاتی شمدیدن آز سومک
 چایشون ! . . . (دیدکدن سوکره دونه رک) :

— آکریم بک ، آکریم بک . کل الهی
 سورسک ! . . . باقی سنک ایچونده نه دیشلر ؟
 سنو تک تصویر قیانتده ایدی . برل
 بانظا لرتک جیننده اولدیق حاله قوتک اشیک
 اوزرندن کوروندی . ازعصی کورونک ایسته دی
 حاله موثق اولم یوردی . بان یان با یوردی :

— نه دیشلر ؟
 — (تعلیم ادبیات) مؤلی صتیله اصلا
 قفیر ایتم .
 — حقم جلال اولسون !
 بوسوز اوزرینه قارشیق قیودن برجم سفیر
 بوشماندی . اوکده (سروری) قدیم (اولدیق
 حاله سلیمان باشا ، جودت باشا ،
 عبدالرحمن فریاضدی . معلو ناهی ، ارکان حرب
 مناسترل رفعت بک ، لک آرتده منمنی طاهر بک
 ایله سایان ضعی بک جیفه کلایلر .
 برغلله در قوندی :

— زیمکیرده اولسون ! . . .
 فقط (علی اکرم) بک قارشیزیه جقه رق :
 — بتم (نظریات ادبیه درساری) نیک باشی
 ایچون اولسون ، انکسار ایچیک . بن کندیسنه
 تیه ایدرم ، واز بکر .
 دیدک غلیان شهوری طوردی . هله (معلم
 ناهی) معهود قوقوله لی دوه نوبی سارتمه سیله خطوه
 انداز اولورق ، برعتاد تیغ قیح کولورک :

— بکا بولادیق غزلاری تنقید ایستدیکی
 اونوندی ؟
 دیوردی .
 بو ائشاده ایدی که عی الدین بک ، شهاب الدین
 سلیمان بک ، کوریل زاده تورعتم قو ابدکده نفساری
 نفسارنه کلدیله سه ده و قه ما نه اولمشیدی . تیشه مدیلر
 (ششایی) نیک یاندن چینهرق طومروق دائره سی
 بوقوشندن ایترکن داهی اعظمه تصادف ایتم .
 کال بی کورمک کیدیورمیش . استرحام اوزرینه بر
 شی سولیه جیکی طن ایدرک طوردی .

— ائتم ، سلیمان نظیف بکک یکن کون . . .
 علیه ! مو نوبلی کوزندن اوله بردوشوش
 دوشندی که شاشیدرم . ایکی غانه لی بوفاری به
 قافمش ایدی :

— بک زیاده رجایلدم . بوخصوصده اضرار
 ایچکیز . بکا عجبی اصلاح ایستدی کوندن بری
 هرکن بکا دشمن کیلیدی . حتی (ترک بورد) نه
 کاش (محمد امین) بک ایله ساکن (آغا اوفلی
 احمد) بکک رساری آرمسته کی تصویر ایستدر
 برمشلر . کیکیز عزیزم کیکیزه (محمد امین) بک ایله
 آغا اوفلی (احمد) بکده طوریکیز .

— نه دن طورمدیم ؟ . . . (ترک بوردی) نه کیدر
 صورادم . حاضر ایتم .
 کیمیکه ایکینده اورادله لر . (امین) بک
 دیدم که :
 — آه امین بک ائدی ! سلیمان نظیف بک
 شیدیلر ایچون سومورسکیز ؟
 — (بن خلدون) مقدمتاه طالمشدم . بکلده

سلام ورمشلر کورمدم . بلکه بونی اونوزسته لک
 آشنائی حرمتکاری به غیر موافق کورمشلردر .
 سوز آغزنده قالدی . آغا اوفلی آتیه رق :

— سوزیا ! . . . اوآدام اوقدر مبالغه چی که
 بی ردوس هیکنه بکزمش . . . بوچورمیش کی
 (شعراری مان هیچ) اوقومادینی حاله استقاویل
 او یوننده ، کاغذنده می هر نه ایسه هر کورونکوز
 آغلانینی درمیان ایدبور . وصورکده بی اسفا
 مینل قیابچلنک بولکمه سادسه آرمسی طرفکیرکله
 اهام ایدبور . بنم آتیمک بری کرسی ندریسده
 دیکری مجلس تخریبده ایتم ! ائی نه کورکسه ده
 بر فاقر طاقادی . . .

حاضر بوسته کلش ایکن (تروت فنون) ده
 اوغرایبده بوغزته تک یاغش اولدیق ادبیاتک
 حسانی کورمک اوزره دقتلری بولایم ، دیدم .
 کیندم . وزنه بی کلیدلدم . مه رلدم . باقدم عادی
 تادیه حسابی .

مقاله	تعداد
بکه وریلن (ادبیات زده نموده)	۵۰
« « (داهی شیره)	۳۰
« « (زهر زده نوزور)	۴۰
« « (صوت)	۲۰
معلم بک وریلن (معلم ناهی به تعریض)	۵۰۰

قال حسانی .
 صاحب مقاله هر یکی قوتک ویرانه اولدیق
 سولیه دی ایچون صندوق بوشندن واز بکلرک
 بیغالی جاده سنه طوغری ایستوردم . (یحیی کال)
 بک قولدن طوندی . متورانه :

— ایشته بزرگ الیازسیله تاریخ بولدم . . .
 بی سلطان احمدنک دورنده طوغمش ، فرانسه تک
 اوچینی جمهوریت زمانه یازسک (قارینه لارن)
 محله سنه تمجیل ایچن دیه تضر ایدبور . کورورسک
 سولیه ! مصراعلری صایجه بزرگ تاریخنی حساب
 ایستون ! . . .

(احمد هاشم) بکی نه (کول ساعترای) ،
 (جول ساعتر) ندن طانیم . کورور کورمژن
 آز قالدی

— قاج ؟
 دیه یکدم . باقد که افنده بر قاطوره . آئنده
 (جلال ساهر) امضاسی وار . طالعینده . واز
 یکدم . بکی جامه موخته باقارم ، دیدم ، بویدم .
 جلال ساهر بکه (مدرسه الحاطین) ک
 اوکنده راست کلدیم . اننده (الکاسبیبا)
 لوحه جلیله سی . تعقیب ایستدرمش ، چرچیوه
 طاقدرمه کیدیوردی .

اماناه . . . بر زمان (معلم ناهی) ، (اکرم
 بک) مرحومی قله پندرمش ، باغالی جاده سنندن
 کچریدی ایدی . شمدیده (نظیف) بک کوریل
 زاده قواد بکی قلم آرایه سوریمی یاغش ! . . .
 یازمه ! ده ! . . . دستورا . . . واردا چاغیردیور .
 بوته حاله (جلال نوری) بک دیدم . حرف
 واحد سولیه مندی . سکوت ایتمدی .

— فقط سر سکوتی بر تجاوز عد ایله غفو
 ایتر ایتمسکز !
 . . . . . !

زورله دکل آ . سولیه بک ، ائیکله میر
 موی ایله بوسکوتی ایله تجاوز قصد ایدبوروی .
 تجاوزالیه سینه .
 آه ! شيطان فاضل احمد ، آه ! . . . جن کلای
 کیمش ، بی تعقیب ایدرمش ! بردن بره قارشیه
 چیغدی .

— یاغنده بر منغولمه سن دها قویه ایدمکیم ،
 بونده (مسخرمان صنعت ایچوندر) دیه یکدم .
 — آمان ، بو کیم ! کوزلکی بری کچور ! . . .
 — قول اسناده کوره غالباً علی جانب بک
 اولدیق .

— فقط کوزلی جن کی .
 — کوزلکرتک چاملردین اوله باقار .
 فاضل احمد بکی بولدم آ . قول قوله بردک .
 کوله کوله اییوردی . هوا بوزدی . معلوم اولدیق
 اوزره بردنبره بیدل ، فورطته علامتیدر . دیدم که :

— (فورطه) بیورما .
 — (ا . صیف الدین) بک برابرا . . . نظیف بک
 کیمک اولدیق بیلهدی ایچون :

(فودرمش سنک دکرذن انظام آل)
 کیمک دبه سوربوروی . ایشته بوذاتک !
 — یا اوتونق قوبمک کیم ؟ آفده من بیلیدوم .
 — عمر سیف الدین بکک دهاسی !
 — طور ! کیتنه ! . . . فورطه کجی ! . . .
 وای ! . . . باقی باقی ! حذافه صبحی بک جامعه
 کیدیور !

(فاضل احمد) کولدن قیریلورق :
 — خلیب دکلی یا !
 . . . . .

پارسیده (مولیهر) آیدنلری

صنعتك قدرینی بیان برملت اوچ یوز سنه اول او ان برکزیدهسی ایچون نهلر یاییور.

پارس: ۱۶ کاتون نانی ۱۹۲۲

فرانسزل صنایع نفیسه و ازجه تماشايله ملینلریك سحری فردنی اقطارجهانه یاغده برنجیلن قازاعشلردن. صنعتك ایجازما قدرندن استفادینی کرک ملی عرفان و کرک خارجه تقدیر و تعابلی جلب وادامه اتك نقطه نظرندن فرانسه قدر انجیلکله موقع اعتبارده طوفان برابکنجی جمهور مان کوسترله من. حکومت بلخسه تماشاچی چوق عمره دار بر یولغاندا عالی اولهرقده قولانیور و بوتک هیت و فیضی نتیجه لیه افتخار آیديور. کچلرده « قومدی فرانسهزه هیت نتیجه سندن برغرب باچقا یاغته بر « توره دور» یاغشدی. قرال و قوالچه تک مشوروله شرفله تی بوقیسه تیلار. محدود بر زمان ایچنده فرانسیزلی اونه - کوزه کورونر کی کن و شهم سز چوق قوتلی تأثیرلر یایا - اوقدر پارلاق بر ختانه مظهر اولدی که . . .

متعاقب کولرده برغرب همدت ابدن صنعتکارلی بریت ایدرکن [سزل ، دیوردی فرانسه تک منلوب ایلار صلح اردوسند نسکر، بتون دنیا شرفی ، نفوذ عزی سزده آلمیشلار] فی الحقیقه انسانیتك لا یمرت داهیلرندن اولان فرانسیز مولیر اردولرک یایمده یاییور، حتی اولنرک یوزدینی تعمیر آیديور . تام ۳۰۰ سنه اول [۱۶۲۲] دغان بوتماشا بیرنی کچن هرسته بر آردها بوبولتور . بر درجه دها بوکله تیرر . . مولیهرک شاه اثرلی هر دورک جمیته ایچ یوزنی کوسترک خاصه سی غالب ایتین بر سره مالک بر آینه کی انسانیت و جمیت حیاتی باقی کالجه کلش و کله هر دورک اوکنده دور اوقدر . مصرلرک تکاملی ، ذهینلرک تبدیلی ، اخلاقک سقوط و یا معدودی . . هیچ برشی بومولیر آینه سنک چرچیوهسی خارجه جیقاماز . . (انسان) ی بودرجه ایچیدن کورن و بتون آرزینی اک بارز خطریله جیزن بو داهی بهیج بر ملت، هیچ برصنعت و هیچ بر انسان لایق کالاماز . بوتک بوله اولدیننی دنیایک حتی اک اوزاق کوشلرندن کن فرقی بی ملت منلنک اولی کون (سوربون) ده دودون کچه (قومدی فرانسهز) ده فرانسه تک اک بوبوک ذکارتله طریلا نهرق طوی بر خس برلی ایچنده بو انسانیت داهیسی نامه یاییلان مراسمه اشتراک اتملی محنتم بر صورتده اثبات آیديوردی . (مولیهر) شناسکی حاضرلرلی اوچ آیدنری بتون فرانسیسی سیاسی ، اجتماعی مشاغل همه سی آرسنده کاله هیتله اشغال آیديوردی . مپوتان مجلسی اوچ آی مقدم مراسم مخصوصه تک لایق اولدینی درجه ده پارلاق جریان ایتنی اذغورنده ایی یوزیک فراق شخصیت ایتشدی . صنایع نفیسه مدیریتنده انقاد ابدن هیت مخصوصه کولرجه صرف مساعی ایدرک مراسم پروگرامنی ترتیب و ملل انجیبه تک اعزام ایدجی سرخصله قارشی کوسترلی لازم کن عزت یا کرامی ثابت ایتشدی . کاتون نانی تک بدنجی کوندن اعتباراً حکومتدن تخصیصاتی اولان تیارولر پروگرامینه مولیهرک بتون قومدی برنی کچر مشلردی . بتون مامدا بولار تیارولرندن سچیلن (لوسین کیتدی) باشده اولهرق اک ممتاز و مهور - سالرنک اشتراکله دنیایک نظیره سز ، اک محنت تیارونامی اولان (اورا) ده بر فرق الماده مصاحبه ایدیلور و خصصی تمیل هیتلری ، مکتبلر بو مدت طرفنده مولیهرک تأیید نامی ایچون استعمار ائنده بولنورلردی . .

تورک تماشاسنده، قیمتدار مضرلرندن غالب تک چقیشتی سیر آیديورلردی . بوکیش بر غروب ، نزدیالرک ایی طرفنه طرفنه سلام وضعیله دیزلیش اولان ابری قیلنجلی ، پارلاق قاسکلی ره بولیک عسکرلرک اوکندن الله شامه سی بیاض صاچلرله موسیو میران و آرقه سنده معارف ناظری و صنایع نفیسه مدبری ، قومدی فرانسهز مدبری و نظار وارکادن متشکل بر کاب اله آغیر آغیر کوردی . ایچریده خلق حکمدارلرینی آتی و عمومی بر تمالکله قیام ایدرک حرارتلی آقیش طوفانی ایچنده قارشیلورلردی . مسامره ساعات میننده مولیهرک اک اکاجلی یهسلرندن بری اولان (بورژوازیانیم) اله باشلادی یهسک ، تمثیلی پیک کوچ اولان قهرمانی (ژوردهن) رولنده فرانسه تماشاسنک استادلرندن بری اولان (فرددی) شایاز حیرت برطیبه تک ایچنده ائالیز بر قدرت کوسترلرک حاضرلرک سونمک بیلز آقیشلرینه مظهر اولدی .

(دردنجی برده اله شهبی آره سنده) تورک مراسلی) نایله تمیل ایدیلن فانتزی تورک نجم ، عرب نوستوملرینک بر غرب مشهری ایدی .)

یهسی متعاقب برده تکرار آیدیلینی زمان صحنه ده بر سما بولولرک ایچنده بوکله مش رسما کورنورلردی: مولیهر . قاعده سی چنانچه انکا اتمش ایی مالک اللرنده ربابلرله بوبوک داهینک هیکلی سوسلورلردی . صحت عهدن اعتباراً آنکجه ایی کجه بوبوکله ن برزدهان برنجی بلانه بش قدمه اله بیلجه ارفاعده و بر صحنه له نهایت بولورلردی . بوی تأمین ایچون (قومدی فرانسهز) صحت سنک اوچ آره بلانی تحت لزیمین ایکنجی قه ایدیلریش و برینه دبیدن خلفه درغورچیقان برزدهان قائمه ایدیلدی . بوجهه مولیهرک بکرمی بش قومدی بری و باشلیجه اشخاصنی تشهر آیديورلردی . علی تیارونک کدیگی . کدیگسز بتون صنعتکارلی هر قومدی ده کی روللرینک قیافتلرله

متنواً بیعت بیعت نریدانن جیغیدورلر و بوبوکله صحیفه بر دقیقه آرام و حضاره ایشار سلام آیديورلر و نزدیک ایی طرفنه دیزلیورلردی . . (مولیهر قومدی بری) صحنه سی خاندن (مادام سوغون و مپور) اللرنده دفته دلایله آغیر آغیر صحنه چقدی و دیک ، وفور سیله تودوردو بوبوک « مولیهر ظفری » نامیله یازمش اولدینی برنشیده یی انشاده باشلادی . شیمدی بوبوک تماشا داهیسی نامه یاییلان بونارنجی صنت آینی بو صنت مبدینک آیدیلر و یالدرلرله مزین جدارلرینده صوک عسکرلرینی تیره تیوردی . درین و حرمتکار بر سکوت ایچنده هر قلی کز فسونلی بره جاز هواسی صوک مصرعکله چوزدینی بریغله مددهش بر آقیش طوفانی خاندن خوشقون صحنه به یاغورلردی .

سالده بر چینی تک یازده بر بولار ، بر جنونی آسیرقالینک یاننده بر نجم ، بر هایتلی بر ، بر یاقلی بر نوروجلی و دها و دها هر ملندن آدملر صنعتک و ردینی بر طرف والی برهجان بر لیکله آقاده اللرنی چیریدورلر . کویا بوبوکجه بوجانی آئنده دیرین ، آراشده کزن بوتماشا داهیسی ، بر بوبوک انسانیت سلامیورلردی .

اوراده ، کوشه مده صواق بر کولک کی بن ده واردم ، بوبوکجه بو صنت آیدنده چاریان قلبلرک ایچنده بتنی ده واردی . قومدی فرانسهز کازک کاتب عمومی موسیو ژورژ ریشو بنی ده خصصی صورتده دعوت ایدرکن صور دیوردی :

— سزک مملکتک بوقی ؟

در حال جواب و بردم : — اوت . . بوبوک مولیهر ی بوبوکلرده اثرلرینی اوشایان تورک صنعتکارلی نامه سلاملاق ایچون بن واردم .

دیارباده ساکن و خزین قاری بوردی . تیارونک اوکی ضیا ایچنده . . خلقی تمالکله اوتوموبیلره مقبره استانبول نرته آقین آیديورلردی . کوشه ده فرانسیزک آتشلی عتی برعری آفریدموسه تک هیکلک آئنده کی مصرعری بوبوکله سلسله غرب بر تافظه اورقوان ایی چینیله باقارق کولوشه ن مکتب چر قفرینک یاننده و الم دوشونچولر ایچنده ، کندی بوبوکله یله حرمت ایتسکی بیلیم زوالی بر ملت منسوب ، آیدیش بر چوق کی کوزلریمی سیلوردم .

مباح - تونری

سیکیرلی آرقاداش!

بیلورم که ، جزائر بحر سفید خلقنده سیکیر
فضله چدر ؛ او ، زمره کی آطه لرك ساحلاری ،
قومسالاری ، اورمانلی ، باغلی ، باغچه لری
وطولونده ، غروبنده بشقه بشقه بدیی معجزه لر
کوستن افقری انسانلری بومنغن حیات ترابیدن
قالدیریر ، یوکسه لیر ، خاکدانلرک فوفنده بر عمر
حسن و خیال یاشانیر .

آطه لرك — بیام ، مسعودی دیه جکز بوقسه
خسته می ؟ — اهالیسی چوق حساسدیر ؛ بولو طدن
نم قاپار ؛ چایوق هیجان و تأثره قاپیلیر .

بو ، بویه . لاکن . آرقاداشمک سیکیر لری
اوقدر آکتر فکلمه سدراکه المیادبالله ، اونکله
آدام عقلی یارم ساعت کوروشمک ایچین اولجه
کوزل برسیکیر حاضرانی باقی لازم ! انسانه
بردیره داهالصبت تلفیح ایدر . دون آقسام
کندیسی بیه « جنیو » ده کوردم ؛ رنگی اوچوق ،
اقری سیتزر ، تیتیز برحاله ایدی . هان یا قلاشدی ؛
وبرعتاد الریله ژدمسئر یا بهرق آکلاسه یاشلادی .

— بلادر ! [برادر کله سنی بویه تلفظ ایدر]
آرتق ، صبر ، طاقت فلان قالمادی ؛ طاسی ، طرائفی
هلویلام ، براسکی باوولم وار ، بزده آشیا نامه
ذاتا بشقه نه کوزر ؟ کیده حکم .

— خیر اوله ! غالباً بیه بروسه قاپلیجه لرئده
پش اون کون یاشیه جقمک ! یوزیه دیک دیک
باقدی ؛ شاقا ایتدیکی ایما ایدر جدی برطوره ؛
— اوله یا ! بشقه یا بهجک ایش قالدیسی ؟

کوزلی ، آکلنلی !
— سیکیر لرك تامیله اوزرئده اولدیغنی آکلادم
وجدیلمدم .

— بک اعلا ! تروییه بولمیلیق ؟
— ردوسه ، جنت کی آطه منزه !

وقویندن بر عرض حال چیقاروب اوزاندی .
استدعا داخلیه نظارتیه خطاباً یازاشدی . آرقاداشم
کندیسنه یا بهجق اک بیوک لطفک مزهر ایدن
برصندالله ردوسه کچمنه مساعده اعطاسندن عبارت
اولدیغنی ، حکومت جلیله عادلّه مشروطه منک بو
صورتله کوزتره چکی تسمیلات نازکانه تک مادام العمر
هدیون نکران وامتنانی قاله جغنی کندیسنه مخصوص
عصی بر لسانله اکلایوردی . کولکدن کندیسی
منع ایدمه منک صوردوم .

— بیه نهک وار ؟ نه اولدی ؟ نه دن بو قدر
آکلنمک ؟

وای منمک صوران ؟ بومدی کوزیسی ،
آجدی آغزینی .

— بونده کولونه جک نه وار ! سزده بولم
نه جانسز ، قانسز شیلر کوز ! دهان اولدی دیسه
همور بوردسک ؟ نه اوله جق ؟ هیچ برشی بوق !
اورتاتی سوت لیان ، آسایش برکال دکلی ؟
سز دانا کبرسه کز کیتسه کز جالا ، نه وار .
نه اوله من سامک ؟ دره جکیمک !

چیقاردن بر « قوم پرده ایتمه برین باهر » شیشه سی
چیقاروب بردنه بو قدردن صوگرا :

— ایتمه یق ! سیکیره ایدر دینکاری بو
جنابدن کونده پش ، اون دانه آلورمده بیه
بر فالد . سنی کوز میورم . غزله لری اوقوبورمسک ؟
هر ماقه سکون و امتدال توصیه ایدیرورلر ، همده

احمد رفیق بک

احمد رفیق بک

تاریخ عثمانی ایچینی اعضا سندن دارالفنون
تاریخ عثمانی معلمی احمد رفیق بک (ممالک عثمانیه ده
دمیر باش شارل) نامیله تألیف ایلدیکی اثر دن
طولانی اسوهج حکومتی طرفندن وازا نشانک
شوالیه برنجی رتبه سی اعطا قلمشدر .

اثر مذکور اسوهجده دمیر باش شارلک
تاریخ و حیاتنی تدقیق ایچون تشکی ایدن وغایت
قیمتدار نشر یانده بولان (قارولین جمعی) طرفندن
بالتقدیر ترجمه ایدلش و مؤلفنه اون بیک فرائق
مکافاتده گوندرلشدر .

احمد رفیق بک عثمانی تاریخنه دائر لسانزده
جلد لرله آثار نشر ایلدیکی حالده حکومتن طرفندن
تلفیحی شویله طورسون ، (لاله دوری) ،
(قاپاقچی مصطفی) و (قادیئلر سلطنتی) کی
تاریخ منک موجب عبرت نقطه لرینسه دائر نشر
ایستیک اثر لرده کی تاریخی حقیقتلردن و حرب
عمومینک بدایتنده عثمانی - روس مناسباتنه دائر
غزله منزه ده یازدیغنی مقاله لرده قولله محمد علی
پاشا حقتده کی بیاناتندن طولانی ایوم محافظه کار
فرقه سی رئیس صدر اسبق سعید حلم پاشانک
توصیه سی و او صروده حربیه نظارتی و کالتنی ایفا
ایدن طاعت پاشانک امری ایله اولو قیشله به آریه
صمان مأمور لقیله ائی ایدلشدی .

دون مطبعه منزه یالوده چفلمک صاحبی اجماع
نصمت بک نامنده بر ذات مراجعت ایله یانه یاقبله
شویله بروقه حکایه ایلدی . داخلیه ناظرینک
بالخاصه نظر دقتنی جلب ایدرز .

« دون کیجه الاتورقه اوچ راده لرئده
چفلمکده کی اوده او طرزور کز چفلمک کتختداسی
بر مکتوب کتیردی و چفلمکی یکریمی کبلک بر
اشقیبا جه سی باصدیغنی و بیک لیر کاغذ و ابکی بوز
ایزاده آلتون باره و برلمدیکی تقدیرده چفلمکی
احراق ایده جکاری تمیدینده بولند قریب سوبادی حیات
اندیشه سیله موجود بوز لر لرائی اوراق نقده بردک ،
بیک استغنا ایله قول ایدوب متباقیسنی المتق
ایچونده پش کون مهلت ویردیلر . بالطبع اوزمان
جواب رد ویره من ایدم . صکره یالوه ژاندارمه
قومانداننه مراجعت ایله اشقیبا قارشی حکومتک
جایه سی رجاء بنده بولدم . مع الاستغناء معینه انجمن پش
ژاندارمه و ججه بولاندن حیاتنه وقتنه ایله

آجدی آغزنی .
— بونده کولونه ک نه وار ! سزده بلم
نه جانسن ، فانس شیلر سکز ! دهانه اولدی دینه
صوریورسک ؟ نه اوله جی ؟ هیچ برشی بوق !
اورتانی سوت ایمان ، آسایش برکال دگی ؟
سز دانا کبرسه کن کیتسه کن جالا ، نه وار .
نه اوله جی صانکه ؟ دیه چیک کن !
چیفاروب برده نه بوتندن سوکرا .
— ایسته بق ! سیکره ایتر دینکاری بو
چنابتدن کونده ایش ، اون دانه آلیورم ده یته
بر فاندنی کورمیورم . غزته لری او قوبورم سک ؟
هم مانه سکون و اعتدال توصیه ایدیورلر ، هم ده
فدایی کندیلری کورکله یورلر . — انده کی اقسام
تورک . ایسته بق ! بوق یاشا
شویله دین ، طاعت یاشا شویله جواب ویرمش ،
ایناهم دیور .

بوق غزته جی آکلایوب معنا چنار اماندن سوکرا
بزنه خلط ایدهم ؟ باری حکومت توضیح ایسته !
هیچ بر طرفدن جواب بوق ! سن کل ده سیکرینه .
ایسته « تصویر افکار » ده ! اعاشه ایشرلنده
آیده ایکی میلیون لیرانی برسوه استعمال وارمش ،
ژوالی غزته باغیردی ، چاغیردی آلدیران بوق !
شمدی به قدر بویله قاچ دفعه ایکی میلیون لیرانی
یوتانلر ، کویا مصری فتح و استرداد ایش ده
کلیش کی یته او قوم بیلارینه قایشه رق کزیور .
سن کل ده سیکرینه !
آرفدایم کیتدیکه کورمیوردی .

— هله ارکان طبعانک شو قرائینه باقی !
غلیان وارمش ده ، بیلیم سکون ، اعتدال ، تساید
لازمین ده ، کندیلری یازدقاری شیلر ده کی افراطی
طاشقیلی اعتراف ایدیورلر مش ده ... سبحان الله !
بر آسیرین ده یوناق - دورمام عزیزم دورمام
اوستمه بیلک صاغلی ! بردقیقه ده اشو عمل کتده ...
سوزنی کسدم عزیزم . دیدم ، سن ده بر
مدد آسیرین ده یوت باقم ! هاه شویله .
باق ! بروسه والیسی عزل ایلدی ، حکومت
یاواش یاواش تأسیس عدالت ...

شدتله صاندا لیه سندن قافه رق اوستمه هجوم ایندی .
— نه ؟ عزلی اولدی ؟ سرسه سن ده !
بویله عزلره بابام ده راضی . اونلر یا کتلی
هولدوردی اوغلام ! شمدی راحت راحت او طو .
ده جی ، کیکرک کویش کتیرمی کی میلیونلری
یاواش یاواش اکل و بلع ایلیه جاک . اولان !
سزک قدر بودالا کوردم . عزل ایلش ، وای
کید ایحقار وای ! . . .

آرفدایمک مفرط بر (عدم حرکیت) جی
اوله جی بیلوردم . تسکین ایشک بر چاره دوشو .
نویوردم . عقلم اتحاد و ترقی نک بر و غرامنده کی
صوک تدبیرات کادی . صانکه (کوة العائنه) بی
قورتاران بن انشم کی دگرلی خروسی کی قایارمه
باشلادم . مظهرانه هایقیردم .

— سن ، هر زمان بویله حسکه دوشونور
و حرکت ایدرسک . بدین اولمه حاجت واری ؟
اتحاد و ترقی بر و غرامنده عدم حرکیتی تماماً قبول
ایندی . انشاهه بش سنده اولمازسه بیله اون
سنه به قدر هر شی بویله کیره جک . اوزوله ،
کندی بی پندیر یورسک !

کاشکی سوبلر اوله بدم . آلدو کی غزته لری
پورتدی ؛ ماصه نک آرزنده کی فنجانلری ، باردقاری
قیردی ؛ بن ظیله اورادن کچن غارصون علفونک

« دون کجه الانور کشته او چ راده لرده
چنلک مده کی اوده او طرور رکن جتالک کتخداسی
بر مکتوب کتیردی و چنلکی یکرئی کتالک بر
اشقیبا جته سی باصدیقی و بیگ لیرا کاغذ و ابکی یوز
ایزده آلتون بازه ویرلدیکی تقدیرده چنلکی
احراق ایده چکاری تدبیرنده بوندقاری سوبادی حیات
اندیشه سیله موجودیت بوز لیرانی اورانی تقدیه بر دیک ،
سیک استغنا ایله قول ایلوب متافیزیکی المی
ایچون ده بنی کون مهلت ویردیلر . بالطبع اوزمان
جواب زد و بره من ایدم . صکره یالوه ژاندارمه
قومانداننه مراجعت ایله اشقیبا قارشی حکومتک
جایه سی رجاء ایده بولدم . مع الاستغناء معینة الله انجی بش
ژاندارمه موجود بولندی بیجهتله . بوقوت ایله
برشی یا باهیه جی جوانی ویردی . بن ده بالضرور ،
بشون اموال و املاکی یوز اوستی براقه رق مع عائله
استانبوله انجا ایلدم . »

اکسه سنه حرمتله و عطفو فوا بر طوقا عشق ایندی .
سوزنی حرب زنجیک کزدانی کی قهرلی بر
نیرضی بق کسب ایندی باغیر یوردی :

— بوه ! آله بلا کی ویرسون ! سن بو کون
بی اولدیرم کی کادک ؟ صاغ سلامت عمل کتده
قاوشوق نصب اولماه جتمی ؟ سن عدم مرکزیتی ،
لقی و تفریب ایشی ، چته ایشی ، دیوان حرب
عرفی و اعدام ایشی می صانیورسک ؟ او ، علم
مستله سیدر ، مشاهده تحلیل و ترکیب مسئله سیدر ؛
باق ، بن شاقه فلان کلم ! روم ایلی ، طرابلس غرب ،
عراق حجاز ، سوریه ، آله لر کیتدکن سوکرا
سن ایسته دیک قدر عدم مرکزیتسه طرفدار
کوزون ! شاشارم عقلمک . امم حسین جاهدیک حیاند
اولدقیه اونلر « عدم مرکزیت » سوزنی آغز لری نه
آلمایه چقارینه ، عدم مرکزیت طرفدار لریله آلیش
ویریش چکارینه هب عین ایشلر . اونی بیلمه یور بیلک ؟
آیقلاشدم ، عزیزم ، دیدم ، لطفه نک صبرای دکل ؛
سن احوال که او کونکی غزته لری او قوما مشسک .
والسوی جمعیت بر و غرامنه عدم مرکزیتی ادخال ایلدیکی
رسماً اعلان ایندی .

او ، حالا عناد و اصرار ایدیوردی :
— ایناتام ، بیوده نفس تو کتده !
آلدانیورسکز ؟ اونی کیم یابدیغی بیلورم !
حیرتله سوردم .

— ای ! آکلات باقم کیم یابدی ؟
بر آرز اعتدال کسب ایدر کی اولدی ، بونده
تیبسی آکدیرر شیلر کوروندی .
— کیم اوله جی ؟ حربه سبب اولان کیمسه او !
— بک اعلا ! ایسته بنم دیدیکمه بودگی ؟
کفته خور ! لطفه به باشلادک ! حربه سبب اولان
اتحاد و ترقی دگی ؟
— خایر خایر ! استغفر الله !
— یا کیم ؟

— کندیسی اعتراف ایندی ، « زمان » ی
اوقومادگی ؟ رفیق خالدا ! « عدم مرکزیت » ک
کویا قبولی ده هپ اونک دالاوره سیدر . شمدی
ایکیم زده تیغه ایله کولورودق .
سیکریل آرقاداشم غارصونله حساب کوردی ؛
بر فنجان وایکی باردقاری قیرشیدی ؛ اوله ایکی تیوه
ایتمه شدک . بوقلر ایچون کجوزو یش آلنی غروش
ویردی . سله بده بر لیرا طوقا جزیاسنی نأدی
ایده رک جتدی کیتدی .

توقتی نوزاد

چاملر آلتنده مصاحبه

بو دولتک دردی معناسی آکلاشیلمادن عاملشهن و بو کون بایغی بر کله صانديکیز قحط رچالدر ديه جکم . بو کله هيمزه يالکیز رأس کاره کچه بيله جک رچالک قحطنی احساس ايدرکه بواعتبارله ينه دوغرو فقط قوتسزدر . بو کله نک ایچنده کی وسعت حقیقت ، بتون دردمنزدر .

یکرمتی عصرده ، بویه کنیش بر اولکده اوپوران بر ملت آنجق بر آلمان ملتی قدر معلمه ابتدائی ، تالی ، عالی مکتبلر معلمه ، او قدر ناحیه مدیری ، قائم مقام ، متصرف ، والی و ناظره ، او قدر مهندسه ، او قدر ضابطه مأمورینه ، او قدر زراعتشناسه ، او قدر صنعتکاره ، او قدر مأموره ، او قدر حا که ، او قدر اقتصادشناسه ، خلاصه او قدر فعلی و فکری عملیه صاحب اولورسه تأمین حیات ایده بیلیر . بکا دیورسکرکه بزده او قدر دکل بو نلرک هیچ بری یوق . مک آزدها نیکییم . ديه جکم که بزده بو اولک کی اداره به کافی انسان یوق لکن بو اولک که بر قطعیه سنی اداره به کافی قدری وارددر .

بو بویک اقلیمی بو قدر صو صولایماز ، بو قدر آز برصوبی بو کنیش طوبراغک اوستنه دو کیورز . هر داملاسنی براووه آمیور ، طبیعی ثمره و برمیور . بالعکس بو قدر آز برصو ایله محدود برطوبراق صولانسه طبیعی ثمره و برر .

تسلیم ایدرسکرکه بودولتی قورنارمق داعیه سی یالکیز بزم قبلر مزده دوغنادی . بو پوک اسکی بر داعیه در . یالکیز ، سوزله دکل ایشله اصلاحات یاپانلر مزه اوچ یوز اللی سنهدن بری کلوب کچمش بتون برسلسله دن صوقوالی ، دها صوکره احمد اول و قویوچی مراد پاشا ، دها صوکره مراد رابع ، دها صوکره کوپرلی خاندانی ، دها صوکره احمد ثالث و وزیر ابراهیم پاشا ، مصطفای ثالث و وزیر قوجه راغب ، سلیم ثالث و انقلاب پرور آرداشلری ، محمود اول ، تنظیمات و مجددینی بتون بوادوار انقلابیه برر برر عقیم اولدی . چونکه حزب اصلاحات برر حزب قلیل و همتتی واسع بر ساحه به اساله ایدیور ، اصلاحاتی کوکلشدر برمیوردی .

بو میدید تجربه بزه اثبات ایتدی که یاپه جق تک بر چاره قالیور ؛ اصلاحاتی کوکلشدر برمک . بر قاچ سنهدر ، فعال انقلاب پرور ، مقتدر کنجلی اسکیندن زیاده استفاده مباله هبستی برنده دکاسه بيله برر مناسبته هر حالده برر برده استخدام ایدیورز . شمندی یوقارده کچن مقاله دونیورم . بو قدر آز برصوبی واسع بر اووه ده دو کیورز . بو کون ثمره و بریور ، یارینده و بره سنی هیچ محتمل دکل . آچیقجه سی : بیکارجه مکتبیم وار ، بو نلرک ایچنده حقیقته اون معلمز یوق . بیکارجه دائره من وار ، ایچنده مأموره بکر بوز مأمور خالد شمور .

چاملر آلتنده ، الهی آطه لره قارشی قونوشیور . دق . برکو محم : « بو آقشام ، بکا رام اول ، دیدی ، سنی بر محفله کو توره جکم . بن هیچ مرادمکریز دکلم ، بالعکس محفلیم کی کی کؤل ، کی می او یون ، کی می عشقه موقوف یاشیورلر . نم حیاطمه اوزاق بر بلده نک ، لیلی مصاحبه لرنده کجدی . نخبه حطوظم اوزون کفتکولردر . بو بلدهده آرام ایده ملی ، تصلفدن دماغم بونالیدی ده بر موتور دیورنه کی قیچی مک ایچنده یاشیورم .

مجر بر مدرکه محم سوزخی بیک طارنارده اویله سویلر . بکا ایلک دفعه بویه تکلفسز بر تکلفده بولونیوردی . بر از دوشوندم « فصل محفل ! » دیدم . ایهامه ایضاح ایتدی : « بو آقشام تمامیه بکا رام اول بر محفله کیده جکر ، کیزی بر محفل سیاسی به . بیلورم که بورانک ادبیاتی قدر سیاسیاتندن ده متوحشک ، مادام که بو عالمک ساحلنده سن بدین ، بنده نیکیین ، ایکی منزوی فیلسوف کی دولاشیورز ؛ بن سنک زهر تفلسفی کونلرجه ایچورم . سن زده یالکیز بر آقشام ، اختیار یکی بکا براق . کوره جکسک قدیم شرق ، اسکی حکما سنندن عاری قانامش . بو آقشام حریمه کیره جکمز محفل ، بو قارشی صبر تک اوستنده بر آزاوول ایشیقلی او یانان کوشک ، شرکک صو ک حکما سنندن بش ذاته ملجاء برز او یه در .

بو بش ذانک بری اوراده برلی اوپوران دده در . دیکر دردی بتون هفته شهرده یشار ، بو آقشام زاویه به کلیر ، صباحه قدر قونوشور ، ينه آریلیرلر . بو موعده ملاقاتی اوکره نلرک سنن آلتنجی سی اولیورسک !

محکم بوزینه آلیق آلیق باقیوردم . بو ایضاحاتی هر زمانکی صمیمی حلاوتیه و بریوردی . « بر محفل سیاسی دیور دک ، نه دن سیاسی ، قدیم شرقک دائمًا یاشایان بو حکما سی نه ایله اوغراشیورلر ، غایه لری نه ! » دیدم . « اوت سویلیه بیلیرم ، دیدی ، سننه لردن بری برشی تخری ایدیورلر ، هم ده موضوعدن بر آن آریلیررق ؛ عثمانلیکک در دینی ، طبق دو قنور مچینقو تک انسانلری دائمًا کنج براقق ایچون اختیار لنگ مقروبی آزادینی کی ! » محمه « کیتمه راضی اولدم » دیدم . پک محظوظ اولدی . کیده جکمز ساعتی تعیین ایتدی . آریلیدق .

*
**

کیجه ایدی . قارشیده الهی آطه لرسياه ، روز کار بیک ایصلتی چالیوردی . محمله بر کوشکک قاپدنندن کیردک . سسز بر کوشک . بزى ، هم صالون ، هم حجره مساعی ، هم کتبخانه ، حیاتی جای ایچهرک کچیرن معتکفان کیفه مخصوص ، بر محفله قبول ایتدیلر . صاحب بیت کی اعضای محفل ده ملیح یوزلو بعض رؤسای مذهبه بکزیورلردی .

محکم ایضاحاتنده بروجه حقیقت بولوردم .

صاحب بیت کبی اعضای محفل ده ملیح یوزلو بعض رؤسای مذهبه بکزیورلردی .

محمک ایضاحاتنده بروهه حقیقت بولو یوردم .
برجوق سیقاره ، چای ایچدکن صوکره مصاحبه ،
بر موسیقی فصلی کبی آچیلدی .

مجم ، قولانغمه دیدی که : « کورونوشه آلدانه ،
بوراده مصاحبه بویله پریشان برکتکو کبی باشلار
کورونور . ایشک ایچ یوزندن ، برتخری علی کبی
غایت اصوله تابعدر . نته کم بواقشام قولنی یازی ماصه سنه
دایایان کوزلوکلو ، قوصرال ذات : « دولت عثمانیه بی بی
باشدن فتح » حقیقده نتیجه مراقبه سنی سویلیه جک »
موضوعه حیران قالم . « دولت عثمانیه بی بی باشدن
فتح » ، دیبه ، سوبنیور ودوشونیوردم .

قوصرال ذات مصاحبه ده برکریزگاک بولدی .
همزیاواش یاواش صوصدق ، یالکز اوسویلیوردی :
خاصه تمکنتات طرفداری بی : اجتهادی مدید
مراقبات صیره سنه دایما اجراسی ممکن طرفه سوق
ایتدم . درت جلسه دن بری درین برحظه هیکزی
دیگلم . آیری آیری هیکزک اجتهادانه حیرانم .
یالکز برنقطه ده اطهشام کوشیور .

فلسفه لرلیکن نتیجه نظر یاندر . مثلاً سز ، بودولتک
دردی حروف حاضره در ، دیدیکز . دوا نظریه کز
بی قورتومادی ، لیکن حروف حاضره مزنی بردن
بره الفاو برینه دیدیکز حروفی قبول اسلامک بو
بدبخت اولسه سنی ابدالاباد تمدن ایده بیلیر . لیکن
بوقدر دوغرو برتخری بردن بره تطبیق ، بیرتجی
یرانقلاب اولور . بوندن صرف نظر ، بونی تطبیق
ایده جک انقلابیونه قبول ایتدیرمک ده نه قدر وقته
محتاج .

ثانیاً کللم سزک فیکر کزه ، بو دولتک درد
فلج متجسسدر ، دیدیکز دوا نظریه کز ، فرانسز
انقلابی کبی یکریمی ایش سنه لک برجوشش دوره سی ،
حارق العاده بر فیکر . بوجوششک محرکی ده ، فرانسه ده
اولدینی کبی حسسنز (وولتهر) ، آغیر (مونتسکیو)
حتی (ژان ژاق روسو) کبی حکما دکل ، ایستیور-
سکرکه آهنک ملی بی صوراسرافیل صیحه سیاه سویلین
برشاعر اولسون ، شاعر لر مزک اک جوششکاری
شمذیلک محمد امین بک ؛ بوشاعرک دهامی قلی قدر
بیوک دکل . صاحب دهاده اولسه نافله . چونکه
شرق ترک لرینک آهنکنه وارث اولمادجقه اودیدیکز
جوشش دوره سنی آچهماز . اسکی شاعر لر مزک
کیمی بادینه ک ، کیمی شرراک آهنکیله جوششکار دیلر .
ترک یوردی شاعر لری ده قره قورومک مطرد آهنکیله
جوششکار ، همده نه جیلر بر جوششله . شرقک
شاعری دوغمدجقه ، دیلیدیکز دوره جوششدن
قطع امید ایدیکز .

ثالثاً کللم سزه : سزک دوا نظریه کز ، اعظمی
حریت ..

رابعاً سزه : سزک کی سزک مکاتب ابتدایه .
شمذی هیکزه بردن خطاب ایدیورم .
فلسفه لرلیکن یالکز درین انقلابکار دکل حقائق
محضه در . لیکن بن اساسلی اولدینی قدر ، هان
اجراسی ممکن برانقلاب طرفدارم . اجتهادی شمذی
بر نظریه ، یاریندن اعتبار اوده اجراسی در حال ممکن
بر عملیه حالنه صوقدم . فیکریمی غریب بولسه کز
بیله صوکنه قدر تحمل و ترکیب ایده جک ، دیگلیکز :

آچقجه سی : بیکارجه مکتبمز وار ، بونلرک ایچنده
حقیقته اون معلمز یوق . بیکارجه داتره مز وار ،
ایچنده مأموره بکزر بوز مأمور چالیشمیور .
بومؤسسناک هینسی بر دارالشفقه در . مکتب لر مزک
قاپسندن بردرلو جاهل کیره نلر ، بشقه درلو ، دها
دها مضر بر قفا ایله جاهل چیقورلر . اومأمور لک
الندن جیقان ایشلر ، اومعلم لرک اوقوتدینی طلبه
بشقه درلو اولاماز ، بویله اولور . دها اوزون بر
مدت ده بویله اوله جق .

لیکن بر شیشه آجورم . بو فنا کتله ایچنده
ای برکتله وارکه فناسی بونی هضم ایدیورم . بویسی
ایچندن بر صنف ای مأمور ، کوچک بر صنف ای
معلم ، ای طبیب ، ای مهندس ، ای حاکم چیقاره
بیلیرز .

بوی کتله بی بوقوص قوجه سلطنتک هر طرفه
یایه جغمه محدود بر قطعه سنه جمع ایدرز . قطعات
سائر مزک ایشلری ده ینه بویله کیدر . یالکز بر
حتی بر قاچ نمونه ولایتی انتخاب ایدرز . مثلاً بن
اولسه م ، آطنه ، ازمیر وقونیه خطه سنی آیرر ،
بونلری اورایه طوبلاردم .

والیدن ژاندارمه نفرینه قدر کزیده بوضفک
آله اقتدار تام و اصلاحاته عائد وارداتی تسلیم ایدردم .
اونلر اوراده ایلک منظم حکومتی ، ایلک حقیق
مکتب لری تأسیس ایدرلر ، باطرافلری قوروتور ،
یوغلری آچار ، غیر مسلم تبعه مزنی سلطنت متبوعه لرینه
ایصیندیرر ، تجارتی ، زراعتی ، حتی بزه کافی
درجه ده صنعت داخلیه بی اویاندریر ، بو وطنده اک
بدبخت ، اک فقیر ، اک دوشگون ترک قومک ده بلی
دوغرولتور ، دینج بر ملت یاپارلر .

بو اصول ایله اوچ ولایتدن اولاقوتلی بر
دولت چیقار . ایشته بو اسمسز دولتک حوزه سنه
زمان زمان مجاور ولایت لری آیرر . دولت بو یور ،
بو بودجیه دیگر ولایت لری ده الحاق ایدرز . حاصل
بو کونکی تمامیت ملکیه مزک صوک قاریش
طوبراغنه قدر بتون ملکمز آنا قوته الحاق
اولوندینی کون المانیا کبی بنیه سیاسی سی قوی
بر دولت اولور ، چیقارز . اوزمان خارجه قارشی
ایلک صولتیز ، استقلال مالی ، استقلال عدلی ،
استقلال اقتصادیمزی ایسته مک اولور . بن سیاست
خارجیه م بوراده طورور ، ایشته دولت عثمانیه بی
بیکی باشدن فتح ایتمک نظریم بو . بونی ده بوتون
حکما کبی عادی بر تصادف اوکه آتدی . چانالجه ده
دشمن طوبلری اوولورکن بر یالیده بر قاچ محب
باش باشه دوشونجه لی ، فونوشیوردق . بری
« بلغارلر اوتوز سنه اول ایکی ولایتی آلدیلر ،
بوکون اوتوز ولایتک طویلادینی قوتی سوردیلر »
دیدی . محمک بو سوزی فلسفه مک نقطه حرکتی
اولدی .

* * *
الی آله لرک اطراف آغاریوردی . کوشکن
چیققدق . بو غریب متفکرک بو ساده دوشونجه سی
بینمه بر ایکنه کبی کیرمش ، بی دوشوندریوردی .
مجم آریلرکن « کلجک هفته یه ! » دیدی .

سلیمان سعدی

ماوی اقلیمدن

بو احوال و شرائط تابع ساحله و دکرک اوزرنده برغازینو دهاواردرکه بوده (پاله دوزمه).
در . بولبور دن مصنوع ، بزم اسکی مامالار یزده
تخیل ایدیلن پرلر مسکنی (بلور گوشک) بکزر.
کیجه نک سطح دریاده رقضان کولکه لر یله اویزده لک
طیوف رنگارنگی، دالغه لک مهتر سینه سی اوزرنده
تا اوزاقره قدر یاییلر ..

ایشته بوتون بو اقلیمده لر، عمران وهرشی، موسم
شتایی کپیرمک ایچون بورابه ککن اجنبیلرک استراحت
و ذوقی تأمین ایدره لک مملکته ده بو صورته جلب
ثروت ایده بیلمک غایه سنه معطوفدر . اهالی محلیه
بو اجنبیلرک موسم اثناسنده مملکته براه جقلری ثروت
ایله بوتون سنه امر معاشرلی تأمین ایله کچینرلر .
بو حوالی ده زراعتسه قابلیتی اراضی یوقدر . فقرای
اهالی مرادیون مرادیون داغ لک انتکلیسه ممکن
اولدینی قدر قابل زرع یلر احضار ایدرک چیچک
وسبزه نیشدرلر .

بوراخلقنک کندیلرینه مخصوص برلسان
وشیوه لریده واردر ؛ بو نه فرانسجه ، نه ده
ایتالیانجه در . لکن بر طاقم اختلاطات و مجادلات
قدیمه و متادیه نک تولید ایلیکی برلساندر . نیسلیلر
مبالغه میال و مغروردلر . برنیللیه سز نه سکر ؟
دیه صورارسه کز، آله جفکز جواب، «نیلیم» دن
عبارتدر .

— هانکی لسان ایله متکلمسکر ؟
— نیس لسانیه ..

نیللی اولیق، فرانسز اولقدن آیری کبیدر .
برعصردن فضله بر زماندنبری فرانسه نک تحت مملکته
بولنان بوطور اقرده تام بر فرانسز روحی تأسس
ایدمه مشدر . نیسلیلر فرانسجه نی بر اجنبی کبی
اوکروه نیورلر . صباحلری حکومت و بلدیه دائره سی
اوکنده قورولان بازارده آلیش و بریش اثناسنده
برفرانسزده ، بوفرانسز طور اغانده برانکلیر، برلمان
قدر دوچار صعوبت و مشکلات اولور . بو بازارلر ،
بزم استانبولده کی صالی بازارینه ، ویکی جامع جوارنده
قورولان بازارلره بکزر .

مکتبلرده تدریسات فرانسجه اولقله برابر
بوخلفق اعتیادات لسانیه لر نی تغییر ایدمه مشدر .
(نیس) ده متعدد غرتلر انتشار ایتکده در .
بونلردن ک حائز اعتبار اولانی (نه قلره دور دونیس)
وبرده (لوتی نیسوا) در . فقط بوغرتلر اهالی
محلیه نک سسویه فکریه لرینک تعالیسه ، احتیاجات
اقتصادیه و ضرورت اجتماعیه لرینک تعلیمینه خدمت
ایدجهک مندرجات مفیده دن عاریدرلر .

بوغرتلرده ، هرشی کبی مملکتک خارچندن
کان عالم کبارک ذوق وارزولرینه رهبرک ایدن برر
صحائف اعلانیه در . ایلمک صحیفه لرنده دوشلرک ،
مارکیزلرک ، بارونلرک ، قونسلرک ساعات زیارتی
وقبولنی کوسترن لیسته نی ، بوندن صوکره مملکته
کلیک کونک لسانیه کونک کونک کونک کونک

بورابه واصل اولدیم زمان، نم ایچون کتغریب
و ذوقی بر مظهره ، اوزون و قارلی یوللردن کچرک،
دائی بر بهارک خضارت و شوقیه پیرابه داراولان بر
مملکته، اقطار عالمک بوزلی و سیسلی بلده لرندن قایلین
یا لطلولرینه ، کورکلرینه بورونمش، الاکن بر لرزه
هراس ایله محمول انسانلری تره تدن اینرکن تاشا
ایتمک اولدی . ایکی اوچ کون بوتون قارلی طاغلری
واغونک پنجره سنندن کورمک ذهنده صؤوغی یاد
ایتدیرن بر انطباع بر اقیور .. انسان، غیر اختیاری
بر حس تحفظله بوزولره لک تره نک قارلی باصامقرلردن
ایندکدن صوکره ، حسنتک کشیدنی آلدتدیغنی ،
کونمک یاقیچی خرمت ضیائییه سی اوموزلر نی اوقشامنه
باشلادینی وقت آکلایور ..

(نیس) اقلیمنک اعتدال و لطافتی ، محتشم
وزینتی اولتلری ، دلفریب بر صورتده طرح ایبلش
باغچه لر ایچنده کی کوشکلر یله (قوت دازور) دینلن
ساحل فیروزه فامک کت نامدار بر شهر یدر . قیشین ،
هر طرفه قار فورطنه لر حکمفرما اولدینی، نورلر
انجماد ایتدیکی ایامده ، بوراده کوندوزلری درجه
حرارت یکرمی درجه نی بولبور . فقط ، کونش
داغ لک آرقه سننده احتیاجه باشلادینی زمان درجه
حرارنده یواش یواش تنزل ایدره لک کیجه لر آتی
درجه ده توقف ایله بور .

بهر سفیدی ، لطیف براعتنای لطفکار ایله
آغوشنه جذب ایدن بو شهر ، اوزاقرلردن ککن
نی پایان ، مائی دالغه لک فشافشیه ، ییلدی زلی و براق
کیجه لر یله پرشعر و خویلیا یا شیور . مملکتی، بوکسک
یشیل تپه لر یله احاطه ایدن داغ لک ، موج و کریزان
انخا و التوارلر یله بدایع طبیعی نی سیر و پرستش ایتمک
ایستیه نلره ک بدیع بر موقع استفرا قدر . اوزاقدن
صرپ و یالچین کورولن داغ لک، بر دم تی بلندن صاران
قورده لالر کی ییلاقوی شوسه لره محاطدر . کونده
بیکارجه اوتوموبیل قافله لری ، بوداغ لره طیرمانیلر .

بزم ده بوغازک ایکی ساحلی یشیل و طراوتلی
تپه لر یله دراغوش ایدن و کوزلر لکری نی قیور یلر یله
بردن نظره سرپن سلسله لر یز وار . بو ، دنیانک
یکتا دلبر پارچه سنی زیارته کئلرده اکسیک
دکلدز ؛ فقط مع التأسف هیچ بر دست اهتمام
بوتپه لر ی ایشله ممش، هیچ کیمسه اولر ی دوشولر
تشمدر .

شهرک هرکوشه سیله وجوار کوبلرله مواصله نی
تأمین ایدن الکتریقلی تراموا لمر موجود اولدیغندن
هرکس بومناظر طبیعی دن استفاده ایتمک سهولته
مالکدر . بونکله برابر شهرک مختلف بر لرنده
متعدد عمومی بانجه لر واردر . بو بانجه لر ، ژاپون
تشمه لر کی قوللر نی آجش سبابه دار بوکسک
خورما آغاجلری ، زهر دین جنلرله سوبله مشدر .
بو بانجه لرک الک واسسی واک کوزلی ساحل بحر دن
طفوز کیلومتر و امتداد ایدن و (پرومه ناد ده زانقله)
تسمیه اولنان بر ریخته له آبرایش بلدیه باغچه سیدر .
بوراده هرکون اوکلده ن صوکره بلدیه موسیقیه

متعدد عمومی باغچه‌ها را وارد . بو باغچه‌ها ، ژاپون
شمسه‌سایه‌ها کی قولری آچش سایه‌دار و یوسک
خورما آغاج‌لی ، زمره‌دین چنلرله سوسمانمشد .
بو باغچه‌لرک واسی واک کوزلی ساحل بحرین
ظفوز کیلومتر و امتداد ایدن و (برومه‌ناد ده‌زانه‌له)
تسمیه اولدان بر ریخته‌له آبراش بلدیله باغچه‌سیدر .
بوراده هر کون اوکلدن صوکره بلدیله موسیقی‌سی
اجرای آهنک ایدر .

(نیس) ک سکان اصلیه‌سی یوز التمش بیگ
درجه‌سنده و فرانسه‌نک بدئیی درجه‌ده حائر اهمیت
شهر لرندن معدوددر . فقط مستثا هواسی ، برقاچ
کون صوکره باشلا بجهق اکلنجه‌لریله (نیس)
بوساحل نیلنک ملیکه‌سیدر .

شهرده کورولن عمران قار ماصه‌لرینک غور-
نابینه پر احتیاص دوکولن تروتلردن وجوده
کلکده‌در . هرغازینوده ، هر تیاروده قار ماصه‌لری
حکومت و بلدیله‌نک مساعده‌رسمیه و صیانت مخصوصه‌سیله
موجوددر . حتی بلدیله طرفندن بنا ایدلش عظیم‌بر
بلدیله غازینوسی واردر . بو غازینوبه کبرکن‌دها ،
قیونک جابیننده ، ایکی بیوک (پی‌شه‌وو) ماصه‌سی
نظره چارپاره . یوزلرجه انسان بوماصه‌لرک اطرافنه
کومه کومه طوبلان‌ه‌رق ، تصادفک لطف و عطافتنه
منتظر ، پیر پینر لر . بو ماصه‌لرک اک صمیمی و دائمی
مداوملری ارنکلردن زیاده قادی‌نلردر . بوراسی
یکدن صکره محتشم الکتریقی آویزه‌لرله پر نور ،
جاینک بتون آغراق‌لری بوکلنه‌ن عظیم ستونلرک
اطرافنده وجوده کتیریلن یشیلاکلرله معطر واسع
برصالون کلیرکه بوراده ساعت بشدن بدی‌یه‌قدر
هرکس ، موزیقه‌نک آهنک فسونکاری ، الهی
صدالرک بوکسکلردن دوکولن مقفی نوازشری آلتنده
قهوه‌سنی ، ویا چایی ایچر ... بو حالدن اقساملری
بر جمع ، بر مشهر بشردر . قطعات خسه‌نک هر عرق
و جنسه‌نک منسوب بر نمونه‌یه ، بر انمؤذجه تصادف
ایدیلیر !

غازینونک برده قرائت صالونی واردر که ممالک
متمدنه لسانلرنده منتشر غزته‌لرله طولودر . اوزو
ایدنر مملکتلرینک حوادثلری منتظماً تعقیب ایده بیلیرلر .
بوصالونک برکنسارنده تلفراف خبرلرینه مخصوص
لوحه‌لرده واردر . بولوحه‌لرده عالم سیاسیاتک
یکی اخباراتی اوقونور . . . بونلردن ماعدا جبهه‌ده
ایکی تیازو موجوددر: بری (اوپرا و قومدیالر)
ایچوندر ، دیکری ده (وارپته) درگه بوکا (موسیق
هال) دیورلر .

بومعظم و منتظم بنانک ایچنه کیرمک ایچون ایکی
فرانلق دخولیه بیاتی آلمی لازمدر . ایسترسه‌کن
بوتون موسمه مخصوص دخولیه بیاتی آله بیلیرسکن
بونک ایچون قرق فرائق و بریلیر . غازینونک اوست
قانتنده برده (سرفل) واردر . بورایه کیرمک
مجبوری الانقیاد برطاقم شرائطه تا بعدرکه اونلرده
پسپورط ابرازیله اثبات هوبت ایتک مملکتنده کی
و بوراده کی محل اقامتی تسجیل ایتدیرمکدن عبارتدر .
مع مافیله غازینو مدبرتی دخولرینی تسدیب ایله‌مه‌چی
کیسه‌لر ده دخولیه ورقه‌سنی و برمکدن امتناع ایده بیلیر .

ایده‌جک مندرجات مفیده‌دن عاریدر لر .
بوغزته‌لرده ، هرشی کی مملکتک خارجندن
کنن عالم کبارک ذوق وارزولرینه ره‌برک ایدن بر
صنائف اعلانیه‌در . ایلک صحیفه‌لرنده دوشسولرک ،
مارکیزلرک ، بارونلرک ، قونئس لرک سلغات زیارتی
وقیولنی کوسترن لیسته‌ی ، بوندن صوکره ممالکته
کلوب کیدنرک اسملری کورورسکنر . شهرک
هرکوشه‌سنده کی اکلنجه‌لرک ، یاریشلرک ، طیاره
قاونبک ترتیب ایتدیکی نزه هوائی‌نک مفصل پروغرا-
ملری و برقاچ وقوعات و جراثم عادی به حکایه‌لری
اوقورسکنر . دیگر صحیفه‌لر اوتلارک ، مغازه‌لرک
اعلانات عادیه‌لریله مالیدر .

بو کونش مملکتنده هر برک ، هر اؤک ، هر
آبار-مانک قیمت و ایجاولری اوطه‌لرینک و موقعنک
کونشه معروض اولدنی درجه‌یه کوره‌در . اوتلرده
اوطه‌لرک فیائی‌نه بومقیاس اوزرینه تحویل ایدر .
برموجر اونی ، براتنجی اوطه‌لری بیسزه بکندرمک
ایچون کونشک ضیا و حرارتی شو اوطه‌لردن ایشامه
قدر شو قدر ساعت هیچ اکسینک ایتدیکنی تعداد
و حکایه صورتیه اقلعه چالیشر .

شیمدی شهرده عظیم بر فعالیت وار . بو بوک
جاده‌لر ، و (ماسه‌تا) میدانی طاقلر ، ماهیه‌لریله
دولو . باشقه بر عالم اسرارک مخلوقلری کی دیوآسا
چهره‌لر ، بدی باشلی حیوانات غریبه میدانک بوکسک
طاقلری اوزرندن مستزی برتسمه‌کن و کینلر
صبرتیور . کبجه‌نک قارا کفلی ایچنده بوغریب
وهراس بخش چهره‌لرده بارلایه‌جق جهنی کوزلرک
ویره‌جکی احتیاساتی شیمیدن تعریف ایتک کوچ
اولور . . . بلدیله هر سنه اولدنی کی بوسنده قارناوال
اکلنجه‌لرینک ترتیبات و استحضاراتیه مشغول بولنیور .
قارناوالدن صوکره مایسه قدر اکلنجه‌لر یکدیگری
تعقیب ایده‌جک .

بو بوک مغازه‌لرک جامکانلری ، مانکه‌لر
کیدرلش شوخ قارناوال اوابلریله مزین . بوسنه
قارناوال الیسه‌لری ، قویو تورونچی زمین اوزرینه
کوش سوسلرله اوله‌جقدر . آقساملری رنگارنگ
آلکتریک ضیالی آلتنده هان بر نفخه موسیقی
ایله حرکت ورقصه کلجک کی بروضع حیاتیویانه‌ده
طوران لعابن دوداقلی ، بارلاق یشیل کوزلی ،
سینه‌لرینک مهمل عربانقلری قیصقانان صاری
صاجلی بیکلری سپر ایتک ایچون کینلر ، اوافق
بر توقله بونلری عاشا ایدیورلر ؛ یولارده بوتوقلردن
از حداملر ، کردابلر حاصل اولیور . اونلرده ،
جامکانلرینک ایچندن دوداقلرینک اوچلرنده تیتیره‌نه
دائمی تبسملریله بوانسان کتله‌لرینه دورغون و متحیر
بر نظرله باقیورلر .

ایکی کون صوکره (نیس) حملی ، نشئه‌لی ،
چیلغین کونلری یا شایه‌جق ! . . حشمتلو قرق ایکنچی
قارناوال حضرتلرینک (نیسه) تشریف‌لری بوتون
شهر آلقیشلری ، شنکلی ایله استقبال ایده‌جک .

ب . صفا

مردی، هنرلی؟

وقت غزته سی و کوپریلی زاده فؤاد بك

(وقت ده کوپریلیك بر مقاله بر کوریده سی ساحه زیب عرفان وحرز ازباب ایقان واحسان اولدی . براسلوب نظیف پسندانه ایله تمایز ایندن بوسر بند بلاغت وفصاحتک اهمیتیز بر نقطه سی حفته بعض افکار قاصره سرد ودر میان ایتمدن اول آزاچق (وقت دن) وآنک معاون کرانقدری فؤاد بکدن بر بنده بحث ایدهلم :

(وقت) اسکی اسملی یب یکی بر غزته در . اوکله اوستی خبلی اوقونور . صاحبی محمد افندی اصفادندن احمد امین بك افندی در . مشارالیه آمریقاده صنعت جریده نویسی بی الیق وجه اوزره تعلم بیورمشلدر . بناء علیه جمله مزکی آلائی محرز دکلددر . واقعا اسلوب افاده لری هنوز مطرا و برطمطراق وخوش ادا دکلسده جنه وقباحت کندیلرنده دکل مع التأسف لسانده در . آره دن اون اون بش سنه کچجه ، هر حالده احمد امین بك افندی ، متین ورضین ، رنگین وکزیل بر شیوه افاده یه مالکیتله ممتاز وکامین اولورل . احمد امین بك بك زیاده حجت و ملیت پرورددر . کچن موسم حادث اولان بر مناقشه مؤسسه ده ، او زمان (صبح) سر محرر لکنه سایه زیب بیجیل واعزاز اولان بو منشی سرفراز بر علمدار پروقار قومیت و ملیت اولمش وخلق هر کسک تقدیرات مالانابه سی جلب ایتمشدی . میر مشار الیهک بومسلکده ثباتی بادی منافع لاتحصا اولور وان شاء الکریم کندیلری مملکت مزک بر [غوردون به نعت] ینه ویا [اوقس] [°] ینه تمثیل ایدرلر .

مشار الیهک آمریقاده اثر اولان مقالاتی مواجه سنده هیچ کیسه نک بر جدید حفته شق شفه ایتمه حدی وحق یوقدر . هله بو تندن اول (اقدام) ده انتشار ایندن (ماورای اوقیانوس) کی غلطنامه لره بوندن بویله اصلا مطبوعا تمزده بر بولو نماز . بوسلسله احمد امین بکک بوراده بولو نه مه سندن بالاستفاده بازلشدی .

کوپریلی زاده به کلنجه : تاریخچه مدار افتخاری برعائده سیاه سیونه لام منسوب اولان فؤاد بك شهر مزک اعلم علماسندن بر پروفوردر . سنلری هنوز ایلری دکلسه ده . آمان یازی! بر انسان دکاسنک بوقدر معلوماتی نصل استیعاب ایتمکینه حیرت لر ایتمه مک قابیل دکلددر . هار جناب حق فؤاد بکک ذکا وعرفاتی مزداد

[*] بو ذاتلردن بری (نیوزی هرالد) ، دیکری (نیوزی تایمس) رفقا مزک مهران افندی ویا جودت بکیدرلر .

بیورسون . استاد ، انتشار ایندن مقاله لطیفه لرنده بعض اوفاق ذهولدرده بولونمش ، آنلری هر حالده تصحیح ایدرلر :

اولا — جلال نوری بك كونده بر مقاله وسنده اوچ درت رساله یازیور ؛ دیورلر . حقیقت بو مرکزده اولسه کرکدر . مرقوم ایکی جریده بومیه کونده بر و بوندن بشقه امضا صاحب لینه وکاله بلکه ده بر ، که جمعاً اوچ بند نشر ایدیور . رساله لره کلنجه ، کچن سنه بونلرک عددی یدی به وارمشدی .

ثانیاً — مسفور جلال نوری بك یونانجه بیلدیکی حالده اومیروسدن ، انکیلرجه بیلدیکی حالده شه قسپیردن ، عربجه بیلدیکی حالده سیردن بحث ایدیورمش .

بونده ده جز کچه بر ذهول اولقی احتمالی موجوددر . مزبور شیمدی به قدر اومیروسدن ، شه قسپیردن اصلاحت ایتمه مشدر . بونلره دائر بر (نه تود) ی یوقدر . بونکله بر ابر کندیسی (بی له نغ) یعنی همزاد ایکی لسان صاحبی اولدیغندن روجه تک اجهلی دکلددر . انکیلرجه بی ده بش سنه قدر معلمدن تحصیل ایتمشدر . عربجه به کلنجه : بونی کوپریلی بکله بر لکنه عینی استاددن تدرس ایتمشدری . مشارالیه حضرتلری شعرای جاهلیه تک دکمه عربی شناسک آکلا به مبه جفی بدایع ادبیه لری تنقید ومؤاخذمه یه قوبولدیقلری کی سر محرر کترین [آبی] جلال نوری بنده لری ده سیر وادیسنده بعض مرتبه تجاریده بولونمشدر .

فؤاد بك افندی حضرتلری ، شعرای مذکور به دائر یازیلان فقراتده کیم بر یا کاش بولورسه میدانه چیقسون خطاب باصوابیله و بحق سلیمان نظیف بك افندی به قارشلی کلورلر . طوغریدر . جلال نوری ده اثر بر بجز و تفصیر بنده نصح ، حدیث ، سیره منافی تک بر کله جهل وخطا وارسه لطفاً وتزلاً ارا نه سیله شرمسار بیورلقلغنی ملی قرائت کتابلری شاه اثرینک مؤلف سر بلندن نیاز وتضرعه مجاسرت ایلر . برده هیچ عربی بیلمین [قارلایل] کی بر داهی فرید و [بارتله می سنیلر] عیار بنده بر منقد وحید بیله سیر وادیسنده سوز سوبلمشدر و اثرلری تاریخده بر طومشدر . او حالده آبی سر محرر لکنه فضول بخش اولان جلال نوری تک — غیر مسلم اولدیغنی حالده — بعض مطالعات در میان ایتمه سی غیر عیجی اولور ؟

هر حالده ، سلیمان نظیف بکک زمانیز ، ولزومیز ، شتیاقی ایله رنجیده بال و حال وخیال ورمیده الباب ورباب واعصاب اولان استاد الاساتید ولی عرفان بی منت تلامید کوپریلی زاده محمد فؤاد تک افندی تک شکسته خاطر اقلری عن قریب مندفع اولدقندن صکره شو بر ایکی اوفق لسان وفکر سرجنی آکلا به جقلرینه امن واعتماد مز بر کالددر . همان جناب مولا ، مولانای مشار الیهک سایه علم وعرفانی اوزر مزردن بر آن اکسیک ایتمسون ، چونکه اسکسی کی بر یلدا ی جهل ایچنده قابیلر .

ضمناً ضمناً

استانبولك آقشامى

كوزلرك دومانلى ، قيريق قانادك •
بو آقشام خستهلر كپيسك ينه •
هاياندك باغينك انكين ديزينه •
يارالى بر كوكس كيبي قانادك ••

ووردىمى زهرلى اوقلر سنى ده •
آه او ايچدن قهر اولوشك نه بجران •
قبرلرده آجى آجى هيچقران
ياسلرئ صولدوردئ كلغنججهكى ده ؟

كوكهئ آغلادق ، قارا طاشهئ •
دويمور قولاقلر ، طيقاش ، صاغير •
يوميور كوزلرئنى آغير آغير
استانبولك غريب ، اوكسوز آقشامى •

ينه سس ستر اويانجه دوغودن
آلنكده آغاران صيرما ساچلرك •
بلكه ياشلى كوزلر سيلينير يارين •
اميد ايسته •• بلكه ياز اولور خزان ••

قيريق بللور

رقبہ
مبارسی

چولسز دده

محرری :
رئیس امور

— فائزہ زئی —

« میں بھی توڑتم عترم خانہ »
« امر افزہ دلیری و — شہیدانک منی علاقہ دار غلام احمد علی بیگم نے اپنے امداد کے لئے پہلے ایک کیمز
« پالکرز قالپوز . دایکدن — باشقہ برسی امید اچھنیک ایچون اولہجق — صیق صیق مامال
« ایسترسک ... منی دیزتیک آلدوق بریاندن اوندوب بریادن سولیدیکم بوصالردن بریخہ
« چولسز ددی ، یکمدک ... مع ماقہ بن اولی اسکہ اٹماق ایلہ بر کرشہ بہ آتیورم .
« سکڑ اون سنہ سوکرا کابینک برکوچولک خانم اولدینگک وقت اولی اوقورسک .. شہیدی اکلامادک
« قورقارمکہ اووشدہ کلاقی ایستیکلمہ بہ جلم »

یکن کون جھانکیردهکی یانغین برندن کچوردم .
برکوشده کوزومه آلیاجیق بر دیوار ایله اوج
بش دمییرمانقلدن عبارت بر غریب بنا ایلیشدی .
کرچه یانغین برلنده معمارینک عقلم حیرت
وریله جک نمونه کی کوندن کونہ آرتیور . فقط
بوله سنه ایلمک دهنه تصادف ایلییوردم .

بولدن چکن آباتی صارتیلی ، یشتیل خرقلی
برمبارک اختیاره آله اولی کوستردم ؛ بوقولوبده
انسان ی اوطورزیور ، افندی بابا ، دیم ، اختیار
آدمدا اوقورکی ختیجہ دوداقرنی قیردادتدن
سوکرا جواب وردی :

— یانگیسکیز غالباً ... بوراده ہی حاضر
ناظر اولسون « چولسز دده » یانار ...
حیرتله اختیارک یوزینه باقم : دیمک بورایی
تره ... فقط بدر افندی بن اوج بش سنه
اولنه بی یانغینه قدر بوراده اوطوروزدم . کرچه
شہیدی اونک مرصہ منی بیله بولامایورم اما
بوجوارلده بولہ بر اولیا یوقدی .

اختیار — حنک وار اولاد ... بو تره
برایی سنه تک برشیدر ... چولسز دده کنج بر
ولیدر ... بو یوک بر ذات اولدینق نتیجہ کرامات
ایله یار وانبارہ تسلیم ایندیرمشدر ...

بوله قونوشه قونوشه تره تک یانہ وارمشدق .
— بدر افندی ، دیم ، بو تره تک پارماقنه
دمیرتارله چولیر باغلامشدر . مراد ایستہ بئرک
بز پارچہ منی باغلاقرنی بیلیوردم ... بونی
ایشیتہ مشدم .

— اونک حکمتی وار .. چولسز دده بز
ایستہ من .. بورایه باغلاناتی بز اوجوب کیدر .
— الله الله دیمک اولنری ده چالورلر ...
اولایه ده راحت قانادی دیسکره ..

— اوچنی بن اومشاده سولہ منم اولاد ..
حقیقتاً قوش کی اوجیور ... تا دکڑه قدر
کیدیور ... وقتیلہ بزده بونی خیرسزلق صانلق ..
آجیق کوزلر باچاورلری چالیور . زمانزده یارا
اچن نه وار ... باصاق قیرینتسندن آلمش
بیک لیراق دوکون یانغہ مساعد بر ثروت
چیقارینلرده باچوارادن نه به چیکارماسینلر ...
سوکرا بر ابتدایہ مملندن شہ نندک .. مظفا
قراقدن باچاورلری یامانوب چوققرنیله ایسہ
دیگر بریور ، یاخود موارف مدبرتی خوجارک
توالتیز اولوق طلبه قارشیستہ چیقمانسہ راضی
اولادینی ایچون غراوات کی بوننه طانیور
دینک ... فقط بیچاره دن بپوده شہ ایتمز .
تره دن باچوارا چالہجق قدر متشک ، جسوز
وکی فکری آدم هیچ معلم اولوری ؟

مرافق کیتدیجک آرتیوردی :
— آمان افندی بدر ... شو ایچی بکا
آکلات ، دیم .

کونشله ایسینش برایی طاشک اوستہ یان
یانہ اوطوردق . اختیار تکرار سوزہ باشلادی :
— ایکی سنه اول برصباح بوراده برقالاتی
کورمک یانلشدم . چولوق چوجوگک اورتسندہ
چیرجیلاق بر دلغالی اوطور بیوردی . اولاً
حیرت اچتمد ... « ایرکندن یانغین برندن چکن
آدمک اولاجیق بودر ... صومیشلر ایستہ »

دیم ... دلغالی مرکزدن کن پولیسلرک
سوالیرنه جواب ویریمور ، باشی ایکی یانہ ساللاپورہ
آراسیرہ « آمانک منی قورتارک اوستہ باچوارلر
کلیور » دیہ او نه بری به چاقق ایستہ بودی .
— آکلاسیلان صوبولورکن قورقش ،
هنای بوزمش ...

— بزده اولہ صانلق اولاد ... فقط
دککش ... بو قیریقی بیغلی ، آلا فرانہ حاجلی
کنج اوایاتی مرصہ منہ ایرمش ... باچوارادن
اولان قورقوسی دنیا به مانہ اولان شیلرہ ال
سوزمه مک ایستہ مندمش ... یارم ساعت
سوکره مسئلہ بوتون نفرمانیله آکلاسیلهی ...
بوکنج نشانطاشی طرفلنده برآوده اوطوروزمش .

صباحه قارشی طالمسته سوز برمدن تہ دن طیرناغہ
قدر صوبومش ، اصلہجق اولدن چیتہرق
بورایہ قدرککش ...
— سوقانلرده کورن اولامشینی ؟
— قارانلده کیم کورمک ... کورن
اولدیسده روس مهاجرلرک یکی بر موداسی
فلاق صامشدر ...
حاصل والمنا افندی اوغوم ، آجینزی بر آرابہ به
بندر برمرک اوینہ کوندر دیلر ... چولوقی چوجونی
انواب کیبدرمک ایچون یانہ یانلاشدقہ باغیور
آغلایور ، بوغہجق کی اوستلرہ سالدریور ،
کندنجی بخیرمدن آتمقہ قایورمش ... خستہ مانہ به
کوندر مشلرسده اوراده پاریمانن ... سکسان
خستہ تک ایچنده آمانق دوهیمچیلایق کزوریر .
لری ؟ بیچارہ منی تکرار کوندرک لری وقت قیش
باشلامشدی . صوغوقدن موس مور کینلرکی
حاله ایسہ کییک شولہ دورسون یانغہ بیله
کیرمہ بودی ... اون بش کون قدر کیچہلی
کوندوزلی اولک جامنی یاندرمق اوراده باریندیر .
دیلر ... فقط بو حاله وجودی تحمل ایده مدی :
« آمان باچاورلرنی بوغیور » دیہوک باغیر ماغیرہ
رحمت رحمانہ انتفال ایندی ...
— بدر افندی بر طاق کرامتدن بحث
ایتمیشکن ... جالبوکہ بونلر ...

اختیار تکرار سوزنی کندی : — دیکھ
اولاد ... اصل کرامت برندن سوکرا باشلاپور ...
او آقسام جنازہ اوداسنی بکترین مؤذن افندیک
کیچہ یارینسندن سوکرا ناملسہ بر آرائی ایچی
کیش ... اوج بش دیقہ سوکرا کوزلری
آجیندی وقت نه کورسون ؟ بخیرہ آجیق ...
راحت دوشکی اورتادن غیب اولمش ... جنازہ
چیریل چیلایق قورو کھلرک اوستده یاتیور ...
مؤذن افندی مشارده اذان اوقور کی آواز
آواز « آمان امداد ... به پیشک ... جنازہ منی
صومیشلر » دیہ باغیر قدن سوکرا صبرت اوستی
دوشوب بایلمش ...
— صاحبدن خیرسزی کیرمش ؟

— خیر اولاد ... جنازہ ، آنتندہکی
دوشک ایله چکسندہکی بانی کندی ایله بخیرمدن
سوقاقہ آتمش ... فقط « چولسز دده »
اصل کرامتی ایرتہ منی کون کوستردی .
بالقات جنازہ حاضر بولونوردم ... تا بونی
قاپودن چیقار جلقری وقت اولہ بر وقسہ به
شاهد اولدک عقلم کاندیکه حالا تویرلم دیکن
دیکن اولور ... ثابت برتن برہ صالاندی ،
کندیسی طوتان اوردن فیرا دی . فس وشالیله
برابر قالنی بر یانہ ، کنیدیسی بر یانہ ، جنازہ
— من طرف اقمقنی اوستندن آتمش اولدینی حالہ
سوقاقک تا اورتسہ بورالاندی . جماعتک
« الله الله ... » دیہ حایقہ جیغیرشہ سوقاقردن
قاجیشی بر کورمک اولاد ... دهنقن دیل
ایله تصویر ایتمک قابل دکل ... اوج دفہ
جنازہ منی تکفین ایندیلر . اوج دفہ سندنده
هی حال وقوع بولدی ... حقیق آرتق
آکلاسیلیشدی . بو مبارک ذات صاغلمندہ
اولدینی کی وفاتندہ چول ویاچوارادن احتراز
ایدن بر ولی ایدی . وجود شریفی علی الماده
بر قبرستانہ دفن ایتمک جائز اولامایچی ایچون
بوراده بو تره منی انشا ایندیلر ... باقی اوغوم ...
صندوقه تک پوشیدہ منی بیله شکدن بایلشدر ...

اختیار آدم یاواش سسلہ دعاقر اوقوبهرق
یاتمدن اوزافلاشتمدی . حالا طاشک اوستندہ
اوطور بیوردم .
ککابہ تک دهنق ذهنہ غریب بردورقوناق ،
کونشک ایلیقی ضیائی وجودیمہ طانی بر رخاوت
وبریوردی . کوز قایقلم قورشون کی آغیر
لاشتمدی ، اوج بش دیقہ اولوق ایله اولایقنق
آرامندہ بر استغراق حالی کچیردم . ایستہ بوقیصہ

